

מאמר שני

סדר האמוראים

אות האלף

ואו רבא נתן עצה לאבוי כיצד יחן המעות, ובפ' אלו מציאות התוספות ר' אבא תלמיד ר' אמי מכסא דר' אבא, ולי נראה להפך כי ר' אמי אמר רבוהינו שבארץ ישראל ר' אבא, ומשום דר' אמי היה אז ראש ישיבה בארץ ישראל במקום ר' יוחנן רבו ואמר שם יחיב ר' אבא קמיה בפ' כל הנשבעין ובפ' המפקד יתיב ר' אמי ואמר שמעתי אחיביה ר' אבא בר ממל לר' אמי, ובעבור זה לפעמים אומר משום ר' אמי הלכה בסוף פ' כל הכלים אמר ר' אבא אמר ר' אמי אמר ר' יוחנן אע"פ שלא היה רבו משום ראמיה משם ר' יוחנן. וכן בסוף פ' חוקת הבתים ר' אמי שרדה לר' אבא בר ממל בעא ר' אבא בר זבדא שהוא תלמיד רב הונא גמ' אבא אבל רב הונא גרול ממנו. ובפ' השולח שפ' אמר ר' אבא לרב הונא למדתנו רבינו, וכן בסוף סועד קמן דרש עליו ראוי היה רבינו שחשדה שכינה עליו וכו' אמר ר' אבא אמר רב הונא אמר רב. ובפ' אלו שריפות כי סליק רבי אבא אשכחיה לר' יורא אמר ליה די מד מיומא רסליק מר להאט היה לן פתוחין פה קמיה רב הונא וכו' ומצאתי לר' ירמיה בר אבא פרש"י ר' יורא ור' אבא הריהו מבבל הו' ור' יורא סליק ברישא ואמר ליה ר' אבא דייק אהר שעליה מבבל וכו'. ובפ' קמא דהולין יתיב ר' אבא אחוריה דרב כהנא ורב כהנא קמיה דרב יהודה ואל ר' אבא ואמרה קמיה רר' אלעזר ואלו ר' אלעזר ואמרה קמיה רר' יוחנן. ובסוף יומא כי ר' ירמיה שאל מחילה וכפרה בעבור שהקניש לר' אבא, רבוהינו שבארץ ישראל ר' אבא בפרק שני דסנהדרין והפעם משום נסכא רר' אבא כדאיתא בפ' כל הנשבעין ונראה כי הוא ר' אבא בר ממל, אמר ליה ר' חייא בר אבא לר' אבא ור' ירמיה וכן אמר ר' אבא לרב ירמיה בר אבא, ובפ' ר' אבא סרב הונא ונראה שהיה עשיר כי בכל ערב

בפ' קדושין (ל"א ב) ואמורה אמר רבנא אשי, ר' המורגמים ומפרישים המשניות, וכן בירושלמי רבי מסקד לאבון אמורה וכו' ר' מיתורגמן שלו, כדאיתא בפסקי ברכות בפרק תפלת השחר. וכן רב הונא ורב הסווא אוקמי אמרוא וכו'.

רבי אבא, כי סליק ר' אבא אשכחיה לרבי אבין ויש נוסדה לר' יוחנן בסוף יום טוב ואשכחיה לר' חנינא בר פפי ולר' יורא ואמר ליה ר' אבא ולר' שמעון בן פוי ולר' יצחק נפחא, ובפרק אין מעמידין ארבא דמוריסא דאתא לנמל עכו אחיבי ר' אבא דמן עכו נשורי אמר ליה ר' ירמיה לר' יורא רלמא אידי דצור אחא הספינה דנפיש חמרא אמר ליה התם עקלי ופשוור אימא פי' ממי השלג הנששרים אימא א"ל ר' אבא! לר' אבא רמן עכו עד האדנא מאן נפורה וכו'. ובפרק אלו שריפות כי ר' אבא בבבל בומן רבא בר פלינחיה ראביי הוא ור' יורא עלו לארץ ישראל וכו' ר' יורא עלה קודם וכן היה ר' אבא בבבל עם רב הונא ירב ירמיה בר אבא, כי סליק ר' אבא מבי רב ור' אלעא ור' יוחנן בן אליקים ור' אלעזר כולם ביחד, ונראה כי ר' אבא סתם מבבל ונחא נסחפק לי מאד מי הוא ר' אבא סתם בתלמוד אם הוא רבי אבא בר ממל או אחר ובעבור זה אאריך בומנו ובשמו: אחיביה רבי אבא לעולא, ומעשה רכסא דר' אבא והה המעשה היה דחפף חר מחנוריה נסכא ר"ל חתיכת כסף ונא לפני ר' אמי, נראה כפי גרסת הגמרות כי הוא ר' אבא בר ממל, ואומר התלמוד נסכא רר' אבא בפ' שבעה העדות והוא ר' אבא בר ממל, ובפ' הגול קמא ר' אבא שלח לרב ספרא לגבות מעות מרב יוסק בר המא אבדוי רבא הוא ר' אבא זקן מאד

(1) כפינו הגמרא מרסם רבא לר' אבא, עיי' להלן בעייך אבא בר הסווא, כי רבא לפעמים נכתב בקיצור תחת ר' אבא וכן רבין תחת ר' אבין. המעריך.

אביו ואביו על אבא אומנא ואמר לו לא מצית וכו' בתענית, ושדר אביו זוגא מרבנן למבריקא וגשיה צדקות עמהם.

אבא אריכא הוא רב ותלמידיו היו קורין לו רב רדך כבוד אביו שמו העצמי אבא, וכן ר' יוחנן אי רב נחמן קורא אבא ממשפחת בריאים בפי כסיו, וכן פי' בשדך וכן קורא לו שמואל, וי"א כי שמו העצמי רב ורדך כבוד קורין לו אבא, וכן פי' רש"י ז"ל בפי' השוהם וכן החוספות הנרצו שם כרש"י, וכן נראה בסוף ברכות ובפי' קמא דתגינה כי רב כהנא תלמידו קרא לו אבא, וכן אריכא שהיה ארדך ברורו רב יהודה מגיע לכתיוס כן פרש"י ובעל הערוך כדאיתא בפי' המסלת, וכבר פירשנו זה בתנאים באבא שאול וזה שיש סוד ונקרא רבינו הגדול שפרק לולב הגזול כראמר רב הסודא, שהוא חיבר ספרא שהוא תורת כהנים ר"ל ספר ויקרא, וכן חיבר סיפרי רבה שהוא כולל במדבר סיני וספר אלה הדברים ומזהם תראה חכמתו ופסולתו כמו רבינו הקדוש, וכי הוא מפסדו רבנן מני רב היו נשארין עמו אלף ור' רבנין. ובסוף פרק אלו מטרות נראה מפרש"י כי נקרא ח"כ ספרא רבי רב משום שהיה שגור בפי כל החכמים וא"כ לא נקרא לפי רצונו על רב, ותרומ"ם כתב בחולת מדע אמר כי רב חיבר סיפרא וסיפרי, ולפי רש"י נראה כי ר' הייא ור' אושעיא עשו כל הברייתות בסוף חולין, וכן בפי' מי שמחו בברכות "ג מחיבתא נהנן משנת רבי ור' הייא ור' אושעיא ורבא ולוי ושמואל וליא הוזכר רב ובפי' רבירות אמר ר' הייא בר אשי זמנין סגיאן הדינא קמיה רב תיינו קורין כספרא רבי רב וקדם וימשי ידיה ומברך והוא בן אחיו ואחוזרו של רבי הייא כאשר אמרנו, גם בנו של רב נקרא הייא כשם דורו של רב, ואביו של רב הוא איבן כן פי' רש"י ז"ל בפי' רפסחיים ובפי' רסנהדרין. וכן היה לו כן לרב נקרא איבן כשם וקנו כדאיתא בפי' ערבי מסודים סתם ובוותנו שבבבל ור' ושמואל, ובידושלמי אמר ליה שמואל לרב אכול מסחא דארמאי ואי לא כתיבנא זקן ממרא עלואי ואל. ובפרק אין מעמידין רב ושמואל ור' יוחנן קראי פי' שרבייהם כמו מקרא, רב תנא הוא ופליגי פי' כי הוא חבר לוי ומבר קפרא ומבני רבי שהם ר"ג ור' שמעון שהם תנאים. ורב הייא גאון פירש כי בג' מקומות מצינו שהוא תנא: ור' הייא בג' ז' שאכלו רב אבא אמר צריך שיאמר הודאה תחלה וסוף, ואידך שפרק האשה שנפלו לה נכסים רב אבא אימר שאילתי לסומכוס, ואידך בשבת פוק ר' אליעזר רב אבא אגר השבילה ואח"כ ילדה ונבא הוא רב. אבל

שנה זקן ר"ג אסתר פשימי מ"ג שבדו ואמר אשור הייא אשור הייא כמו שפרש"י ז"ל שני פירושים, ר' אבא תבריה דר' יורא או ר' יורא תבריה דר' אבא, ויש טעמה בסוף חולין בעא ר' אבא בר סמל ואמר ליה תנא שמע וכו' ר' אבא קמיה דר' אמי ואן היה תימה לפירוש ר' היה ר' אמי ראש ישיבה, ודומה לזה בפי' אלו מצאית ר' אמי אתא לקמיה דר' אמי ופרשו החוספות אע"ג דהוא נהיל מר' אמי אין תימה שבא לפניו לישאל שהבירו היה, אבל אי גרים כי בא לפני ר' אבא וישהו דר' אבא תלמידו של ר' אמי כדמוכח בני גמא דר' אבא ואך היה בא לפניו ע"כ. ולפי מה שפרשתי למעלה יהיה הנרמא לפני ר' אבא טובה וכן אמרתי למעלה שדרה ר' אמי לר' אבא שהיה כמו חבירו ולמד בבבל עם רב ורב התנא, וכן בפי' החולין בספקים כתב הרמב"ד הלכה כרבי אבא משום שהוא היינו הארץ ישראל כדאיתא בשבועות היינו נהיה לשומקא דדינא, רב יוסף אהוריה דר' אבא לפני רב הונא, מתיב רבי אבא לר' אמי ולר' אבהו ונראה שהארץ ימים כי היה בוכן רב עד רבא שענש לרבא ברמי השור שהתקף רבא וכן נראה שחורו לבבל כמו שפרש"י בקטינא שהוא ר' יורא, ובפי' האומר בקדושין כי היה עולה לרל לפני ר' יצחק נפתא ושקען פי' היה שהוא לא ידע ורב גדל היסק בו בראשונה והסקיו בעבור זה ומחקי ארעא דרבנן.

רבי אבא: אמר ליה ר' אבא לרב אשי בשנת בג' שואל ונבנה בג' האשה ובסוף קמא דתענית ובפי' הקומין ובפי' השולח גש, והחוסר' בריש מעילה רב אמי לר' אבא גרס כי לא אמר רב אשי לר' אבא.

אבא אבהו דר' אמי אמר ר' אמי בר אבא אמר רב הונא ואליהו ר' אבא סתם.

אבא אבהו דר' הייא בר אבא ובנו תלמיד מובהק מר' יוחנן ר"ל ר' הייא בנו.

אבא אבהו דר' ירמיה בר אבא ובפרק התכלות תני אבהו דרב ירמיה בר אבא ואמר רב עלוי שהוא בעל תשובה בדורו כמו יאשיהו המלך. ואמרי לה כי זה היה רב הייא אדוניה ר' אבא זה אבהו רב ירמיה דאמר מר אבא ואתא אחי הוה בוכן רב בג' במה בהמה יוצאה.

אבא אבהו דר' שמליא והוא אמר לישמואל ידע מר האי מלחא רתניא בסוד העבור נולד קודם הצות או אחר הצות וכו' בפי' ר"ה.

ר' אבא אחוזר ר' יהודה בר יודא.

אבא אומנא ר"ל מקוץ רם הוזה אתי ליה שלמה מרקיעא כל יומא, ולאבי כל מעלי שבתא, ולרבא במעלי יומא דכפירי, וזלש דעתיה ורבא על

אבא בר אבא הדין אבא דשמואל חיביו של רב, ובפרק אלו מציאורא עשעה לפנים משורת הדין שהיה חסד גדול וכן בפרק כל הבשר אמר רב חס ליה לזרעיה דאבא בר אבא וכו' ופרש"י דאבא בר אבא אבא דשמואל חסד גדול היה, וכן בפרק האיני מקדש חס ליה לזרעיה דאבא, אבא דשמואל ולוי חברים ולמה נקרא אבא דשמואל שאמר לו בלילה שנתעברה אמו של שמואל שהיה לו בן חכם וכו' על פי דברי קפיצת הדרך בלילה ההוא לאיש ומיר חור במקום שהיה שהוא רחוק משם והיו חושבין שלא היה מעוברת ממנו וכו' אביו ואמר שהוא בנו כך שמעתי. וכן מצאנו בפ' יוחסין שכתב הרא"ש וז"ל כי ההיא עובדא דאבא דשמואל דאתא בשם ושמש כדאיתא בירושלמי, וכן תוס' דאתא בשם עובדא דאבא דשמואל שהלך למדינת הים וכו' על ידי שם ושמש והוליד את שמואל בפ"י יוחסין, ואולי קראו לו בן דאיתא אבא פוטא כד' להבירו כדאיתא בפ' מי שמתו, או לכבוד ולמעלה שהיה אביו של שמואל הבקי בתורה ובכל החכמות כמו אברהם הוליד את יצחק. וכן הרבה בתלמוד אבא דר' שמלאי אבא דר' זירא וכן אדורה דר' פלוני, ובברכות אמר שהיה אפוסרפוס שומר ממון יתומים ובשמירה מעליא ומת ולא צוה וכו' אליו שמואל בנו הגדול והאפוסרפוס בלשון יון אבי יתומים, ובמדרש שמואל בספוק וידע כל ישראל כי נאמן שמואל וכו', כי הך לר' יוחנן בן בתירא לנציבין שהיה כהן ואמר קרובה לחוק ובדעו שהיה לו בן חכם ויצא שמואל בר אבא, ונראה שמת אביו קודם שנימול כי קראו לו שם אביו כמו שאמר בסוף מועד קמן בן דתנייה רבי נשיאה, כי ביום שמת נולד לו בן וקראו לו שם אביו, וכן במדרש שמואל יום שמת אבא אושיעיא נולד ר' הושעיא בנו איש פריים לקיים וורח השמש וכו' השמש, והוא היה שולח שאלות לרבינו הקדוש והיה משיב לו ומכבדו מאד.

אבא בר אביו לפני ר' הנינא ואמר לה לפני ר' חנינא בר פפא⁽¹⁾

רבי חנינא בר אביו ושאל ממנו ר' אבא בר אבא חלמיה רב ר"ל ר' אבא בר אביו. ר' אבא: אמר רבי אבא בר רב אדא אמר ר' יצחק ויש נוסחא ר' אבין בר רב אדא. רבי אבא בר אדא אמר ר' אלישא אמר ר' אבא בר אדא משום רבינו ופרש"י רבינו הוא רבי. ואינו זה אבא בר אדא אביו של ר' חייא הנדול אל"ט ששמו כן, ובפרק ג' שאכלו אמר ר' אלישא⁽¹⁾ ולהלן 104 ב' בעין אביי גיט בר פפי המעריך.

ה' שאמר הנאון בשבת אני מצאתי נגמרא ולא ברש"י ולא בחס' שאומר אבא אלא רב חמא, ואמר ואני מצאתי בתוספתא בפרק ז' מחולקין אהרת שאומר א' ר' אבא זה אחד מן הרברים שהיה רבי חייא אומר אין להם תשובה והשיב ר' אלישור וכו' וכן בפ"ג רביצה בתוספתא, וכן בפרק כסוי הים בגמרא, ובאות היר"ש בעז"ה נאריך בשם רב רבן היה אומר על רב חנינא בר שילא שהיה לו אהבתו נאב לבן כדאיתא בפ' סווד, וכן בירושלמי ובפרק במה אשה אמר ליה ר' שמואל לרב חנינא בר שילא כולוה רבנן דבי ריש גלותא לא ליסקו בשבת בסרבלי התימי לבר מיך ולא קשי ערך רבי ריש גלותא פרש"י שהיו עושין חוחמות לשלוחם שלהם כעין עבדים להראות שכפושין הם לראש גולה, ואי מספקי מרתני ומפקלי להו ולא קשי ערך אם תלך בלא תוהם. והערך בערך סרבלי שהיה מפני פחד המוכס שאם לא ימצאו החתום שעשה יאמרו שגנב המכס, ור' חנינא שהיה לו נשיאה פנים לא היה ירא וכו' פרש"י עיקר, ורב אדא בר אהבה תלמיד רב היה בשעת קבורתו של רב כדאיתא בפרק כיצד מברכין, ושמש רב לרבי ולר' חייא בשיבה ור' יוחנן שמש בעמידה, והוא רב גבר בכלא בתורה ובחסדות ו' מילי דחסדותא נמצא רבן כמו שנפרש כלם בשם רב. ובפ' אלו טריפות אמר ריש לקיש עליו וכו' אוחז האיש לשוב, ובפ' ראשית הגז אמר ר' יוחנן לאיש בר היני מאן ריש סידרא בגבל אל' אבא אריכא, אל' אבא אריכא קרית ליה כדאיתא בפ' לשון וכו' אמר כמו אלו רבנאב יזיה נהיר ותיכס פי' ונתן ותיכס כאשר פירש בערוך; נהירא כר הוינא יתבין אחר י"ז שורות אחוריה ררב קמיה רבי ונפקי וקוקי דנור משומיה ררב לפומיה רבי ומשומיה רבי לפומיה ררב, ולית אנה ידע פריה אמרין ואת אבא אריכא קרית ליה? ובפ"ק רביצה פרש"י וקשיא ררב אורב דא"ל ררב אמוראה הוא מקשי מיניה מפני שרבן של כל בני גולה הוא ברור והוא חוץ משמואל.

רבי אבא; אמר ר' אבא בר אבא אמר ר' יוחנן משתינין מים בפני רבים ואין שותין מים בפני רבים ומעשה באחר שבקש להשתין ולא השתין ונמצאת כריס צבה בפ' מומין בבבבא⁽¹⁾ ואולי הוא שעת ודיה ר' חייא בר אבא. (אמר ש"ש ואולי הוא אביו של שמואל והראיה כי במסכת בכורות אמר כי שמואל היה רורש ורצה להשתין וצוה והביאו בנו אחד להסיק והשתין ואביו הקפיד עליו וצוה שיצא וירדש שאסילו בלא הספק מותר ויצא וירש משתינין מים לפני רבים וכו' עיין שם).

חסידים נכמלים של אברהם אבינו, וכן כחמורו של ר' פנחס בן יאיר וכן כחמורו של ר' חנינא בן רוסא שנתגברו והניחו לפניו שעורים ולא אכלן עד שהוציאוהו והלך לביתו ואכל ללמדן כשם שהצדיק חסידים בהמתן חסידים, וזה המאמר נשאר חוקה על ר' יחזקין תלמידו לית דין בר איניש או דין ז' איניש וכן כמו זה בס' עשין פסיק, ובירושלמי ר' יונה ור' אבא בר זימנא בשם ר' זירא ור' אבא בר זימנא אמר לה' אבהו שצריך להוכיח מעין המאורע ר' נשבת ויום טוב בברכה מעין שלש כיון דחש לה ר' זעירא, ובס' רסנהדרין ירושלמי ר' אבא בר זימנא הוא די אצל גוי בחמי ואמר ליה אכול נבלה ואי לא קטילנא לך, אמר ליה אי בעית למקטיל קטיל ללא אכילנא, ואמר ליה הגוי מאן מודע לך דאלו אכלתיה הוינא קטיל לך או יהודי או ארמאי, וכתב הרא"ש בפרק אין מעמידין ומסתמא בצנעא היה בביתו של גוי אלא שרצה להחמיר על עצמו.

רבי אבא בנו של ר' חייא בר אבא תלמיד ר' יחזקין ור' אבא ור' זירא נכירי מר' אבא בר' חייא ור' זירא קרא לו סבא, וזה ר' אבא בנו של ר' חייא בר אבא בשוקא דקטרי מקומו של ר' אבהו, ור' אמי שם ראש שבתא ור' זירא אמר לה' אמי לא שבקתן למשאל לסבא דשמיע ליה מאבה רבי חייא ור' חייא מר' יחזקין.

ר' אבא רמן חיטא ור' אבא אקלע לבית ר' אסי ור' אסי תלמיד ר' יחזקין.

אבא בר דם אמר רב חסדא אמר לי אבא בר דם וכו' בפרק ר' ישימאל ופירוש רב צמח גאון בר סלמיו בשריף שלו כי הוא שם חכם.

ר' אבא בר בר חנה הוא רבה בר בר חנה תלמיד ר' יחזקין, ונראה ששמו אבא כשראה מתי מדבר אמרו לו כל אבא חמרא וכל בר בר חנה סיכסא ס' שופה, והוא יתיב לפני רב יהודה ואלו בתר ר' אלעזר, ואינו זה רבה בר בר חנה בן אחיו של ר' חייא כי היה מורה בומן רבינו הקדוש וזה יושב לפני רב יהודה שנולד רב יהודה נשמת רבי.

אבא בר חנינא.

אבא בר חסדא, אמר רב חסדא אמר לי אבא בר חסדא אמר זעיר הלכה וכו'. ורע כי לפעמי' נמצא זה השם של אבא בקצור וחמצאהו בא' הר"ש אם לא חמצאהו באות האלף כמו רב ורבה ר' אבא וכן רבין הוא ר' אבין וכן אומר בס' המקבל אמר ליה רב יהודה לרבין אבין אחי, וכו' וכן בירושלמי אמר ר' בא אמר ר' חייא בר בא.

ר' אבא בר טבלא בשם רב.

אמר ר' יעקב אמר ר' אבא בר אחא משום רבינו גם ביה נסתפק לי מעש אם הוא ר' אבא סתם.

אבא בר אחא סילא מכפרי מקומו של רב חסדא בומן בר הונא, וזה אבא מיוחד מודע שמעיה אחי רוד המלך ע"ה והיו לו ה' בנים: מרתא ואיבו חנה ושילת ור' חייא רבה הידוע ר' חייא ובניו, ובנו איבו היה לו בן מאשתו הראשונה והשיאו עם בת אשתו השניה שהיתה לה מאיש אחר ונולד רב נכדו מאלה השנים, אבל לה' חייא הולידו אבא בר אחא אביו מאשתו השנית, בענין כי אביו ואמו של רב שניהם אחים לה' חייא הגדול, אבל רבה בר חנה היה בן אחיו של ר' חייא. ובערך בשך אבא ס' משום חסיד מנצא כי איבו ומרתא אחיו ואחותו של ר' חייא הם דיו אביו ואמו של רב וזה אינו איפשר, כי על כל מה' בנים אומר התלמוד שהם בני אבא בר אחא סילא.

ר' אבא בר אלישיב בומן ר' מני בריה ר' יונה.

ר' אבא בר ביסנא בשם ר' יחזקין.

אבא: בעא אבא בריה ררב בנימין בר חייא מרב הונא בר חייא בומן רב אסי.

אבא מהגורניא אביו של רב שמואל ואשתו נשאה ר' אבא בומן רב יהודה.

רבי אבא: אמר ר' אבא בר רב הונא אמר רב. ר' אבא בר זבדא והוא היה עקר מפרקיה דרב הונא, ורב גל ורב ששת חברים לו והם ג"כ עקרים, ושחזן סבי נעקרי חוזן מרב אחא בר יעקב מצד שהיו מתעכלים להשתין מיה כרי ללמוד. בשא ר' אבא בר זבדא מר' אבא והוא קרא רבי לה' אלעזר בשקא קמא רמנלה.

אבא בר זבדא והוא אחוהי ר' יהודה בר זבדא והוא תלמיד רב הונא והוא עקר ולהלן נאריך בו.

רבי אבא: אמר ר' אבא בר זוסרסא אמר ר' חנינא והוא תורגמן לה' יחזקין זה ר' אבא בר ממל ור' אבא בר זבדא כלם בומן אחד.

רבי אבא בר זימנא בשם ר' אליעזר זעירא אם הראשונים מלאכים אבן בני איניש, וכן בב"ד ויבדך הגמלים באליעזר על ששלח ר' ירמיה לה' זירא כל של תאנים ואכלום בלא תיקון ימעשר. וכן במסכת שקלים וכן בס' ואלו קשרים אמר ר' זירא אמר ר' אבא בר זימנא אמר רבי אם ראשונים מלאכים אבן בני איניש ואם הראשונים בני איניש אבן חמורים ולא כחמורו של ר' פנחס בן יאיר בחולין פרק ראשון, ולא כחמורו של ר' חנינא בן רוסא האמור בתעניתן כן פרש"י ואני לא מצאתי שם כי אם עוים, אבל באבות דר' נתן במשנת יוסי בן יעזר אומר כשם שהצדיק חסידים בהמתן

אבא בר מריא .

אבא בר מרת הוא אבא בר מניומי שכתבנו
קורם זה והוא בשא מאביי בש' ב' רביצה ואביו
מניומי חנר רב נחמן בירושלמי .
אבא בר מרתא בשא מאביי כפ' ב' רביצה והוא
אבא בר מניומי .

אבא בר נש ואמר לה בר רמש בש' המפלת .
רבי אבא : אמר ר' אבא בריה רב נחמן בר
רבא אמר רב חסדא .

ר' אבא בר סורסקי ורבא בר עולא ויהיה אחיו
של רב דביבא .

ר' אבא בריה רב ספרא ור' יהושע דסכנין בשם
ר' לוי .

רבי אבא רמן עכו בפרק מקום שנהגו עכו
היא מדינת הים ר"ל חוצה לארץ ובפ' מי שאהוו
אינה מדינת הים . וזה ר' אבא מנשק כפי רעבו
משום כי רצו עבידן את אבניה , ונראה כי עכו
היא קרובה לצידון כן פירש רש"י ז"ל וירכתו על
צידון היא עכו או קרוב לצידון עכו . ובפ' יש נחלין
ובולון עלה נר תחום עכו ובפתי גנוסר , אבל
במסעות דר' בנימינא אומר כי הוא יום אחד מצור
הקדומה והחדשה והיא עכו אשר היתה בגבול
היא תחלת ארץ ישראל והיא נכל גדול בשפת הים
עד כאן . ובתחלת ספר שופטים אשר לא הורש
את יושבי עכו ואת יושבי צידון וא"כ היה בחלקו
של אשר ואינה צידון אבל היא קרובה לצידון
ובתחומה יהיה ג"כ בגבול ובולון שלא יהיה קשה
לרש"י ולגמרא . והרמב"ם ז"ל בפי' משנת גיטין
אמר שעכו אינה מארץ ישראל , ובפרק ו' ממסכת
שמחית מעשה ביוסף הכהן הגביל שהיה משמא
ויוצא חוצה לארץ אצל ר' יוסי בצידון , ובפרק מי
שהוציאוהו הלך למוד תורה לצידון פרש"י חוצה
לארץ הוא , אבל בסוף ספר מצות הגדול במצות
ק"ג עכו מקצתה חוצה לארץ כאשקלון ומקצתה
בארץ כדמוכח בירושלמי , וכן נראה כי אם עכו
אינה מארץ ישראל למה ר' אבא מנשק כפי רעבו ?
ודכולמ"ז כתב כי אלו הכיפים היו עשויים להגדיל
בין הקרש לחול כי חציה בארץ וחציה ח"ל והחרושין
עשו משא ומתן על זה בתחלת גיטין ואמרו
גם כן זה שחציה בארץ וכן כתבו ההוספות שם וכן
בסוף כתובות , ור' יום טוב האשכנזי כתב כי
בירושלמי אומר שחציה בארץ ואם כן מצד החצי
שבארץ ישראל היה מנשק וכן בש' מי שאהוו שהיא
מארץ ישראל . ובפרק ב' דכתובות אמר ר' יוחנן
הא מלתא מר' אבא שמיע לי ואם לאו ר' אבא
רמן עכו שכתתיה , וזה ר' אבא עניו סידר ור'

רבי אבא בר יהודה בשם רב .
ר' אבא בר ר' יהודה בירושלמי
אבא בר יודן .

רבי אבא ז' אמר ר' אבא בר יעקב אמר ר' יוחנן .
ר' אבא רמן יפו .

רבי אבא : אמר ר' אבא בר יצחק .
אבא בר ירמיה אמר שמואל ור' יונה ור' יורא
אומר משמו .
אבא בר ירמיה .

אבא כהן ברולא אמר ר"ל משמו ר' אבא קונח
למציאה שאינה ברשות הרבים מתקנת ובגן וכו'
ונראה שהוא תנא דברייתא מהאחרונים , ובספרי
גאלה הדברים אבא יוסי בן חנינא משום אבא כהן
בן רליה .

ר' אבא כהנא ור' אבהו בוסן ר' יוחנן ורב
ואולי הוא בנו של רב כהנא תלמיד רב .

אבא הכהן אמר ליה לר' יוסי הכהן תמידי
אני אם קבל ר' יוחנן תשובת ריש לקיש , ושם
בגמרא חזר לומר עליו ר' אבא בר כהנא לר' יוסי
הכהן אבל בגמרא אחרת לכל אומר ר' אבא הכהן ,
ובמקום אחר אומר אמר ר' אבא הכהן משום ר'
יוסי הכהן מעשה ומחו בניו של ר' יוסי בר חנינא
הם בוסן ר' יוחנן , ובפרק כל הללים אמר ליה ר'
אבא בר כהנא לר' ירמיה .

ר' אבא הכהן בר פפא לפני ר' יוסי בר אביוא .
רבי אבא בר ממל בש' המיורא את הבית מאי
שכל פירש ר' אבא בר ממל מפרכתא והיא אבן
שנותנין על ההיזים ומשברן אז הבור העליון
שכוחשין בו הוחים : אמר ר' אבא בר ממל אמר
רב , איתביה ר' אבא בר ממל לר' חייא בר אבא ,
יתבי ר' אבא בר ממל לפני ר' אמי , ר' יוחנן בשם
ר' אבא בר ממל . וכבר אמרנו כי נראה כי הוא
זת ר' אבא סחם , וזלת כי בסוף חילין נראה כי ר'
אבא תירץ לר' אבא בר ממל הבעא , אבל בנרסח
הגמרות מדום מדויקות אינו מוכיח לר' אבא בש'
ג' דשנועות ירושלמי אמר ר' יורא כל ימי של אבא
בר ממל לא מצאנו תשובה עד שמת ואו מצאנו
תשובה .

אבא בר מניומי והוא אבא בר מרת בוסן רבה
בסוף יבמות ומועד קטן ר' אבהו ור' יצחק נפחא
ואבא בר מניומי ור' חנינא בר פפא ורב ספרא בש'
המביא בש' השולח בש' פרע מיתא לנרבה בשעת
שמיטה ובזכות זה פסרו ראש גולה מהמענות
שהיה צורבא טרבנן בסוף פרק כל כתבי .
אבא בריה רב מנימין בר חייא .

אמימר לאתרין, ויש נרסא בריה דרבא וכן נראה
כי רב אחא ורבינא חברים.

אבא : אמר רב אשי בר אבא אמר ר' יוחנן.
רבי אבדומא.

רבי אבדומא : אבא דר' יצחק.

ר' אבדימי בר המדור, ריש לקיש ור' אבא פירשו
דבריו.

אבדימי דמן חיטא ור' יצחק נפתא.

רבי אבדימי : אמר ר' אבדימי בר חמא בר חסא
מלמד שכפה הדר כניגית פרש"י ז"ל קובא שממילין
בה שבר, ואמר רב אחא בר יעקב מכאן מודעא
רבה וכו' וכן בהוריות אבדימי בר חמא.

אבדן והוא שמו אבא יודן תלמידו של רבי
ונצטרע ושבעו שני בניו מפני שדבר על ר' ישמעאל
בר' יוסי כדאיתא ביבמות והיה חכם גדול וחסד,
ובפסקי כריתות פרק תפלת השחר משם הירושלמי
שחידה תורנין רבי וכן נראה.

[רבי אבדו בר זוטרחי ספ"ק דברכות ריב"ב
יעב"ץ]. עין להלן 104 ב ד' אבין ויטרי. המערך.

רבי אבדו נפק מקום שנהגו רב אדא ורבא
בר חנן אתו לר' אבדו והוה מבלל ואינו זה ר'
אבדו הידוע תלמיד ר' יוחנן כי זה היה בגבל קן
כתב רבי ישמעאל חכמון.

רבי אבדו הוא חבר לר' חייא בר אבא,
וכבר ידעת כי בנפשו פרק ואילו נאמרין שר' אבדו
דורש אנדה ור' חייא שמעתיא ועזבו לר' חייא
ואו ר' אבדו נתן משל לרביו ר' חייא מרגלית
דבריו מיני סרקין לפייס לר' חייא בר אבא, ועוד
שבראשונה היה ר' חייא מלווה עד ביתו משום
יקרא דבי קיסר והיהם ההוא רבי אבדו לוהו לר'
חייא בר אבא. וכן היה ר' אבדו חבר לר' אמי

ולר' אסי בומן ר' יוחנן והיה רבו ר' יוחנן וכן למד
עם ר' יוסי ברבי חנינא, ור' ירמיה יתיב לפני רבי
אבדו ואמר לו ירמיה ברי, והיו לו ה' בנים ר"ל

בני בנו אמימי הבן החשוד ומכבר אביו מאד ואילו
החמשה כלם חכמים, ור' אבדו ישא מאד יותר
מר' יוחנן כי היה לו זדורה פנים ר"ל זקן וכן אמרו
שושריה דר' אבדו מעין דיעקב ע"ה והיה קרוב
למלכות כדמפורש בסנהדרין ובכתובות פרק ב'
וביבמות פרק ו' אבהתא דבי קיסר אמרי לר'

אבדו רבא דעמיה ומדנרנא דאומתיה ביצינא
דנהורא על יוסי, יתיב ר' אבדו ור' יצחק נפתא
ור' חנינא בר פפי אמר להו ר' אבא, וכל אלו הנ'
חכמים היו סמוכים כדאיתא בפ' המביא גס, ור'
אבדו היה מצנח למינן בלשוננו הצח והיה טוב
לישראל ומכבדן לישראל בעצרו, ולר' אבדו רצו

אבדו היו מוכנין לראש ישיבה ולא רצה משום ר'
אבא דמן עכו ואמר עד שיצילנו מבעלי חובות
ואמר זה כדי להעשירו שיתנו לו מתנות בנזק ואילו
נאמרין בנפשה.

רבי אבא בר שפא אמר ליה ר' יורא עול לגבי
רב יעקב בר אדי שהוא יושב בצור. ונראה שהוא
האמור קדם זה ר' אבא חכמן.

רבאבא : אמר רב אבא בר ברי רב שפא אידס לו.
ר' אבא בריה דרב פפי ורבי יהושע דסכנין
בשם ר' לוי.

ר' אבא דמן קיסרי בפרק סדר תעניות, נ"א ר'
יורא דמן קיסרי, ובסוף מועד קפן חני ר' אבא
דמן קיסר קמיה דר' יוחנן.

אבא בר שמואל הוא רבה בר שמואל.
ר' אבא זוטרי בפ' הקומץ וזוטא ורש"י הביאו
שם ולא פירש ונראה שחבר בפרש.

[אבא יוסי בר אנאי ובחיים רצ"א יעב"ץ].
אבא יוסי בן דוסא ורבנן אמרו ר' יוחנן דסליגי
ואולי הוא תנא אחרון.

אבא מר בריה דרב שפא אפסיק ליה רב שפא
ואתר עמו, אע"פ ששנים אין מסטיקין לאחד
כשאוכלין ג', ובפרק הכותב אמר רב שפא נתן
אבא מר ברי מרענא שטרא אומתיה ובפרקא
קמא דקדושין ובפרקא קמא דכתובות רב שפא
בהלוליה רבא מר בריה.

ר' אבא מר אחריה דר' יוסי בסוף יבמות וכו'.
אבא מר אמר ר' נחמיה בר ברקא אמר ר' אירי
בר אבין וכן גריס רש"י אבא מר כן שמו נוסחא
אדויתא אדא סארי.

אבא מר ריש גלותא ואל רב נחמן בר יצחק
לפייס לאשתו על דר וכו', וכן כמו זה בפ' תנוקה,
ובירושלמי יש גם כן אבא מארי אחריה דר' יוסי
שהוא אמורא.

אבא נרשאה תרנמה קמיה דרב יוסף, נוסחא
אדויתא אדא נרשאה.

אבא מוראה רבמה דרב שפא בומן רבא.
ר' אבא קרטינאגא.

אבא קשישא בפרק קמא דסנהדרין ואולי הנוסחא
אבי קשישא.

[אבא שיואל משמיה רב בפ' גנות כותיה
דלח"א. יעב"ץ].

אבא : א"ר אחא בר אבא אמר ר' יוחנן ואולי
הוא אביו של ר' חייא בר אבא, ור' אחא היה
אחיו.

אבא : אמר רב אחא בר אבא לרבנאי איקלע

אבנה : תני אבה רר' וירא קמיה רר' וירא ואמר לה אחורי רר' וירא, ובסופה פ' מצוה חליצה כי אבי נתן עיניו ברב פסא שהיה לו אב ואם לשונסן ומתו שניהם מיר' ר' אביו ואמו של רב פסא מפני זה שהיו שם בעיר אבל בספר קבלת החסיד שפירש הפרשיות על הקבלה אמר כי ר' וירא ורב פסא לא נדע להם אב כמו לכן סירא וזה אינו כן כי התלמוד מוכיח אותם .

אבנה : תני אבה רר' ירמיה בר אבא בסוף החבלת .

אבנה רב פסא בא לפני רבה בר רב הונא בס' אלו מציאות וא"כ היה לרב פסא אב ידוע .

אבה רשמואל הוא **אבא** בר אבא הכהן שאמרנו .

אבוי רר' צפרא שאל לר' וירא בירושלמי . אבוי של רבינא אמר משמיה דרב יוסף . **רבי אבוייה** סבא אמר ליה לרב פסא והוא רב אריא סבא בר' .

אבוכרם : אמר רבינא אמר לי סבא בר חלקאי אקשי בה אבה דבר אבוכרם ואמר לה **אדהו** דבר אבוכרם פירש רש"י שם האיש, **אבה** דבר אבוכרם הוא אבוכרם עצמו ומכרין דיו את הבן ולא את האב והיו קורין אותו על שם בנו שעשה את בני סימן לו בפרק השוהם העריך פירש אבוכרם שם הנכס .

[ר' אבמיולס אבוי אביו של עזריה . יע"פ.]

אב'מלול ספרא משמיה דרב פסא .

אב'י הכהן בר פלוגתיה דרבא ובס' הורוע כי לא היה לוקח מתנות כי אם בערב יום הכפורים שידעו שהוא נתן והאמר בגמרא ולפרוס ר"ל שיברך ברנת כהנים ומשני אנסי ליה עידינה פ' התלמיד' קורין עצמו כי בשעה שהיה נשיאות כפים היו קורין עם אב'י, והרא"ש פ' אנסי ליה כלומר חלה במעו היה ולא את זה יכול לשהות ולשקב לא היה יכול לפרוש כפיו, והירושלמי הראשון פרש"י העריך בערך עין, ובפרק במה מדליקין גם כן לרבא אנסי ליה רבנן עידינה שהיה משהה נקביו וכו' לו הדרוקן, ורבו המובזק רבה בר נתנאי הנהג אביו שכן קבלו הגאונים ושניהם מבית עלי, ורבה דו' מ' שנה שעסק בחורה, ואב'י שעסק בחורה ובגמילות חסדים היה מ' שנה, ובפרק חלק נראה כי גם רבה עסק בחורה ובגמילות חסדים ואמ' לו אב'י כן. ואב'י שמו נתנאי כשם וקט אב'י של רבה והוא נשאר יתום מאביו ואמו כמו ר' יוחנן, כי כאשר נולד מחה מיד אמו וקודם זה מת אביו ואמרו שאב'י ר"ל אש"ר ב"ך יחד"ם ית"ם,

למנותו ראש ישיבה ולא רצה מפני ר' אבל רמן עכו הענין, ור' אבהו שבה לעצמו שהיה עכו אבל אמר שר' אבא רמן עכו יותר עכו ממנו. ואחר שמת ר' יוחנן היה עם בית רבנו של ר' אמי ור' אמי ר' חייא בר יוסף בפרקא קמא דחולין, והיה יושב בקסרין תשלה לר' חנינא בנו לשבזיה ללמוד וכו' וא"ל הסבלי אין קברי בקסרין שלחיה לשבזיה, ובגמלת העניות כי ר' בסין אחרת מגדל צור שהיא קיסרי שהיתה חזקה ימים שכבשהו עשו אורה יום טוב. **אתקן ר' אבזו** בקסרין השר"ת ובפרקא קמא דמגלה עקרון הענין היא קסרי בת ארום וישבת בין החילות והיתה ליונים וההשמונים לכרזה וקורין לה אחרת מגדל צור. קסרי וירושלם חרבו או ישבו שניהם אל תאמן שנאמר אמלאה ההרבה ולאח' מלאים יאמץ ותם ר' אבהו .

רבי אבהו מנקה בה יש אומרים שהוא מרבנן סבוראי שהיו אחר רב אשי מפני שני הלשון ועד נאריך בה בנ"ד. אבל זה הלשון גם נמצא באמוראין וכן כתב רבינו תם ברב אחאי פריך שהם אמוראים כי לכל אמורא היה לו לשון משונה כמו חזו זה ר' יוחנן, וכן בפרק עשרה יוחסין ר' אבהו עצמו אמר מגדלן בה וזה האמת בסוף קמא אחיב'יה ר' אבהו לרב אשי .

רב אבהו אבוי של רב שמואל' הוא רב אבהו הרוש לפני שרם .

אבה בר אידו אתא לקמיה דשמואל בפרק קמא דמציטא בס"פ הדר עם הנכרי דאבה בן אידו ושמואל היו דרים במבואה אחת ורב ענן .

אבה בר אידו שאמרנו שבא לפני שמואל ומגימין בר אידו אחוז הד מאכיל לעבדים מכל מינא ומשתעי אליהו בדהיה וכו' וגפ' בני העיר שלא הסתכלו בגוי ולא עשו שוהמות, ובפרק קמא דמציטא בא לפני שמואל וכן בס' ר' דמיר בא לפני שמואל ואמר ארבעה הלכות .

אבה ובנו רבה בר אבהו רבו של רב נחמן . **אבה :** שלח אבה בריה דרב גביא לרבא ילמדנו רבינו בסוף פ' ש' נחלין ואביו חכם גדול בר פלוגתיה רמר שקבא .

אבנה : תני אבה רר' אבין קמיה רר' וירא . **אבה** רר' אנפוזיקי תני גרבי ר' חייא הוא ר' דרואי .

אבה רר' הושעיא ובר קפרא חלקים ונשאל שם אם ר' הושעיא שמעה מאביו או מבר קפרא, וכו' ידעת כי הוא ר' חמא בר גיכא שהיה בזמן רבינו הקדוש .

לפניו כי אביי סומך דיו לקניס כרי שיקומו מסניו
 אביי רב פפא מימיניה ורב הונא בריה רב יהושע
 משמאליה, ומה שאמר אביי אמרה לי אם אינה
 אמו כי אם מרבנתיה. [אמר ש"ש: ואביו של
 אביי נקרא כיליל ובזבחים חז ברא היה ליה לכיליל
 ולא סתקן.] ובגו של אביי רב ביבי שהיו אומרים
 לו משום ראתון ממולאי אמריתו מילי מוליאחא
 ר"ל שהם ממשפחת עלי שהם נכרחין, או נפידוש
 רש"י בפרק המקבל כמו מוליאחא שהיא כמו
 גבשושין קשים וגבורים, וכן פירש הערוך בערך
 מל, אבל בערך ממלא פירש פירוש שוב שהיא
 שם מקום וראיה לה בבב"ד ר' שאיר אול לממלא
 ראה אותם השיער שחורי הראש שלא היה בהם
 שער לכן שיבה אמר שמא ממשפחת עלי אחם
 וכן במדרש שמאל, ועל רבא בסיעתא רשמיא
 אריך שאינו כהן, וכשמינו לאביי לראש ישיבה
 היו עמו ר' זירא ורבה בר מתנא ורבא, ונולדו
 איפרכו והוא לו אופיך היה לראש ואמר לו רבא
 פתח נחמני, ובפרק ערבי פסחים גזר על אגרת
 בת מולת שלא תבוא ביישוב ואמרה לו רמכתי
 עליו בוקיע ההדור בנחמני, וכן שם נכשב עליא
 לפום בריחא שהיה אביי עם רב יהודה ורב יצחק
 בריר היה שוכן בפום בדיחא הוא ורבה רבו במבוי
 אחר כראיתא בעירובין ורבא שוכן בחדווא,
 ובחלומות רהרואה כי מת אביי בפום ברחמא ובאו
 בני ישיבתו לרבא למחוא, וכן בפרק בכל משרבין
 כי נז נפשיה רב הונא היה אביי עם רבה
 ורב חסרא.

[אב"י בר אבא ורב חנינא בר אביי. יעב"ץ].
 אביי בר אבין ר' רב חנינא בר אבין ואביי עמיהם
 תנו חרומות בי רבה ופגע בהו רבה בר מתנא,
 [אביי בר הונא ובזבחים רסב"ב, ונראה שהיה
 קודם אביי סחם כי אמר הלכה משם ר"ח בג"ג
 שהוא תלמדו של רב. יעב"ץ].

אביי קשישא אמורא ואביי אמר תני אביי
 קשישא בכתובות רפ"ב במה בהמה יוצאה אביי
 קשישא רמי רב ארדג שהוא מקשה על דברי רב.
 אב"מ' בריה רר' אבדו החשוב וקיים מאד
 מצות כיבור אב ואם והיה עושה מצות כיבוד
 בעצמו אע"פ שהיו לו לאביים חמשה בני סמכי.
 אבימי אתה רר' איפא ור' איפא תמי שבעות
 בי רבה ואביי חבירו והוא בן רחבה רפום בריחא.
 אבימי מהגוויא משמייה ורבא.

אבימי מבי ורואי.
 רבי אבימי: אמר ר' אבימי בר חסא.
 אבימי בנו של רב חסדא (בשאלות) כראחא

ונעבוד שגללו רבה בר נחמני בביהו כאשר כתב
 רש"י בפרק המקבל אומרים שרבו קרא לו אביי שלא
 לזכרו בשם אביו. ויש מפרשים להפך כי שם
 העצם אביי ורבה מתוך שגללו בביהו ולמדו תורה
 קראו נחמני על שם אביו שהיה לו כבן, וכן פי'
 רש"י וזכרו לברכה בניסין אבל הסברא הראשונה
 היא קבלה מהגאונים וזרם לברכה אבל רבה חבירו.
 רבו מונתק הוא רב יוסף כני נהור וסני, אע"פ
 שבפרקא קמא דקדושין נראר כי גם רב יוסף רבו
 מובקע של אביי בענין כבוד הרב, אבל מה שנראה
 כי אביי לרב יוסף כמו תלמידי חב"ר הוא בסוף פרק
 יוצא ורפן אמר ליה אביי לרב יוסף מי פליגתא
 נראה שלא היה רבו אלא רבה שלא אמר מי פליג
 מי, ובפרק האשה בגמרת נרה אמר ליה אביי
 את אמרת ניהלן, וזה הקדוק שעשיתי עשו כן
 בברכות על רב ירמיה בר אבא תלמיד חב"ר לרב,
 ועל גפסקין עירובין כרב ר' שאיר הלכה נאביי נגר
 רב יוסף הוץ במחצה שהיא מג' הלכות שהלכה
 כרב יוסף ובמחצה לא פליג עליו אלא אביי וזה
 בפ"ק עירובין. ואביי נשא אשה בוקנתו והיא
 חזומה בריה ראש בריה רב יצחק בריה רב
 יהודה בת גדולים והיה יפה מאד וכשנשאה
 אביי כבר היחה אלמנה משני בעלים רבנים גדולים
 הראשון היה רפום בריהו ורשמי רב יצחק בריה
 ורבא בר בר חנה, וחשג אביי שאין הלכה כרבי
 כי בתרי וימני היא חזקה ומשאה ומת במדרה,
 ואחר שמת רב יוסף שהיה ראש ישיבה מלך אביי,
 ואחריו רבא. וזה פשוט בתלמוד בסוף פרק הנוקין
 ובסוף ברכות ובחלומות דהרואה ובסוף הוריות
 ובכתובות נפרש, וכן כתב הרא"ש בפרק הוריע
 להכחיש פירש רב אלפאסי שפירש נוף היה רבא
 מאתרו מעשה ר"ל ממעשה רתעניות שהביא מטר
 בתמח על שהרג ליש אחד במלקות בבית רינו
 וזה הפירוש אינו איפשר אע"פ שגם בעל הערוך
 פירש כן בר"ף בצבור שהו המעשה של תענית כבר
 מלך רבא שבבית רינו נעשה וזה של המתנות
 שלקה ע"י אחר רב יוסף היה ואחר רב יוסף
 מלך אביי ואחר אביי מלך רבא וכל שהיה ראש
 ישיבה נקרא מלך שהיה שופט בסוף ברכות בהר
 רמלך רבא עמרא ליה בת רב חסדא אשתו הלון
 ומניח דיו עליו, והתוספות אמרו שם לא מלך
 רבא ער פטירתו של אביי הפירוש האמתי נוף
 מאתרו מעשה עצמו כמו שפי' הרא"ש ורש"י בפ'
 השני, אביי ידב דיה לסבי רש"י פירש בו שני
 פירושים, ורב אחא גאון פירש פירוש שלישי שהוא
 חובה להכניס מפני כבוד התורה להכריח שיקומו

ר' אבין בר כהנא אמר ר' אבין אמר ר' אלעאי
אמר ר' אבין אמר ר' יוחנן.

ר' אבין הלוי בסוף ברכות אבין הלוי רבי דר'
אבא בר כהנא.

ר' אבין נגרא : רב הונא הלוי אפתחא דאבין
נגרא והוה דחזי בשרגי אמר חרי גברי רבתי נפקי
מחבא והם רב אידי בראבין ור' חייא בר אבין לזה
ב' פירושים יצאו שני חכמים בעבור ששניהם איש
ואשתו היו ודיוקן או שהיו ודיוקן בשרגי ר"ל נר
שבת חנוכה, ונראה שהיו כן דרבי נשיא ורב
שיזבי אומרים רנלא בשרגא ולא אמרו רנלי
בשרגי.

ר' אבין בר רב נחמן אמר ליה רב יהודה אבין
אחי.

ר' אבין דמן נשקיא איקלעו בביתו רב יהודה
ורב ירמיה בר אבא ורב חזק בר אבא.

ר' אבין בר פוטא.

אבין צפוראחא לפני ר' יצחק בן אלעזר בפרק ג'
דהריות במסן ריש לקיש.

אבין רמאה שהיה מרטה על המצות שהיה
מניח הקהל להתנדב וזוהי אח"כ נותן כנגד כלם,
וזוהי באמצע החכמים לקיים מתן אדם ירחיב
לו בלמדנו.

ר' אבין בר שמואל בירושלמי.

רבי אבניא : אמר גביא משמיה דרב אמר ר'
אבינא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב.

אבינא : רבינא תלמיד חבר לרב אשי חזק סוף
הוראה שנאמר עד אבוא אל מקדשי אל אבינה
לאחרים, ונראה שהוא כהן כי לרב אדא בנו
נתנו לו פדיון בכור ובאות הרי"ש חמצא ג"כ
כל אלו.

ר' אבינא הראשון ר"ל הידוע בשם רבינא, וגם'
המצות גריבית מצות קצ"ב היא רבינא אינו רבינא
שהיה תלמיד חבר לרב אשי אלא רבינא קדמון שהוא
ג"כ בש' אלו פרשות שהשיב רב יוסף עליו, והן
כתב הרא"ש ז"ל בפרק הנשרפים בסנהדרין וחזר
זה בפי החכמים שהיו בומני, ובפרק הקורא את
המגילה אמר רב חסדא ראוייה כל התורה ליכתב
על ידך ומספך שהיה נמור ר' מאיר. [אמר ש"ש :
בנוסח תלמודנו כתב ר' חננאל.]

ר' אבינא אנה דרב ביבי.

ר' אבינא מחמרא דמרד פניא נ"א פקד, שנתן
לו גניבא החכם בר פלוגתיה דמר עסקא ד' מאות
וזו ביום שיצא להריגה נניבא ואמר ליה ר' חייא
שילך ר' אבינא לרבו רב הונא בגמין פרק האומר.

בשרכינ פ' שום היתומים ובמדותו שרמא קמא אמר
רב חסדא קולפי מבי כלפי מיניה ראבימי עלה ודך
שמצתחא.

אבימי בר נאי חמוה דרבינא היה ואלו בומן
רב חזן ור' אבהו בסוף קמא.

אבימי ניותאה משמיה דרב פוש"י שם מקום
והשרוף פ' מן ניות ברטה (ש"א י"ט י"ט) שם מקום
בשרך נוח, ויש נוחאא אבימי כנותאה משמיה
דרב פתן ושומן ויין וכו' בתודלת שבת.

אבימי בר פפי אמר ליה לר' זורא יתיב רב נחמן
ועלוא ואבימי בר פפי ור' חייא בר אמי ור' זעירא.

אבימי : אבא בר אבימי לפני ר' חנינא ואמרי
לה לפני ר' חנינא בר פפי.

אבימי ועימא בני רחבא דרסו בריחא חריפים,
ורחבא היה בעל של חומא שהיתה אחר כך אשת
אבי, ונראה לי כי זה עצמו אבימי אחודי של
אימא שאמרתי למעלה כי האלף והע"ף ממוצא
אחד וכן חייא.

אבימי תני מנחות בי בר חסדא לא שלמד ממנו
אלא שנאה לפניו לזכרו לשוב, ורב חסדא למד
מאבימי ופענע בו רב נחמן ואם היה תלמידו רב
חסדא למה לא שלח בעבורו סגר הכי מכתיע ששי.

רבי אבין ור' זורא ור' אסי היו לפני ר' יוחנן,
וזה קבל בדקדוק מר' יוחנן כמו ר' חייא בר אבא והוא
חכם גדול, ובפ' מי שמות נראה שהיו בימי ר' אבהו
שני חכמים ששם ר' אבין אחד וכן אחד נער,
ר' אבין ור' מייאשה ור' ירמיה אמר ליה ר' ירמיה
לר' אבין כי אולת להתם לקמיה דר' אבהו, אמר
דב נחמן בר יצחק לא ר' אבין בר חייא ולא ר' אבין
בר כהנא אלא ר' אבין סחמא, למאי נפקא מינה
למירסא מדדיה ארדיה.

בצא ר' אבין בר אבין מרב הונא.

רב אבין אחיו של ר' אבין הלוי אמר ד' גאים
בעולם במדורש.

ר' אבין בר רב אדא אמר ר' יצחק, אקור ר' אבין
בר רב אדא אמר רב מנחם איש כפר ששירים.
אמר ר' אבין בר הונא (אמר ר' חמא בר
גוריא אמר רב.

אמר ר' אבין וזמתי אמר ר' יהודה בן גבינא נ"א
כן זבדיא נוסחא אחרינא ר' אבהו בן זוסרת.

ר' אבין בר חייא בשא מליכה מר' אבין בר כהנא,
בירושלמי ר' בון בר חייא בעי קומי דר' זורא.

ר' אבין בר חנינא ואחיימא ר' אבין בר חייא.
אבין בר חסדא אמר ר' יוחנן בסוף חבית.

(שבת פ"ו) ואבין בלי רבי גרסיסן. יצ"ק.

שנשכר כחורחו ואו מת רב אדא בר אבהו . וכל אלו בשעת מיתחו : רב יוסף ויבוי ורבא ורב דימי ורב פאז ורב הונא בריה דרב יהושע ורב נחמן בר יצחק , וכלם אמרו על מיתחו אני גרמתי וכו' עד שהיטכס שם בי רב נחמן בר יצחק ענשו שנפל נבואה בפיו , ובשאלת י"ל לר' יצחק בר ששה מה שאמרו רב נחמן האחרים אמר ענישהיה לרב אדא היה מהוך צעו שמצפער כל אחר על שנענש בסבתו גם ענשו לצדיק לא טוב . ובתוספתא פ' עשרה יוחסין פירש ר"ל וחרר רב אדא הווי רב אדא בר אבהו משרד מתניה כ"ל זימנין ועיל קמיה רבא , וירש לקיש היה מסדר ט' זימנין כימים שנתנה תורה ועיל קמיה ר' יוחנן . בפרקא קמא דחזעניות רב אדא תלמיד רבא וכן נראה בבראשית שאמר רב אדא עצמו שהוא תלמיד רבא אע"כ שאמר שיתנו לו בשר השבח קודם עברו של רבא , ובפ' אחרון דתעניות שהיה בומין רב ושמואל אדם גדול וחסיד וכן בגמרות שהיה תלמיד רב , וכן נראה מפרש"י ז"ל בפ' עשרה יוחסין כי רב אדא תלמיד רב שנוול בומין רבי , ר"ל כשמה כי הוא עצמו בימי האחרונים אבל לא נהרא לי , ולא בעברו רבוי השנים שהיו יותר מן ק"מ שנים כי זה ג"כ אמרו בפ' בני העיר שהארץ ימים , אלא אך רבא שהיה בחדו שהיה עדיין רב יוסף רבו קיים אם במעשה דרב דימי מנהרדעא היה משתמש בו כתלמיד אדם גדול כי רב ושמואל היו מכבדן לו , ועוד רב דימי שאמר לו לר' אדא אם הוא רבא וכו' לא היה מכיר זה שרבא או לא היה יותר מל' שנה כפי המניין ורב אדא מק"מ שנה וכו"ש שאמר רב אדא שרבו היה רבא , ושם שאלוהו רב פאז ורב הונא בריה דרב יהושע דלכות שאמר משמיה דרבא , וכי שרב ושמואל אומרים בצילו נחיה יבא אדור ק' שנה שיבנו אותו שיקח עברו של רבא בשר קודם לו , אע"כ שהבשר היו לוקדים לרבא ושיאמר רבא אמר ענישהיה בצבור זה , ובפ' הבא על יבמות קרא לו רבא מבלי לב , ועוד בפ' אלו הנשרפין אמר רבא לרב אדא בר אבהו אדא ברי וכו' לוקן קדוש וחכם יאמר בני ? וכן בפרוש בפ"ק דתעניות שהיה תלמיד רבא , ובסוף תעניות וכן בגמרות שהיה תלמיד רב כמו שאמרתי . וכן בפרק הלוקן שהיה רבי רב אדא מרב אדא בר יוסף הוקן דהווי של רב נחמן בוכין רב הונא ושאל לו ר' חייא בר אבין , ובפ' אלו הלוקין ובפ' מרובה ובפ' שני נזירים נראה כי מת ר"א קודם רב הונא דאמר כלתו שני דר"א לא היו לו בנים לרב הונא כמו שאמרנו כל ימיו דרב לא היו לשמואל בנים וכו' , לכן נראה לי כפי השכל

אבינא ; ר' אבא בר אבינא ושאל ר' אבא בר זבדא מימנו בומין רב הונא .
אבינא : שילא בר אבינא , ושילא תלמיד רב חמר רב אמי תלמיד רב שמחו ביזם אחד כדאיתא במסכת נדה .

אבית דחילא א"ל שמואל אבית דחילא כגויה .
אגרא : הני אגרא חמה דר' אבא בפרק כל הבשר וכן בפרק הקופין בא ר' אבא , נוסחא אחרתא חמה רב דימי ואע"כ שאמר תני הוא אמורא וכן פרש"י ז"ל : הני רמי בר חמא הוא אמורא ושונה דבריתא וכן בפ' השולח תני הלל אמורא היה .

אד"א בר אבימי לפני ר' חנינא בר פפי , נוסחא אחר אבא בר אבימי .

אדא בר אבימי בומין רב נחמן , ופרש"י ז"ל חכם אחד שהיו מכיירין בו שהוא גורם משניות ושונה ומשבטין .

רב אד"א בר אבין ויש נוסחא רב אדי בר אבין , רב אדא בר אבהו בפרק עשרה יוחסין יום שמת רבי אמר בנבואה : רבא"א ישב בחיקו של אברהם ע"ה , יש מפרשים שביים ההוא מת רב אדא בר אבהו וא"כ אינו זה רב אדא שבתלמוד , אבל פ"י פרש"י ז"ל שנמול ביום ההוא שנכנס בגיבת אברהם וכן בגמרא רבה פרשת ויהי חיי טרה יום שמת רבי נולד רב אדא בר אבהו והארץ ימים רבים עד האחרונים בימי רבא ורב נחמן בר יצחק כראיתא בגמרא בבראשית , גם אמר רבי שביים ההוא נולד רב יהודה , ובפרק סדר תעניות רב ושמואל לא עברי אאשיחא ועוצא אמרו איכא בהך רב אדא בר אבהו דנשיטא וכותיה ולא מסתפינא וכן רב הונא עמו , והיו בו מדות טובות ולא הלך ד' אמות בלא תורה ובלא הילוף , ובפרק בני העיר כי הארץ ימים וכן פרש"י למעלה והוא תלמיד רב וקרא עליה כדאיתא בפרק כיצד מברכין , והוא מוסר עצמו על קדושת השם מהן מתוך ד' מאות זווי שוי בברכות והוא ריקק בחכמת התקופה יותר משמואל כי עליו אבהו נסמכין בשנים מעובר' בשמור את חוש האביב שהיה יום השמור באביב של תקופה כהלכה . ומעשה דרבינא דמתוך פ' רב צמח נאון ז"ל משום שיצפער עמו ויש פירוש אחר , והערך פירש בגד אדרם כמו סרבלתא דתרגולת . גם בי דברקא רב דימי מנהרדעא הביא מחורה ואמר ריש גלותא לרבא פוק הוי אי צורבא מרבנן הוא שיתנו לו השוק , ואז שלח רבא לרב אדא בר אבהו לבדוק לרב דימי היה סבה

רב ארא קרדינאה ומתקין על מאמר ר' אלעזר
 בפ' חלק .
 רב ארא קרדינאה קמיה ררב נהנא משמיה
 דרבא נפקא קמא ריבמות .
 רב ארא בריה דרבא .
 בר ארא משותאה ר"ל מורד קרקעות , אמר
 רבה בר ארא משותאה אסברה ל' , אמר רב יהודה
 לגר ארא משותאה הוור במדה .
 רב ארא בר שמי אמר למר בר אדאי .
 ארא רב אהא בר ארא משמיה רעולא , אמר
 רב אחא בר ארא אמר רב והיה רב אחא זקן מאד
 בזמן רבא .

אזוביה אבוהי רוב ארא בר אהבה .
 תני אהבה בריה דר' זירא נסוף ראש השנה
 אמר ר' זירא לאהבה בריה , ובידלמי רבי אחוא
 בריה דר' זעירא והיה בקשרין .
 תני אהבה בריה רוב מנימין בר חייא , נוסחא
 אהרינא בריה רוב מנימי בר חייא .

רב אהילא' היה שמיא בנו בי רב יצחק בר
 שמואל בר מרחא , אמר רב אהילאי ואמרי לה רב
 יתקאל ורב יחיאל אמר רב אהילאי אמר שמואל .
בר אהינא אסברה לרבא נפקא קמא דקדושין
 (דף ט ב) פרש"י ו"ל שם חכם בר אהינא .
רב אהרן : אמר ליה רב אהרן לרבינא בפרק
 הגזל עציס בקמא .

רב אויבא סנא דגברא רבה הוא זקן רבה בר
 רב הונא לרבא בריה , רב אויבא לא על לפרקה ררב
 יסקף בשום בריה ושלת לרב רימי בר יוסף וכו'
 ואמר ליה זיל צניגיה פירוש רך נדי רך כבוד ר"ל
 הכבוד ושנ בתיך , ורב אויבא אמר שלא בא כי
 היה חלש בפרק תפלת השחר , ואצ"ש פרש"י לא
 שיש שם בפרקא קמא דקדושין במקום אודו פירש
 כמרדה . ונשא רב אויבא אהורו של רמי בר פפא
 ומת בת"י רב יוסף ורב אחא בנו אמר לרב אויבא
 אמר רב אויבא רהו קאימנא קמיה דר' אמי רב אויבא
 ורבא בר חנן , רב י' איקלע לבי רבא ואמר לה
 הא רבה ורב יוסף אכרי וכו' , אמר רב נחמן בר
 יצחק בריך רבאמא ולא כספיה רבא לרב אויבא בפ'
 כירה בשבת , רב אויבא היה יתיב קמיה רב יוסף
 ארכייה רב פפא לרב אויבא סנא .

אולפנא בפרק תרד עם הנכרי אמר רב תנן בר
 אמי משמיה ראוולפנא והיה נראה שזוא חכם או
 ר"ל כמו שאומר במקומות אחרים משמא דגברא
 אבל פרש"י ו"ל פירש ששמו מצדו הו"ו מרבו .
 [אזנור מלסא פ' אצ"ש . יצ"ץ] .

הסברה שהם שנים ⁽¹⁾ הא' בזמן רב שגולר כשמת
 רבי וחשני בזמן רבא , אצ"ש שהיה זקן מרבו ולמר
 לפני רבא וזה משנה לימור רבא שהיה נשר שמן
 על לימוד אביו שהוא גורר עצמות יבשות . וכן
 נסוף יבמות שיבה לרבא שהוא הריף על אביו ,
 ומאן נראה כי אביו ורבא היו להם ישיבות בחיי
 רב יוסף רבס כמו שגראה מזה המעשה מרב רימי
 וכן בפרק הוורק בשבת ואין להאריך יותר .
רב אדא בר אדא אמר ר' יצחק .

ארא דיילא תלמיד רב יהודה ומגיע לכתפו כאשר
 אכרני באבא שאול ופרש"י ו"ל דיילא משמש
 החכמים , וש אומרים שזוא מים ורב יהודה
 מברך על האור שבביתו במוציא שבת .
 ארא הרפנאה : ר' אמי בר ארא דרפנאה בעא
 מרבה אמר ליה הכי קאמר רב ארא בר אהבה אמר
 רב נחמיה אמר שמואל .
 ארא בר חבו חכם אחד גדול ונא לפני רב אשי
 בגן פקיעא פ' בהמה המקשה .
 רב אדא בר חייא .

ר' אדא רמן יפו , ואולי הגרסא ר' אגא רמן יפו .
 רב אדא בריה דרב יצחק ואמרי לה רב שמואל
 בר יצחק אילי הם אחים .
 ארא בר מנימי אמר ליה לרבינא וחסם רייני
 דנחרעא רב ארא בר מנימי
 אמר רב ארא בר מרי אמר ר' נחמיה בר ברוך
 אמר חימי בר אבין אמר רב יהודה , בערוך
 אדא מרי כמו אבא מרי וכן גרס רש"י ו"ל בפ' כמה
 אשה אבא מרי ולא אדא מרי ואמר כך שמו .
 רב אדא בר מתנא קמיה דאב"י ולא ריחם על
 בניו כדי להלך ללמוד תורה בפ' ב' רעיונין והוא
 אמר לרבא דתירפא סכיניה ר"ל שהיה הריף , ונפ'
 מי שמתו כי רבינא הראשון חבירו בזמן רבא .
 רב אדא נרשאה קמיה ררב יוסף ואמר ליה אב"י .
 רב אדא מסירא אמר ליה לר' אחינא מסירא וכו'
 בפרק תינקות .

[רב אדא בר רב עזא , שילחי עשרה יוחסין
 רס"א מצ"ב . יצ"ץ] .

תני ר' אדא רמן קסרי תני רב אדא סנא דמן קסרי
 קמיה דר' יוחנן , נהוא רב אדא בר אבוהי קמיה
 דר' יוחנן .

⁽¹⁾ בכל מה שהאריך המהבר להראות בקיאות ערין
 עוב רב אדא בר אחבה דס' אר"ס ל"א דאמר
 מיטת רבי עזר רב אדא לא פצאנו הוורא ודוילה
 במקום אהו , א"כ בדאי חיי רב אדא בר אחבה
 הוה האילי יותר משנים היו . יצ"ץ .

ר' אהא : אמר רב אהא בר אבא אמר ר' יוחנן אמר ר' אבהו היינו דר' אהא .

רב אהא בר אבא משמיה דעלא אמר רב אהא בר אדא אמר רב המנונא הוא אבוי של רב פפא ושמוע מדבי .

רב אהא אחוה דאבא אבהו דרב ירמיה בר אבא ר' אהא בר האמא תלמיד ריב"ל דאהא מדרסא . דרש ר' אהא בר חנילאי הוא אחיו של ר' תנחום בומר' ירושע בן לוי ור' אבהו אמר היינו דר' אהא .

ר' אהא בר חנינא ור' יעקב בר אידי רב נחמן ור' פבלא אמרו משמו וכן אמר ר' אהא בר חנינא . רב אהא שאבא : אמר ליה רב אהא שאבא לרב אשי , נוסחא אהרינא רב אהא כבא אמר לרב אשי והוא בן רב מאיר בר איסור .

רב אהא : אמר רב אהא בר יבא משמיה דמר וזוטרא .

רב אהא בריה דרב יוסף אמר לרב חסרא . אמר רב אהא בריה דרב יוסף לרב אשי אמר מר וזוטרא משמיה דרב פפא . דחלש רב אהא ורב בהנא רשא לו בפרק שמונח שרצים (דף ק"ב) .

רב אהא בר יוסף בפרק תולין בשבת אהא לקמיה דמר עקבא אמר ליה הני רבי רב אהא ואמר לה הני רבי מר בר רב אדא אמר ליה ר' חייא בר אבין אני שאלתי לרבך בר אדא בר אהבה ולרב הונא , רב אהא בר יוסף וכן מאד מסתובף ואילא אכחשה דרב נחמן בר יצחק בר אחתיה אמר ליה כי מטיין לבי רב ספרא עיילי , והוא רב אהא תלמיד רב הונא ונראה לי כי אין זה בן רב יוסף כי זה הוא בוכן מר עקבא ושמואל , אבל בר יוסף תלמידו של שמואל רש נוסחא רב חייא בר יוסף אכחשה דרב נחמן בר יצחק .

רב אהא בר יעקב שהין סבי בולם איעקוד שלא היה להם בנים משקיה דרב הונא שהיו משחין עצמם להשתחין חוץ ממני וקייסתי בעצמי והתכבדה תודה בעליה , והיתה ישיבתו בפסוניה ורב פפא וזה קמיה וכתב ספר תורה מערות עגלים וסודמן לו איסי כהקפו ויהבו רבנן ביה עיניהם ונתן נפשיה . אמר ר' אהא בר יעקב עמר ר' יוחנן משבח ליה רבא לרב נחמן בר אהא בר יעקב הארס גדול הוא , וזה רב אהא חסד מלמד גנסים שדרג המיזק שהיה בבית מדרשו של אבוי .

רב אהא בר יצחק ור' אבא בר ממל .

רב אהא בר מנימי : אחיביה ר' אהא בר מנימי לרב נחמן וכן לאבוי .

ר' אהא בריה דרב נחמן .

ואמר רב עליו שהוא בעל השובה בחדו כמשיה המלך .

רב אהא : אמר ליה רב אהא בר אבוי לרבינא . רב אהא אחוי ר' יוסי מברקתיה היה לפני ר' יעקב בר אהא .

רב אהא בר אימי אמר לרב אשי , רש נוסחא אהא בריה דרב שיא קמיה דרב אסי ועוד נזכור כי הוא רב אהא בר עזא .

בשא ר' אהא אחוה דמר אחאי ברש ס' ואילו קשרים .

רב אהא בריה דרב איקא משמיה דרב בני בר אבוי , ובפרק המדיר שהוא בן אחותו של רב אהא בר יעקב .

ר' אהא אריסא חני קמיה דרב הונא , והוא ר' אהא בר פפא ואחיביה לר' אבא ב' ואילו קשרים . רב אהא בר בני בר אמר לרבינא משמיה דרבא , בפרקא קמא דיבמות , ונראה שהוא כהן כי רב בני בר של אבוי .

רב אהא גדלא אמר לו רב .

רב אהא גלילאה אמר לרב נחמן בר יצחק בפרקא קמא דע"ז .

רב אהא מדפתי אמר לרבינא לפני רבא בפרקא קמא דיבמות ואיטו לאותוביה ראש ישיבה ולא אסתייעא מלהא בש"ק דברתא , והיה אז ראש ישיבה מר בר רב אשי שהוחם טביומי ומשום הכי היה אמר רב אהא בפרק מרובה בל המריעין לו אין מטיין לו וכו' ולא הוא דמשום צרתו היה אימר זה . ופירש שר' ג' שאכלו יהודה בר סורסר וסר בר רב אשי ורב אהא מדפתי כלן שוין בחכמה . אהא בר הדיא דמהקרי אימי כן היתה חניכתו ואינו מן החכמים בפרק השולח זה כרוב בספר המצות מצוה ג' .

ר' אהא בר רב הונא והוא חני טבועות כי רבה דהוא בשא מרב ששת ושלחה קמיה דרב יוסף ואמר ליה רב אהא לרב נחמן אמר רב אהא בר רב הונא אמר רב ששת אמר ליה רב אהא בר רב הונא לרבא אמר רב חסדא רב אהא נברא רבה הוא .

רב אהא מדחצל אהא לקמיה דרב אשי ובסוף כתוב"ת בבל לא חזי חבלי משיחא תרגמה אהוצל , והוצל קרוב להרדעא ושם מקדש עזרא הסופר וגם יש הוצל דבנימין מוקפת חומה מימי ירושע . ר' אהא בר הושעיא אמר רב אהא בריה דרב אשי בובדים .

יב אהא בר רב ועירא .

רב אהא מבי דהוזיא הניא בר איסי אחייה אהא מבי חוזיא בפרק המסע .

כלם אחים וכלם בני רב מרי בר איסור גיורא באו לפני רב אשי ואם כן זה בני נזון של שמואל מפירוש רש"י, וזה רבא אינו רבא סתם חבר אב"י כי רבא בן רב יוסף בר חמא.
 רב אחא ורבינא חברים וטברו התוספות בפרק השואל את הפרה כי הם ראשונים לרב פסא, אבל אינו נראה כי בפרק קמא דהולין רבינא ורב אחא בריה דרבא יתיבה קמיה דרב אשי, וכן בפרק אלו מטרות רב אחא ורבינא לפני רב אשי ואימרו וכבר כתבנוהו למעלה וזה רב אחא בר רבא.
 ר' אחא סלא בר בריה דר' אחא סלא הגדול וכו' אמר אב"י סוף כתובות.

ר' אחא סלא הגדול וקנו של ר' אחא סלא אמר אב"י ואולי זה זקנו של ר' חייא הגדול.
רב אחאי: פרק בר אחאי פרק ג' דיבמות ופרקא קמא דקדושין יש אומרים כי הוא מרבנן סבוראי, אבל בפרקא קמא דכתובות התוספות פשט רב אחאי לא כמו שפירש רשב"ם שהוא רב אחאי גאון משאלתות, אבל ר"ת אומר שהוא אמורא בומן רב אשי ובל אמורא תרשם לשינוי, כמו מגוף בה ר' אבהו, תהי בה ר' יוחנן, ליש עלה אב"י, פרק רב אחאי בפ' שבועת הדיינין.

ר' אחאי ור' אמי ור' אסי ובר הדיא בידד ויהיה ממונה אנשיה ושלחו ההדור רבינו אחאי שמאיר עיני הגולה הוא ובר מחולקתו רב שמואל בריה דר' אבהו.

ר' אחאי: ר' ברכה ור' אחאי בשם ר' שמואל בר נחמן.
 בעא ר' אחאי מר' חייא והיה שונה בני ר' חייא פרש"י הוא שם חכם ונראה שהוא בן ר' יאשיה בומן רבי.

ר' אחאי בר יאשיה היה לו מלי כסף בנהרעא אמ' ליתנם לר' דוסתאי בר ינאי ולר' יוסי בן כסר וכו' בסוף פרקא קמא דגיטין ואם כן הוא מנהגאבי בומן רבי. ובריש עשרה יוחסין ביים שמת נדה בבבל לאנשים שחללו השבת ונשחמדו, ונראה שהיה בנהרעא בסוף פרק שואל כי רב נחמן רבו לו בקבורה ולמרו וכו'.

לרב אחאי בריה דרבינא שלח רב אשי שבסר וחי לפירין הבן ונראה שהוא כהן.
 אהדבוי בר אבין אמר רב.
 רב אהדבוי בר אבדימי אמר רב.

רב אהדבוי בר אמי הוא בעא מרב ששת ומרב גם כן הוא עולא משגשג אהדבוי דאמיה ולא רב ששת, לאפוקי פירוש רש"י כאשר הארכנו בזה בעולא משגשג ואמו היתה מנקהו של רב ששת

רב אחא בר נתן ומר זוטרא בריה דרב מרי אמרו לרבינא והוא זקנו ר"ל רב אחא אבי אביו מרב משרשיא שהיה בומן רבא כדאיתא בפ' אלו מטרות וכן בפ' הגשרפין כתב רד"ש ו"ל כי כן רב משרשיא תלמידו של רבא נכדו של רב אחא ורב אחא בר שלוגתיה דרבינא הקדמון.

רב אחא בר עיריא אמר רב אסי אמר ר' אחא בר עיריא אמר ר' שמעון חסידא, וכן אומר אמר ר' יעקב בר אידי אמר ר' שמעון חסידא אמר רבא כד שלח רב אחא בר עיריא.
 רב אחא בר רב עולא אמר אב"י.

רב אחא בריה דרב שא אמר רב אב"י יתיב רב חסננא קמיה דרב אחא בר אהוא, יתיב רב אחא בר שא קמיה דרב הונא וכן קמיה דרב חסדא, ריש נוסחא רב אחא בר רב אויא קמיה דרב חסדא אמר ליה רב פנחס מאן ציית ק"ל לר' יוחנן רבן.
 רב אחא בר פנחס משימיה דרב יוסף בומן אב"י.
 רב אחא בר פסא רמי לר' אבהו ולר' אבא והוא עצמו רב אחא אריכא שאמרו למעלה.

רב אחא מפרקא אמר לרב אשי בפרק הבא על יבמתו.

רב אחא בר קשינא בסוף פרקא קמא דהעניות: רב אחא קרשינא ואמרו לה רב הנא קרשינא' משתעי מעשה שבא לפני רב"ל.

רב אחא בר רב הוא זקנו של רב משרשיא ר"ל אב"י אביו כדאיתא בפ' הגשרפין, וכתב הרא"ש ו"ל כי זה רב אחא הוא חבירו של רבינא הקדמון.

רב אחא בר רב, אבל התוספת האמתית בר רבא כפי החכמים שבומני, וכבר כתבנוהו רב אחא סבר לה כרב אחא בר יעקב.

רב אחא בריה דרבא משמא דמרא אמר לרב אשי פרש"י כך קבל מרבו ורבו מרבו עד רבי מאיר ששמעו משמו ולא מדעתו מרשע מעמא דר' מאיר וכן אמר לרבינא איקלע אמיר לאחרין.
 רבי אחא בר שלקא ור' יהושע דסכנן ור' לוי בשם ר' סימון.

ר' אחא שר הבירה ור' פנחס בריה דר' חייא איש כפר עכו אתו לקמיה דר' אמי. אמר ר' אחא שר הבירה מעשה בא לפני ר' יצחק נפחא בנאשוכיא ריש רב אחא שר הבירה נבריתא בפ"ב בתוספתא.
 רב אחא בר תחליפא לפני רבא, ומשמה דרבא אמר רבא ורב אחא מדסת' ורבינא.

ר' אחא תנא דבריתא עם ר' שמעון בן יוחאי.
 ר' אחא בשם ר' אליקים בשם ר' שמואל בר זחמני בשם ר' יהונתן ר' אחא שאל לר' אבהו.
 רב אחא ומר זוטרא ורבא פרש"י בפרק האומר

יוחנן אינו בר נגירו ובן שן דר' יוחנן ור' אינו משום ר' יוחנן.

אינו בנו של רב בשם דקני ואמר ליה רב לאיבו בריה כדריה כן בשמיעתה ולא אסתהימא הלמוד דרד ארץ אדהלא כנרקע ובניק ובין וכו' בפרק ערבי פסחים.

בר איבו בפרק ימיו של רב אשי לא בר איבו הליץ ולא בר קישוף הליץ, נ"א בר אבין הליץ.

רבי איבון בשם ר' יחושע בן לוי נכרכות ירושלמי.

רבי אידי אביה דשמואל בר אדי ברדשלמי.

ר' אידי אביה דר' יעקב בר אידי וזה נקרא בר בי רב דחד יומא בומן ר' יוחנן, בפרק קמא דחגיגה שהיה הולך ג' חדשים ברוך עז ישיבת ר' יוחנן וקורא יום אחר וחזור ג' חדשים ויושב בגושפיזה יום אחד וכו', ובעבור שהתלמידים היו שוחקים מזה נתיחד ר' יוחנן שלא יעניש אותם ודרש רבי יוחנן ואותו יום יום דחשקן וכי ביום וורשיה ולא בלילה וכו', ומה על פורעניות של מרגלים יום לשנה כל שכן יום לשנה לטער טוב שמדת רחמים מרובה, ובגו הוא הגדול מהלמידי ר' יוחנן.

אידי : אמר רב יוסף הני אידי, ואמר רבא אידי אסברה לי פרש"י וז' שם חכם בש' שנים אוהוין.

רב אידי בר אבא, נוסחא אחרינא רב אדא בר אבין ואולי הוא בר אידי בר אבין.

רב אידי בר אבין ננרא ורבו רב יעמרם ואשתו כהנת כדאיהא בפרק ואלו עוברין וזכה שיצאו סמנו הרי בני סמיכי רב שישא בריה דרב אידי דר' יהושע בריה דרב אידי פרש"י וז' ראוין לסמיכה וכן שם בגמרא סמיכי ס"ד אלא ראוין לסמיכה, ואולי הוא זה כי בופנים כבר נכלה סמיכה או שהיה נבגל ולא הלך לארץ ישראל שום אחד מהם לסמוך, והוא אחקין בנ"ש והוא קרא לרב פסא ולרב הונא בריה דרב יהושע דרדקי בפרק שני דפסחים, אמר ליה אבין לרב אידי בר אבין וכן בר חסדא, ורב פסא ורב הונא בריה דרב יהושע איקלעו בבית רינו של רב אבין בר אבין.

אידי בן גרשום (א) אמר לוי בן פרמא ורב טמן בר אבא אמר משום רב אידי.

רב אידי סרסיא ורב ששת הוה פיריש שמש, ושרש רש"י בסוף פ' המסקי סרסיא ממונה על הבית, וזה רב אידי שפע הלבא ואול אמיה בני מדרשא ולא אמרה כי ש מ"ה, שמע רב ששת איקפו אמר מאן עקץ עקצהיה תקרבא פרש"י וז' שמחא, ורב ששח מאי נפקא ליה מינה אין (א) מ"ה דמ"א ביבסחא שלמי אידי בר אדי. יעב"ץ.

וזה רב אחרני שבת הלמודו ואמו בקשה מרב ששח ואיחש בפרקא קמא דברתא.

אחרוני בר מתנה אמר רב מתנה ורבה בר מתנה חבר רב יהודה ואחוי רב שווי בר מתנה ורבה בר מתנה חבר אבין.

רב אחוי : אמר רב אחוי וטר אחא בפרקא קמא דקדושין, ואולי ר"ל אחוי דמר אחא ושמו רב, וברש פרק אלו קשרים במא רב אחרוני.

אחי שיקרא אמר אבא אפקיהה לרב הונא מדיני לשילי ומשילי להני.

[אחי הנא דבי ר' חייא, ריש פ' היה קורא דף י"ד א. יעב"ץ.]

אחיה הבבלי בתחלה כתובות השיב קושיא לבר קפרא ונשתת דיו יצור, ונראה לי כי הוא ר' חייא הבבלי חבירו של רבי שאמר לו רבי לר' חייא כמועד קפן אחיה, וכן ראינו שקרא לו בר קפרא עימי במסוק חייא ופרש רש"י כמועד קפן דרך גמאי כמו האמנון אחך (ש"ב ג' ד), ובברייתא יש ר' אחיה ויהיה חבירו של חנניה בן אחי ר' יהושע בפרק בכרות, וכן בגמרא רבי ר' חייא לר' אחיה והירץ ר' חייא לחור ור' אחיה לחור.

ר' אחיה הגדול חנא דבריתא יתיב רב אחא בר עזלא לפני רב חסדא.

[ר' אחי קדושין רף כ"ב ב. יעב"ץ.]

[אחתיא אבין רב שמואל כפין ל"ש ב. יעב"ץ.]

רב אחלי ואחתיא רב יחיאל בומן שמואל בפרקא קמא דעיובין.

רב אי"א בש' שמונה שרצים נ"א רב אי"א.

רבי איבא : ר' איבא יר' אבא בר ממל ור' אביתא בלם בומן אהר ברדשלמי.

איבו אחא לקמייה דרב נחמן ואמר לזו רב נחמן לא השתע מיניה דאיבו דאכלי נהמא דארסאי וכו', נס יש שם אשה נקראת איבו כי ר' חנינא בן רוסא קיהה ביתה דהארין הקורות בחלתו בנס.

איבו החוקה בני בתיה רב הוה לפני רב ואמר איבו אייתי לפני ר' אליעזר בר יצחק.

איבו אכדי ורב : איבו וכהה שילת ומרתה ר' חייא כלם בני אבא בר אחא שילא מכוסרי.

אמר ר' איבו אמר רב חמא בר עוקבא אמר ר' יוסי בר חנינא.

אמר ר' איבו אמר ר' ינאי אמר איבו הוה קאינא לפני ר' אליעזר בר יצחק והביאו גרבה וחביש ולא ברך.

אמר ר' איבו בר נגירו אמר ר' חייא בר אבא ואקיעו שניהם בנבל ופרש רש"י וז' תלמיד ר'

פרש"י ו'ל אילפא שם חכם, ובפרק סדר העניות הוא חבירו של ר' יוחנן הלכו שניהם לסחורה ושמע ר' יוחנן מלאך שהיה רוצה לעונשן על שיעובד התורה ומלאך אחר אמר להבירו כי לאחד מאלה החכמים קיימא ליה שיעמא ושמע זה ר' יוחנן ותור מן הדרך ועשאוהו ראש ישיבה, ובראשונה היו עניים וכשבא אילפא אמר כי הוא היה ראוי לזה כי אילפא היה יורע כל הנא רבי ר' חייה ורבי ר' אושעיא באי זה מקום במשנה ידיו דבריהם פשוטים, ולפעמים קורא לו חלפא.

רבי אילפא זה נימי רבי, ורבי גור תעניתא ונדחת קמיה ר' אילפי ואמר מוריד הנשם ואחא מישרא שהיה עוסק בכצות ומביא יין לקרש ואבדלחא לאנשי מקומו, ובירושלמי ר' אילפי בא לפני ר' אסי וטאה שהיא אהר ואתי זה.

ר' אילפי, ואמר ליה ר' אילפא ואולי הם דתחובים למעלה.

[א'ינסא אני ר' שמואל רש מילה. יעב"ץ.]
איסי: תני איסי אבהה דר' ויזא ואמרי לה אחזה דר' ויזא בסוף מועד קסין.

איסי בר דיני עלה מנבל בזמן רב לפני ר' יוחנן ועלמא איקלע בביתו.

איסי בריה דרב יצחק בר רב יהודה וזה איסי אביה של חומה אשת אבי.

איסי בר נתן הלך אחר רב שישא לנהדעא ולא משכחיה ואלל למחומא ואשכחיה, ונסחא אחרינא איסי בר נתן.

איסי בן עקיבא אומר אסור לרכוב על הפרדה מקל תומר מנגדים וכו', ובתוספתא בפ' ה' דמלאים ובמסכת דרך ארץ איסי הבבלי אומר אסור לרכוב על הפרדה מקל תומר וכו' והשיבו לו מטלמה שהמליכוהו על הפרדה ואמר שהוא בריה מששת ימי בראשית בירושלמי ובפסקי כלאים מהרא"ש ז"ל, והוא הנא דמתניתין ובריהא חבר אהוב לרבינו הקדוש, והוא איסי הבבלי ואיסי בן גמליאל ואיסי בן נר אריה ואיסי בן יהודה ואיסי בן מהללאל, והוא יוסף הבבלי הוא יוסף אש הוציל הוא יוסף קשטנאה של הסוירים.

איסור גיורא ורב ספרא ורבה בר רב הונא בידד, והוא נשא חזל בה שמואל ובנו רב מארי הוריה שלא בקדושה ולידהו בקדושה שקודם שנולד בנו נתגזר וזה כפי דעת רש"י ז"ל, אבל דעתו כמו שארץ עד לקמן ברב מארי כי לא נשא איסור גיורא לנת שמואל כי אם לרחל אחתה ורב סארי האחד בן בה שמואל לא היה בר, ובפרק מי שמת וכן בפרק השוכר בנמרא דעבודה וזה כי אמר

דאמר רב יהודה מאירכתיב אנורה בהרלך עולמים (תקלים ס"א ה) ובי איששר לדור בשני עולמות אלא שיאמרו שמועה מפיו וכו' בפרק כל פסולי המוקדשים.

רב אירית: אמר רב נחמן מאן דלא דע להשיב למנין אל חמר בו כרב ארית לא ישיב, פ' אחד דיני ממונות.

רב איהי מחני אישכא ובניו אנה בר איהו ומנימן בר איהו שהיו עם שמואל וזהו איהו ז"ל מדבר עמהם.

[איה מרי נפין ליה א. יעב"ץ.]

איו: אמר רב חני איז, ובסוף בצה פרש"י ז"ל שם הכב, וכי אמר עולא ליתא לאיז מהתניתין פ"ג רשבין (דף ל"ז א).

אילא: אמר ר' אילא אמר ר' יוחנן, ונירושלמי רבי הילא בה"א ואולי נקרא ר' אילפא כי בירושלמי דולג אות אחת ר' אילא ור' ירמיה ור' אבהו ור' יצחק נחמא ור' חנינא פפי ור' אליעזר ור' שמעון אולי זה ר' שמעון בן לקיש או בר אבא. ובפרק הדר עם הנכרי אמר ר' אילא בשלשה דברים ניכר אדם: בכיסו בכוסו בכעסו ו"א אף בשחקו.

אילא משגש ארחתא דאימיה, ונסחא אחרינא עולא ובאותה הע"ף תמצאנו.

רבי אילס: ר' הלל בנו של ר' אילס, ונסחא אחרינא ר' הלל בנו של ר' אלס, וכן גרס הערוך בוי"ו, בפרק ר' ישמעאל נראה כי הוא בזמן רבי.

רבי אילעא סליק בדתא דבי רבה בר שילא. אמר ר' אילעא אמר ר' אבא בר אהא משום רבינו.

אמר ר' אילעא אמר ר' אהא בר יעקב.
 אמר ר' אילעא אמר ר' חנינא.
 אמר ר' אילעא אמר ר' יעקב.
 ר' אילעא ור' זורא.
 ר' אילעא ור' הי"א בר אבא.

אמר ר' אילעא בר ר' שמעון משום ר' יהודה בר שמעון.

ר' אילעא: אשכחיה ר' יוחנן לר' אילעא.
 ר' אילעא ור' שמעון בר אבא ור' יעקב בר זברי.

רבי אילעאי בן אליעזר, ונסחא אחרינא בן אלישע חזא אמירא ונראה שהוא בן שמואל.

אילפא: בפרק במה אשה יוצאה בנמרא של רסוס אמר ליה אילפא לרבה בר בר חנה אתון תימדי דר' יוחנן עבדו כותיה אן נעבד כו' חנינא, אבל גרסת רש"י ז"ל הוא אישא בן רחבא רסוס בריה ואינו זה, ובסוף פרק מציאת האשה

לרבה כי כאשר היה יר היה חושב שישאל אינם שומרים שבת דאי מצו כיס דדיערי בשבת לוקחין וארו, ולא הייתי יודע שמפסלשלו פחות פחות מד' אמות וכו', והיה חכם ובניו יבני בניו אמוראי' והוא ורב ספרא עבד עיסקא וארו לקמיה דרבה בר רב הונא הוא נתן בעת פטירתו לפני רבא לרב מארי בנו שלא היה או שם במקום איסור אביו י"ג אלטי וזו בהוראה מפני שהגר אינו יורש לאביו

[איסור : דכני ואיסור ב"ק צ"ב טרש"י שולחנין אימנין היו . המשיך.]

[איסק' שם בנו מרי יודע . יעב"ץ.]

איסק' תני שבועת בי רבה ופגע בו אביני' אדון, אמר ליה איפא לרבה בר בר חנה אתון דתלמידי ר' יוחנן עידיכו כווריה און נעבדי כר' חנינא ופשי' וז"ל איסור שם חכם וכו' של רחבה מפום בריהא בפרק במה אשה, אמר אביי הא דאיסק' הוא כמר זהה גם כן נזיר בעינן עשא . ובירושלמי בחז"ת אבימי וזיסא וחבל אחד והם עיפא ואבימי בני רחבא דפום בריהא תלמיד רב יהודה וקורא לו ר' יהודה לרבו דרך מעלה כמו שפרשי הרוספות בתחלת ביצו ואלו נקראים תריסי דפום בריהא בסנהדרין .

איסקא : אמר רב איקא בריה דר' אבין אודיקק ליה רב לרב חננאל, רש נסחא אמר רב איקא בר אביי אמר רב חננאל .

רב איקא אבהו דרב אחא בומן אביי והוא משוי עם אחותו של רב אחא בר יעקב בפרק המדיר . רב איקא בריה ירב אדי .

רב איקא בריה דרב אמי בא לפני רב יוסף ורבא . אמר רב איקא בריה דר' חנינא ורב אמי . רב איקא בריה דר' חנינא מספורגיא אמר לרבא, והוא הוא מה שכתבנו למעלה . רב איקא : רב אחא בריה דרב איקא .

אייתי : אמר ליה רב איתי לרב אסי, אמר רב איתי אמר רב .

איתי שהיה בומן רב אסי וא"כ הם שנים .

[אליועניני' כ"ג עשה פרה פ"ג דרה . יעב"ץ.]

רב אליקים שמעיה ותלמידו של רבא .

אליקים אביו של ר' יוחנן בן אליקים כי זה ר' יוחנן ור' אבא ור' אבהו ור' אלעזר ור' חנינא בר פפי ור' יצחק נפחא ור' אלעא כלם בידה .

ר' אלישיב ובנו ר' יצחק בר אלישיב, ר' יצחק בן אלישיב ר' אבא ור' הושיעיא כלם בומן ר' יוחנן .

אלישע בעל כנפים, אמר ר' ינאי תפלין צריקין גוף נקי שלא יסיד בשדם עליו כאלישע בעל כנפים, והגאונים ז"ל כתבו שאינו הלכה כי לא ניתנה תורה למלאכי השרת, אבל האחרונים כתבו שהוא הלכה ויכול אדם בשעת תפילה להעמיד עצמו, ובפרק אן פוסבין יכן בפרק מילה בשבת מביא המעשה למה קרא לו כן בעבור הנס שנעשו התפילין ככפני יוסה, והקשיא שיש בזה כי בומן השמר היה מחביא התפילין, כבר תירצנו למעלה בתנאים זה, ונראה כי הוא בומן התנאים .

[אלס : זימא ריב"ב . יעב"ץ.]

רבי אלסכנרדי בומן ר' חנינא בר פפא ובומן אביי אמר ר' אלסכנרדי אמר ריב"ל ר' שמואל בר נחמני נשם ר' אלסכנרדי, ובמדרש ר' אלסטרדי בר חזני ור' אלסכנרדי קרבה אמר וכו' .

רבי אלעא ור' זידא, ונראה כי הוא מה שכתבנו למעלה ר' אלעא ביר"ד .

ר' אלעא ור' שמעון בר אבא ור' יעקב בר נבדי, ובפרק לביד מעבדין כי אשתו אדוונה היהא כהנה, וכן שלמד סדר קישים באדוונה וספמי עימקא לא יוכל לישן, וזה אמר ר' אבהו במשל על ר' אלעא .

רבי אלעא' בר' ברליה בסוף סופה, נוסחא אחריתא ר' אלעזר בר ברכיה .

אלעזר : תני אלעזר גיורתא הוא אמורא בנ' הניקין שמי' ור"ל שהיא מכיות בריה, נוסחא אחריתא ניוא נוסחא אחריתא שופאה !

ר' אלעזר מהגרוניא ורב אחא בריה דרב איקא איקלעו לאתריה ורב אחא בר יעקב אמר ליה רב אחא בר תדלישא ולא חייש מר לסבא רב אחא בר יעקב דהוא מופלג בחכמה ובשנים זה בפרק הדר עם הגברי, ובפרק סדר תעניות בומן רבא תלם ר' אלעזר מהגרוניא הלום טוב ובא מטר שדיה עת רצון .

אלעזר ועירא הזה סיים נסני אונכי ואמר שעשה זה לאבלות ירושלם, היה זה בגירעא ותפשו ריש לקיש לראות אם היה חשוב ליקח זאת היהרא היה שם שמואל וביה דינו וכו' בנ' הכונס בקמא, ושם עוד כי ר' אמי ור' אסי היו לפני ר' יצחק נפחא ונמצא שהיה זה אלעזר ועירא חכם גדול, ותלמידו החכם והחסד ר' אבא בר זימונא הנוזר בתלמוד ירושלמי ובגלי ובמדרשות .

אמר ר' אלעזר מסורא ובומן היה אל יאמר אדם לאשתו אל תחטרי עם איש פלוני שיא

היה קודא, אמר רב אשי הני בני מתא מחסיא אבירי לב ניהו דקא חוו שבדא דאורייתא תרי וימי בשתא ולא קא מגיירי, וכתבו התוספות משום ר' יהודה בר ברוהי שנהג בספר העתים שמשע שדיה עמיד של אש יורד מן השמים עליהם בכלה דאלול ובכלה דאדר, וכן בפרק הספינה כי סליק ר' אלעזר אשכזיה לעזיר, ובסוף תענית שדיה עני מאד והראו לו י"ג נדרי ואפרסמון לעולם הבא 'כו' ופירש רש"י ז"ל שם אמורא הוא ומריה דאריעא דישראל ובעל הוראות, ובפרק אלו מטרות כי לא לקח שום מתנה מבי נשיאה וזי מומיני ליה לסעודה לא איל, וכן ר' זרא לא לקח מתנה אבל אי מומניה ליה איל שאיני מתנה כי אם כבוד שלחם שיאלך ר' זרא עמיה, ובפרק השוכר אלו הפועלים נראה שדיה חי כשמה ר' יוחנן ורש לקח ויה משורש יותר פקח אין דורשין אמר ליה ר' יוחנן תא ואגמך מעשה מרכבה אמר ליה אכתי לא קשאי כד קש נפשיה דר' יוחנן אמר ליה ר' אבי לר' אלעזר תא ואגמך, מעשה מרכבה אמר ליה אי זבינא גמיטא מר' יוחנן רבך, וזה ר' אלעזר בן אחזיהו של בר קפרא הוא ר' אלעזר סחם מריה דאריעא דישראל, ובסוף פרק כל הדין בגמרא ונדה למה נקרא מריה דאריעא דישראל שדיה בקי בדמים ואמר דם דזימד וכו' ור' אמי ור' אבי כהנים עשו חופתו כדאיתא בפרק היה קורא ואם כן נשא אשה בגטריה כי שם היה ר' יוחנן גם רב היה כמו רבו בפרק כל הבשר. והוא תלמיד חבר לר' יוחנן כדאיתא בפרק קמא דסנהדרין ירושלמי, אע"פ שבפרק יש נחלין בבלי אומר אם יכפור ר' יוחנן בר' אלעזר תלמידו לא יכפור בר' ינאי רבו, וכן קרא לו תלמידו בסוף פרק י' דיבמ' דהמעשה עצמו בשקלים ירושלמי כי ר' אלעזר אמר שמעתיאל לא אמרה משם ר' יוחנן וכעס עליו ונכנסו ר' אמי ור' אשי לפיכך ולא נחפשו עד שפייסו ר' יעקב בר אידי ואמר לו אלעזר תלמידך דרש סתם והכל יודעין שהוא משך כמו יחושע שהכל יודעים שהוא ספי משה רבינו עליו הולחם וכן קרא לו עם ריש לקיש ואיפשר כדאיתא בפרק שתי מדות ור' פדה שבזמן רבי הוא אביו וגם היה לו בן חכם גדול שמהו ר' פדה כשם וקט, ואע"פ שבגמרא דבירכות נראה שלא היה לו בניס שאמר לו ר' יוחנן אי משום בני דין נרמא דעשיירא בר מ' התוספות בפרק קמא דנדה שאדרי שאמר זה נולד לו זה הבן אי שמחו לו בניס הרבה ונשאר לו לבדו זה הבן, שלחו מהתם הוא ר' אלעזר וזה היה מבבל כדאיתא בסוף תרומות משנכנס וזיע

הלכה כר' יוסף שאמר קנו על פי עצמו ר"ל אפילו בלא עדים ושמתא חסתר ואין היום מי סופה לברקה ונגעשית חתיכה דאיסורא.

ואלעזר דאמר רומא ר' יוחנן אמר משמו, ואולי הוא ר' אלעזר בר יוסף כי חלפתא שהלך לחימי עם ר' שמעון בן יוחאי כדאיתא במעילה.

אמר ר' אלעזר בר' אבינא, וכן בבראשית רבה בפרשת אמרל ר' מנחם חתניה דר' אלעזר.

ר' אלעזר בן אנשיגוניס משום ר' אלעזר בר ינאי בוכן ר' יוחנן בפ' כל הגט ובפרק אלו מטרות וכן בירושלמי ואם כן אינו תנא.

אבא אלעזר בן נטמל נראה שהוא בוכן ר' יוחנן.

אלעזר בן דודיאי במסכת עבודה זרה ולפי שדורו בתשובה שבא מבינה שנאמר ולבנו יבין ושב ורשא לו וכה שנקרא רבי ולחיי העולם הבא כי השב בתשובה הוא חכם.

ר' אלעזר בר בר הנא.

ר' אלעזר בר ינאי (פ' כל הגט דל"א) בוכן ר' יוחנן רבו של ר' אלעזר בן אנשיגוניס.

אמר ר' אלעזר בר יצחק ואיבו חזקיה בני ברתיה דרב ואיבו קרא לפניו. [עין לחלו ר' אלעזר בר דוק].

ר' אלעזר אביו של יצחק בן אלעזר שנקרא יצחק חזקאל או ר' יצחק נפתח שהעיד על מלתו של ר' אלעזר בן פרו שדיה מונה בשוק כמו שאמרנו ובה אחר לישלו ומצא עליו שוק נחש ועל זה אומר בגמרא תנא.

אמר ר' אלעזר בן ר' מלאי משום ריש לקיש.

ר' אלעזר בר מנחם אמר לר' אבהו במדרש.

ר' אלעזר בר מניומי אמר רב נחמן היינו הרבי אלעזר בר מניומי.

ר' אלעזר בן מרום בסוף מס' סופרים בפ' כ"א.

ר' אלעזר בן פדת הכהן נתקיים בו באהבה חשנה תמיד שדיה עוסק בתורה בשוק החחותן דציפורי וכדומו מוסל בשוק העליון ונחש כרוך עליו לשמרו וזהו ר' אלעזר סחם דאמוראים ור' אלעזר בן שמיע הכהן רבו של רבי הוא ר' אלעזר סחם כהנאי וכן פירש רש"י ז"ל בסוף פ"ק דעגת, וכן ברש פרק הערל ביבמות, ובפרק השוכר הספינה ובפרק הדר עם הגנבי כי שמאל רבו של ר' אלעזר כי הוא היה מבבל (1) כמו שנאמר להלן ובבבלי בשיבות הוי חזקין נס כדאיתא בסוף פרק

(1) וכן עיר שם ואמר חזקיה רביט שמואל בבבלי יע"פ.

ר' אלעזר בר צדוק בפרק לולב וערבה, ונראה שהיה זה אמורא כי אינו חושקה בני ברוהיה דרב היו לפניו וכן אמרו משמואל הלך ג' פרסאות בע"ש וכו', ויש נוסחא ר' אלעזר בר צדוק.

ר' אלעזר בר קטרא.

ר' אלעזר בן תרזא הוא תנא דברייתא בפרק הדר עם הגברי ובפרק ה' דערוובין בתוספות.

ר' אלעזר בן תורחא ור' חלבו אומר משמו, ואולי הוא אה של ר' הנינא בן תורחא.

בן אלעשה חכם ועשיר מאד התניה רבינו הקדוש שאמרו עליו לא להנס פור בן אלעשה ממונו אלא לתרואות חספורת כהן גדול כסום יכסמו ראשו של זה בצד עיקרו של זה.

אליז בר ברכיה.

[אמרי האלף בקמץ המ"ם בחדיק, כך נמצא בספר שרא אחרון בבני עברי שלמה. יעב"ץ.]

[אמי בהשל פע"א ובאלו נערה. יעב"ץ.]

אמי: אומר רבה אומר לי אמי פי' השרך הקצר חכם שלא נסמך כמו רב נתן בר אמי.

ר' אמי ור' אסי כהני חשיבי דארעא דישאלא בג' הניקין, ובפרק אלו מציוות שמצא אודאי דדיני פירוש סל של זהובים ואמר לו רמאה לא תויא כי אין אני כמו הפרטיים שאמור' האברה למלך, והם כהני חשיבי דארעא דישאלא וכיפיי לרב הווא, ובפ' ב' דכתובות ובפרק קמא דסנהדרין כי סמכינהו לר' אמי לר' אסי אמרי לא מסרמסין וכו', דיני דארץ ישראל ר' אמי ור' אסי בי דינא דר' אמי ור' אסי דאלימי לאפקיעי ממונא ולעשות פרוזבל, ובזמנם היה רב חסדא רייטא בבבלי, ובפ' מי שמתו שהיה בשבתי ר' אמי ונס ר' אסי, וכן בפ"ק דברכות הוה מצלו ביני עמודי, ובפרק כל הבשר ר' אמי הלמד ר' יוחנן הוא נשאר במקומו ז) ופרסי יידיה לנכך ובפרק הורוע שזכה בשקא דדיניי ששלחו לשיבה וכיון שהיה ראש ישיבה הוא קודם לאחר שנאמר החכין הגדול מאדיו (ויק' כא י') שיעשרהו אוזו ופרש"י ו"ל שזכה לחלקו לפני ישיבתו ולא לו, ודע כי הסמיכה היא בג' חכמים אבל למנותו ראש ישיבה צריך עשרה כמו למד בר גר אמי שהוא שביומי.

ר' אמי שלחה לו אמיה דשבור מלכא ריטי לחלק

(1) וכן עמ"ש שר' אמי חבר מנחם בו נמדר וקראו רבי נשן מ"ב. יעב"ץ.

סוד העבור, ובשקלים ירושלמי אומר ר' יוחנן היה אלעזר בבלאי, וכן במדבר טיני רבה זה המעשה ר' אלעזר אמר קסיה דסטואל אמר ליה ר' אלעזר לריב"ל, ר' אלעזר בשא מרב ונס מרב הווא ונשהיה נפטר מר' יוחנן היה הויך לאדריו נפטר מהשכני, ומה שנראה שהוא כהן כי בסוף מועד קפץ אמר למלאך המות שהוא אוכל תרומה ואינו נראה כי ר' אלעזר אשר זכר שם שהיה ר' אלעזר בן שמוע הכהן התנא כי שם מדבר באמוראים, ובפרק בני העיר היה נראה שאינו כהן שיש נוסחא שאמר ר' פדה לא ברכתי לפני כהן, אבל יש נוסחא אחרת שאומר ר' פרידה שלא בריך לפני כהן. וכן גרסא התוספות בג' הניקין ואל"כ ר' אלעזר זה הוא סה, וכן בספר המצות בברכת כהנים אומר מהירושלמי ר' אלעזר נשהיה חלש נפיק לבוא וכן ר' שמעון בן פי וואס כן נראה שהוא כהן. וכן בפרוש אין התפלות לר' דוד אגודרהם אומר כי בפרק אין עומדין ירושלמי ר' אלעזר נפק לברא ור' יהודה בן פיו אומר ר"א אומר ר' חנינא הלמדי חכמי מדינים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי י"י ר"ל ברכי. וכן בפשוטא בפ' מ' דמקואות ר' יוסי אומר הבנאי' מצד אחד וצבור משני צדדין ובגמרא דשבת פרק אלו קשרים מאי ה'בנאי' אלו החכמי' שעוסקים בבנינו של עולם כל ימיהם שהיא התורה שנאמר אם לא בריתי יומם (ד' לג טה), וכן בסוף ס' המצות מאי הבנאים אלו החכמים שעוסקים בבנינו של עולם כל ימיהם, ואמר ר' יוחנן אי זהו תלמיד חכם שמחזיקין לו אבדה בשביעה עין זה המקדש על חלקו פי' רש"י זכר לברכה לובשה וכשהיא הפוכה מקדש עליו הופכה שמקדש עליו שלא ירא התפירות המנונות ואמר החלוק, ובעבור שהחכמים אלו נקיים ומקדידים על חכם בגדיהם אפילו מצד אחד הוצץ בשבילה של אותו לבוש, אבל בבור שהוא עם הארץ אינו הוצץ עד שיעבור החכם משני צדדין.

ר' אלעזר בן פסוס אולי הוא תנא כי פסוס הוא תנא רבייתא.

ר' אלעזר בן פרסא משום ר' אלעזר רבי שמעון בג' כ"ג דסנהדרין ונראה שהוא אמור' מהראשונים אבל בירושלמי ר' אלעזר בן פרסא בן בנו של רבי אלעזר בן פרסא לפני רבי אלעזר רמן ננה, אומר רבה גי בר חנה אני ראיתי את ר' אלעזר דמן ננה שיצא בסגול שעם ז), וירושלמי לכל ר' אלעזר נותב בלא אל"ף כמו ר' לעוז בן עוריה וכן בכלם.

(1) שעם כמו שנס, פי' קלישי עז. המעריך.

שמואל ר' אמי עסקן בדברים היה וראה הערב
 שטוב בניו ואחר ג' ימים ראה אותן שמשליכין
 צואה ונלדו ממנה יהושין ואוכלין אותם והיא היא
 דכתיב לבני עורב אשר יקראו (חלים קמו ט), או
 מי יכין לעורב צידו (איוב לח מא), ובחולין הארינו
 התוספות שהם ב' מינים עורב העמק שהם
 לבנים. [אמר ש"ש: כבר נמצא במקום אחד
 בהודו נקרא מרילינגוס עורבים לבנים וצדק
 דברי ר"ל.] וכן שהורים כעורב וכן הארץ בנתוב'
 על ענין עורבא בעי בני וכן בשבת.

ר' אמי מיני .

אמי בר נתן במונ' ר' אמי דר' ירמיה ור' יריקא
 מראיתא בם' השלוח .

אמי קרחה בשם רב .

ר' אמי בר שמואל בר אמי .

אמי תנורא שרא ליה רב יהודה למגדל תנורא
 בחל המוציא ולא ידעתי אם הוא הכס .

אמ"מ: אמר ליה רב ששת קפירתו אמנא
 אמר אממר אמא מסבי נהרדעא אמא היה דין .

אמימר וכו' ופירא ורב אשי בם' אלו מרתות
 אמר ליה רב אשי לאמימר פרש"י נהרדעא הוא

מאמרין בשנים אחוזין, התוספות בם' המצניע
 אממר היה הרבה אחר רבא ואפילו אחר רב פא

שהיה תלמידו של רבא, ואולי הוא רב זביד אחד
 מעשה דאמימר שמעה משמיה דרבא ולא מרבא

עצמו ע"כ. [ובג' איהו נשך אמר רב אשי למר
 בר אממר אי שכיב אביך שהוא חסיד בשגגה

היוצאת מלפני השליש שהוא רב אשי ומת אממר .
 אממר בן בתו מרמי בר הסא אמר ליה רב אשי

ואולי זה שאמר אמא מסבי נהרדעא .
 אממר בריה דמר ינוקא הוה קאים קמיה דרב

רב דזיאי בריה דרב אימי, וכבר ידוע כי מר ינוקא
 ומר קשישא בני רב חסרא הכהן .

[אמרתא בת שוי בן סד"מ. יעב"ץ.]

[אגד'רולינאי, יבמות קט"ו. יעב"ץ.]

ר' אנטונינוס: במכילתא דר' שמשאל תנא
 דבריהא .

אנטיא: אמר ר"ש בן אנטיא אמר רש לקש
 בם' יש בכור. [ג"א ר"ש איטיאי, ויטס הר"אש ר"ש
 בן אישה.]

[אסמיון, נבא מציעא ט"ו. יעב"ץ.]

רב אסי' אקלע לבי רב אסי בהלליה דמר בר
 רב אשי .

רב אסי תלמיד חנר לרב חזוא חנר לרב כהנא
 הראשון ולרב חזוא ולרב חזמן ולרב יהודה .

לעניים ולא קבלם ושלוה לרבא וקבלם וכו' בג"ק
 דברתא .

אמר ר' אמי בר אבא אמר ר' יצחק, אמר ר'
 אמי בר אבא אמר רב חזא .

ר' אמי בר אבין בעבודה וזה פירק ב', וטראה
 כי הוא בזמן ר' אמי הכהן .

ר' אמי בר אדא הרפנאה בשא מרבה אמר ליה
 הכי קאמר רב אדא בר אהבה אמר רב חזמן אמר

שמואל .

ר' אמי בבלאה בירושלמי .

אמר ר' אמי בר דיקלי אמר שמואל שהיה
 מלקט מהגנות ערב יום הכפורים ככרי ומדאי

מראיתא בחולין .

אמי וורדיטא אמר ר' אבהו פרש"י ו"ל מאה
 סוד, ובנישין (דמא"א) קרי ליה אמי שפיר מאה

לשנא אדרינא וורדיטא שם מקום וכן בעדובין,
 וראה בורא דבי נשיאה ואמר רבי שפיר עבר וזהו

בזמן ר' אמי ור' יהודה נשיא .

אמי: רמי ז) בר המה דתן רב חסרא ומת
 בקצרות שנים ועד נכהוב איתו באות הר"ש,
 ואחר מותו יורר מעשר שנים נשא רבא אשהו .

אמי בר חני נוסחא אחרנא איסי בר חיני .
 וכבר כתבנוהו כי עלא אקלע כביתו היה עם ר'

יחזק וגם עם רב .

ר' אמי בר מביזמי ובירושלמי ר' אמי בר מובי
 ובא אביי ופירש דבריו .

ר' אמי בר מובי .

אמר ר' אמי בר יוחן אמר רב, נוסחא אחרנא
 רמי בר יוחן אמר רב .

ר' אמי הכהן חבירו של ר' אסי הכהן התלמיד
 המובהק והגדול ר"ל ר' אמי מר' יוחזק והוא נשאר

למלא מקומו להיות ראש ישיבה בשבירה, ור' אסי
 חבירו אינו רב אסי הגדול שהיה תלמיד רב וכן

אמר התוספות וכן הוא באמת, וזה ר' אמי כתב
 ארבע מאות ספרי תורות ואמרו בגמרא כי לא כתב

בכל ספר כי אפי' סתק אחד שהוא "תורה צוה לנו
 משה" שהוא ככל הספר שיש בו ד' תיבות כמנין ו'

ספרים שאמרו שיש בתורה כי פרשת "יהי בנסוע"
 הוא ספר אחד הצבא עמודיה שבעה, ובמדרש

(1) נראה שכל רמי הוא כמו ר' אמי, כמו רבא רב
 אבא רביא רב אביאא שכל אלה לשון קצר הם
 ולהחבילם מן אותם של א"ה הקרויים רבי אמי רבי

אבא וכו'. יעב"ץ .

אסי בר היני איקלע שלא בביתו וכבר כתבנוהו
באות הו"ד .

איסי בן יהודה הוא חבר רבי ואהבו ונקרא איסי
בן נמליאל ואיסי בן גור אריה ואיסי בן עקיבה ויוסף
אישי הוצל ויוסף הגבלי ויוסף קשנותא ואיסי בן
מהללאל .

ר' אסי הכהן ושמו ר' ייסא בירושלמי תבירו של
ר' אמי הכהן ונכסמו שניהם תלמידי ר' יוחנן, ובפ'
אין מעמידין נראה כי ר' אסי גדול מר' אמי כי ר'
יורא בעא מר' אמי ור' אסי מר' אסי נר' אסי
מר' יוחנן ור' יוחנן מר' יסאי ור' יסאי מר' יונתן בן
עמרם . ובפ' אלו מציאות החסופות פי' על ר'
אמי בא לפני ר' אסי, אע"פ דבבל דוכתא חשיב
ר' אסי ברישא כדאמר ר' אמי ור' אסי בניו וכו'
אע"פ שהוא גדול אין תימה שבא לפניו לשאל
שחבירו היה אבל ר' אבא תלמיד ר' אמי, ובירושלמי
כד דמך ר' ייסא שסמ' ר' חייא בר אבא וקבל אבילי
ואכלן בשר ואסקיתון חמר הוא מבבל ר"ל ר' אסי
ובעבור אסור עלה לארץ ישראל בפ"ק רקדושין לפני
ר' יוחנן וגם בא לפני ר' אלעזר, אמל יותר נראה
כי זה שיעלה הוא רב אסי תלמיד חבר לרב והם ר'
ר' אמי ור' אסי דייני ארץ ישראל, ובסוף פרק
גני הנשפה קרא ר' אלעזר לר' אסי תלמיד ר' יוחנן
מופת הדור ר"ל גדול הדור, כמו כי אנשי מופת
המה .

ר' אסי מנהרבל אוסר ור' ירמיה מדפתי אומר .
בעא רב אסי בר נתן מר' חייא בר אשי שהוא
תלמיד רב, נ"א ר' יוסי בר נתן, נ"א איסי בר
נתן, נ"א רב אסי בר נתן .

אמר ר' אסי בר שאל אמר רבי, שהוא בעא
מרבי אבל נוסחא אמתיה ר' יוסי בן שאל .

איסור גיורא חתן שמואל לרעת רש"י ר"ל ובעו"ה
אני אאריך ברב מאיר שאיסור גיורא לא היה חתן
שמואל, שהוא אב רב מאיר והיה חכם בוסן רב
ספרא ורבה בר רב הונא וכבר כתבנוהו .

[אישראל הורמין שם לגייה אמיה רשמ', יעב"ץ .]
אפטוריקין ר' רחסיא תנא דבריא .

ר' אפס מבית דינו של רבי וישב בראש אהר
שמת רבינו הקדוש שהיה ב' שנים וחצי גדול מר'
חנינא בר חסא ואחר מותו ישב ר' חנינא בר חסא
ובפ' מי שמחו בברכות וכן בכהובות בפ' האשה
ובפ' נמה אשה יצאה .

אפרים מקסאה תלמיד ר' מאד הוא תנא
דבריא .

אסי : אמר רב הונא אמר רב אסי, התוספה
בפרקא קמא דחולין שהיה רב אסי גדול מרב הונא
אבל ר' אמי ור' אסי כהני חשיבי ראשיא דישאל
מיקף כפי לרב הונא רב אסי אפילו לטברא דרב
לא היה צורך במגלה בעשרה, וכן בפרק דיני
מקנות אדם לא קנו אפילו בפני ג' אין כותבין חש
רב לרארוב אסי, וכן בפ' האיש מקדש דאינה אוכל'
בתרומה חש לה רב לדרב אסי בפ' תבית (קמ"ב)
רב לא ישב על פי סדיא פרש"י לברין שהוא כמו טו
וכסת משום כבוד רבותיו וסנו רב כהנא ורב אסי
ופרש"י ו"ל שלא היה להם רבר לישב ויושבין על
גבי קרקע ורב הונא ורב אסי היו לרב תלמידי
חבירים, ובפ' אחד דיני ממונות רב כהנא ורב אסי
לגמריה דרב צריכי ולטבריה לא צריכי, ובפ'
מרוכה כי רב אסי תלמיד רב גהול משמואל ולא
היה שמואל נכנס לפניו, ובפ' עשרה יחזקין
כתב הרא"ש ו"ל לא מצד זקנה כי שמואל וקן מרב
כהנא תבירו, ורב כהנא ילר ונעש כשעלה לפני ר'
יוחנן כדאיתא בירושלמי וכנראה פ' בנות כותים
המפגשה שהיה לו עם שילא בר אבינא תלמיד רב
כסכת רב חשב רב אסי שאמר לו רב שינדהו אם
לא ירצה להזור מסבתו ונדדו וכו' ואמר אמא
איסי בן יהודה דהוא איסי בן גור אריה שהוא
איסי בן נמליאל שהוא איסי בן מהללאל . תוספות
יש תנא שרבי פסחים שיש לו כל השמות דלילו,
ועד קרי ליה תתים יוסף הגבלי הוא יוסף אישי
הוצל ולא תנא אהר הוא כמו שיש מפרשים לשם
דהא בפ' הוציאו לו פרך מאיסי בן יהודה ויוסף
אישי הוצל מדריה לרדיה והכא לא מייתי אלא
שמות דאיסי דרמו לרב אסי ע"כ (1) . ואיסי ר"ל
מכתשת של נדשות ור' שילא אמר לו שהוא ברכנא
דשילא וכו' כמו שכתבתי בש"ץ בשילא בר ר'
אבינא ומתו שניהם ביום אחד והיה הדם על
האזנות ונפל מה על זה ואו ידע כי עשו שלום,
והוא עלה לארץ ישראל מפני אמו כדאיתא בפרק
קמא רקדושין .

[אסי אשה אוסטנו של אבי נמצאת הדיבה
בש"ס שאמר אביי שמועות משמה, וכן מצינו
ברבינא שאמר הלכה בשם אסי בפ' כיצד מברכין
דל"ש ר"ע"ב . יעב"ץ .]

ר' אסי האריך והוא איסי הגבלי בכל מקום
שהיו רואים אותו היו אומרים שם היה רבינו
הקדוש ר"ל שלא היה נפרד ממנו, נוסח אחר
ר' יוסי האריך .

(1) עיין בה שכתבתי שם בס"ד . יעב"ץ .

רב אשי ראשי ישיבה בסורא שהיא מתא מחסידי כדאיתא בג' ק' דשבת, ובג' הרואה שראה הלום רב אשי כמו רב פפא ושניהם ראשי ישיבות, וכן ראה אווא ובא עליה וזיה ראשי ישיבה וראה לפת בסדפיזיון וזיה עשיר, ואמרו שהיה ראשי ישיבה ששים שנה ובימיו היה ריוח לישראל הואו חבר התלמוד בבלי בפי דעת ספר המצות, ועשה מהדורות לתלמוד כדאיתא בפרק מי שמת בבחנה. אמר רבינא מהדורא קמא דרב אשי וכו' פי' העריך בערך הדר פי' ר"ח ז"ל קבלה בדינו כשמתעסקין בכל שנה ב' חדשים שהם אלול ואדר שהם חדשי הכלה משלימין כל שנה ועוד החרין כמכתחילה, ורב אשי האריך ישיבה ס' שנה והשלים התלמוד

ב' פעמים. ובסהורא קמא כהשניע בזה הענין פרש לתלמידיו ראשון קנה וא"כ מהדורא לשון חורה. והנוסחה האמיתית יום שמת רבא נולד רב אשי, ואע"פ שכתב הרמב"ם ז"ל שרב אשי קבל מרבא כי לפי סברתו הוא כמו בשמואל ועלי וזיה השמש קודם שבא שמשו של עלי וזיה שמשו של שמואל ושמואל קבל מעלי, ובסוף האמוראים שם נבארי מביא קבל רב אשי ושלא קבל מרבא. בגמין פרק הניזוקין וכן בסנהדרין פ' דיני ממונות מימות רבי עד רב אשי לא מצאנו חורה וגדולה במקום אחר אלא ברב אשי, ואפילו רב הונא בר נתן שהוא גדול הדור ובתורה היה כיוף ליה, אבל בסוף מועד קטן אמר הכלאך לרב אשי אחר שנתן לו זמן ורב אשי שבתכרה ימות כי כבר דחקיה רגליה ורב הונא בר נתן ר"ל שהגיע לו השעה כי אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא ולא ידעתי לרב אשי מי היה אביו וכן לר' יוחנן, ובפרק דיני ממונות קורא לו רבנא אשי ושליש יום קודם שמת נראה לו מלאך המות ואז חזר כל תלמודו משום אשירי מי שבא לכאן והלמדו בידו, במצות מ"ה כתב רבינו יוסף טוב עלם רב אשי ורבינא הלכה כרבינא, ור"ל כתב דהלכה כרב אשי. דע כי לפעמים תמצא בגמור' שאומר רב אשי במקום רב אשי או להפך כפי שנוי הגרסאות וזה דבר קשה, אבל על הרוב מתחכמ' שהיו בומנו של כל אחד תבין זה כמו שאפרש בעו"ה, ובומנו רב כהנא שהיה דקן והוא רב, אמר רב אשי כי הוינא בי רב כהנא בפרק קמא דיבמות ובפרק השוכר במציעא, ורב אשי מסר ענדו מנימין לרבינא ולרב אחא בריה דרבא, ויש נוסחא כי רב אשי לקח לאשה בת רמי בר אבא, ואין זה אמת כי אם רב אשי שהיה בומנו רמי בר אבא. [אמר ש"ש: בגמרא דילן ביום טוב פרק

אפרים ספרא תלמידי ריש לקיש ואומר משום ריש לקיש בסוף מציעא, ופרש ר' גרודן מה שאמר שם שבור מלכא אפוריה הבו ליה לריש לקיש הוא לגנאי שלא הודה לו, ומפני ששמו אפרים אמר חנו האפר שלו לריש לקיש כראמר רב לקרנא קרנא תיפוק בדיניה, ויש אומרים לשון הן בלשון פרס או יפרה וירבה. [אמר ש"ש וכן הוא האמת כי אפרין אומרים בלשון פרס על מי שאומר דבר נאה ומתקבל.]

[אפקשיון אביו של נחומא ר"ס אל"ה. יעב"ץ.]

[אצטרוכלי אביו של ר' ראובן. יעב"ץ.]

[ארדא, ארטא, גמין ד"ב. יעב"ץ.]

ארי'ן הוא שמואל הכהן וכן נקרא שבור מלכא כמו מלך פרס היה בקי בדינין, ובסוף מציעא יש ספק שם אם אומר שבור מלכא על המלך או על שמואל כאשר פרש"י ז"ל שם, והנוספות הכריעו שהוא על מלך פרס ואמרו סימן ארי'ן מלך אלטר חוץ מאיסור והותר שהלכה כרב ואע"פ כן הרבה הלכות באיסור הוא בשמואל ועוד ג' הלכות אמר אביו בפרק במה מדליקין שהיה רבה עושה בשמואל ופרש"י ז"ל בג' במה בהמה יוצאה ארי'ן על שם שהיה בקי בדינין ושופט כמלך לשון רבינא מלך, והנוספות ארי'ן שם מלך שפי משאר מלכים שמובלע בו, ובג' בהמה המקשה פרש"י ז"ל ארי'ן קרי שמואל על שם ארי'ן מלך אלטר דהלכתא כותיה בדיני, ובג' ההכלה פרש"י ז"ל ארי'ן לשון מלך בגון גור אריה יהודה להכי קרי לשמואל ארי'ן דקיימא לן הלכה כשמואל בדיני כי היכי דיינא דמלכותא דינא. ובשער הקצר ארי'ן נקרא בן לפי שהיה רופא מן אעלה ארובה לך. ויש אומרים על שם שהאריה מלך החיות, ויש אומרים ארך היה ע"כ. ואני אבר'הם אומר שאינו בן כי הוא היה קצר אולי רך סגי נהור והוא לשון ממשלה. [אמר ש"ש: ומנן דיע המחבר שהיה קצר ר"ל דבגודים פ"ו אומר שם על שמואל אינש גוצא הוא וכו'.]

[אריסטין] במשנה סוף תלה. יעב"ץ.

אמר רב אשי בר אבא אבוי ר' יוחנן.

אמר רב אשי בר אבא אמר ר' יוחנן, נוסחא אחריתא רב אדי בר אבין.

רב אשי מאוריא בפרק ג' משבוועת (כ"ב), כ"א אורניא פרש"י שם מקום בזמן רב אשי ורבינא. רב אשי מהוציל והוציל היא בבבל, אהתקן רב אשי בהוציל כלי לנשפלה, ורב הונא אמר לרב אבין בר אבין רב אשי מהוציל קאי כוחך,

והתניא אפר החתניא עפר ופירש רש"י וכרו לברכה ודא תניא ר' חייא ודא תניא ר' אשיצא וסדה נראה כי כל תניא שבתלמוד היא מדברי אהוד מאלו השנים, ואמרו שספר בראשית שעשה הוא לבאר דברי המשנה, ובירש הגול קמא אומר רבינו תם זכור לברכה כי המשניות היו קדם רבי אלא שרבי סדרם, אבל הבריתות שהיה שונה ר' חייא תלמידו הוא מה שהוסף רבי על המשניות, וא"כ מה שאמר ר' יוסי אשרך כלים שיצאת בטהרה נידא לרבינו תם.

ר' אושעיא כי אחא אמר ליה לרבה כי עיילת לקמיה דרב הווא בעי מניה בשוק ב' דבבחות.

רב אושעיא אמר ליה למר בר רב אשי, ואולי הוא ר' אושעיא זעירא.

ר' אושעיא ור' יהודה נשיאה אקילטא דרב יהודה, ואולי הוא ר' אושעיא שהאריך ימים ואמר לו רב ספרא משה שפיר קאמרת בסוף יום טוב ופירש רש"י ז"ל בשוק גיד הנשה משה פירש תלמיד חכם, וברב ספרא עוד תמצא ב' פירושים לרש"י ז"ל, אבל ב' המסקד נראה שאין זה ר' אושעיא רבה דאמר ליה ר' אושעיא לרב יהודה רבי אחא אומר כן, ובירש פ' כל הגט בעא מרב יהודה וא"ל אושעיא ברי מה ענין מסכים, ובפרק ב' דיבמות תוספות אומר ר"ל ז"ל דר' אושעיא דסוף יום טוב אינו ר' אושעיא דפרק הדר, ועוד איך היה בבבלי? ועוד קשה לי מי נתן ר' יהודה נשיאה בבבלי אקילטא דרב יהודה? ואולי הלך שם פעם אחת או רב יהודה הלך לארץ ישראל ולא ידעתי.

ר' אושעיא זעירא דמן חברייא פירש רש"י ז"ל צעיר השיבה, ולי נראה דאושעיא זעירא היה נקרא דמן חברייא שמבני השיבה עב"ל בשוק השוחזש ובפרק ג' התעניות פירש רש"י ז"ל צעיר שבישיבה הוא דקר עליה הני משום דאושעיא אחרינא הוה התם דבי נשיאה גור תעניתא, ובפ"ק דהולות התוספות דמן חברייא שם מקום כדאיתא בב"ר אבימי חברייא מבקר בישא, והש"ך פירש זעירא מפני שיש אושעיא רבה כי אחא רב אושעיא מנהרעא ורב אושעיא בזמן רבא.

ר' אושעיא בר חייא ור' אושעיא רבי ור' חייא כלם בחד, הוא תני לה והוא אמר לה הלכה כר' נתן פירש"י ז"ל הוא שונה המשנה מרבו והוא אמר מדעתו שהלכה כר' נתן.

אבא אושעיא איש פריא בקמ' בסוף ירושלמי שהו' כובס ולבושיו מצמר אדר שלא יאמר שהווא גול

ג' עלה כ"ש כחוב נוסח אמר רב אשי הא רדן בתי' דרמי בר המא וזה אפשר בני הירוות. [יש רב אשי קדמון בזמן רב.]

רב אשי בר נתן בשאמר ר' חייא בר אשי, נוסחא אחרינא רב אשי בר נתן.

אשי הקדמון בנו רב חייא בר אשי תלמיד רב.

[ר' אשי: ב' השולח דמ"ב אמר ר' חנינא אמר ר' אשי אמר רבי. יע"ף.]

אשיאן תנא דבי ר' אמי והוא בשאמר ר' אמי.

אשיאן בר נרביך דתניה דרב ייבא אמר משמיה דרב.

רבי אושעיא: ראינו בגמרות נוסחאות זה אומר נכה וזה אומר נכה במקום אל"ף ה"א ולהקט אושעיא הושעיא, ולא תחוש כי אינו מוקף כי מיר נודע מי הוא, ומאם אביא בנאן ומאם באות הה"א. והדא"ש הוא ר' אושעיא רבה, ובתלמוד בבלי קורא לו רבי ר"ל אדר נדול כדורו הוא ור' חייא עשו תוספתא ומתניהא וכן ס' בראשית רבה. בפרק כיצד מעברין בעירובין ובפרק בני העיר שהיה רבו של ר' יוחנן י"ח שנים והיה כמו ר' מאיר שלא עמדו חבירי על סוף דעתו, ואבוי ר' חמא בר ביטא אמר בר קפרא, וזה ר' אושעיא קבל מאביו ומבר קפרא וסר' חייא ומבית דינו של רבי. ור' חמא אביו אדם גדול וישב ל"ב שנים בבית רבו אדר שהיה נשוי וכשהו לא היה יודע הבית, ועל אלו השלשה נאמר והחוש המשוש לא במהרה יתקו זה רב אושעיא בר המא בר ביטא, ופירשו התוספות והחוש המשולש וזה בזמן שכל השלשה הם בדיים אב ובנו ויניו וכלם חכמים. וכן אני מצאתי בפרק תוקף היתים כי שאלו הלכה ביום אחד לכל השלשה הווקן הכרע כגן בנו ר' הושעיא, ואמרים שם והחוש המשולש אמר ר' אלעזר זה ר' אושעיא, ועשה ברייתא ובראשית רבה, אמר ר' יודא כל מתניהא דלא מחתייא בי ר' חייא ור' אושעיא משבששתא היא ולא תוחכו מינה בני מדרשא, וכן אמרין תני רב אושעיא ז"ל אבות תני ר' חייא כ"ד אבות, ופירש רש"י זכורנו לברכה בפרק שילוח הקן ר' חייא ור' אושעיא סדדו את חברתא, ודקדקו בדברי כל חכם לומר כמו שאמר אכל יש תנאים הרבה שמוסרין על משנתם כדרכי כי האם שמוסרין גג וגולן משוער ר' יהודה [וילין קמ"ב]. ובפ"ק דשבת

ו' בן בר היא בש מר' זרא הוא ר' אבין ,
ובירושלמי קורא לה' אבין ר' בן .

בן בונים הוא ישראל עשיר מאד ושלה לרבי ד'
מיני בגדים של פשתן טובים בפי' הניוקן שהיה
פילת גדולה ומרתו כמנה חדצי וכו', וכן בפרק
כיצד משתחפין שלה לו בן בונים לרבי מוריא
קנמיסא דמן ניסא, וזה בן בונים בא לפני רבי וכיבדו
כי היה לאביו אלקס סמינת בים ואלף עירוח ביבשה
כי רבי היה מכבד העשירים וכן ר' עקיבא , ואמר
רבי לבן בונים שלבש מלבושים יקרים יותר יממה
שהיה לבוש כפי עשור , ו' עקיבא מכבד העשירים
כדדרש רבה בר מרי ישב עלם לפני אלקים חסד
ואמת מן יצירוהו (הליל סו ה) פירש רש"י ו'ל סוק
כיצד משתחפין ישב עלם בומן שיש בו עשירים
שגומלים חסד ומזמין מזונות לעניים ומן יצירוהו
לשון מזונות בערך , אמר דוד המלך ישב עלם
בשה זענים והעשירים אמר לה אם כן חסד
ואמת מן יצירוהו .

ר' בורקי קומי ר' טוא .

במי בר מוביה (י' ענדא רש"י יוחסין וסוף ע"ז
ובגמין י"א א נראה שהוא שם מובהק דנכס ,
וכן בר קדורי , בר שיבתי . יע"ף .

בשנת בריה דאבא שאל בן בשנת אמר לה'
שמיעין בן רבינו הקדוש .

רב ביבי ; יחיב רב פאא אחורי דרב ביבי קסיה
דרב המנונא .

רב ביבי : ירושלמי ר' מנחמא בשם רב ביבי .
רב ביבי (2) בנו של אבוי , ובערך ביבי נקוד
בציר"י חזיר"ק כך נקוד בפירוש ר"ח ו'ל בפרק אמר
להם הממונה, ובערך אודי ביבי בציר"י ובקמ"ף .
זהו רב ביבי הוא כהן מורע עלי וקרא לו רב פאא
משום דאתון ממלאי וכו' וכבר פירשנו זה באבוי
אבוי .

אמר רב ביבי בר אבין אמר ר' יוחנן אמר ר'
ועידא זכה בה רב ביבי בשמעתיה דאנא דהוא
תבי קמיה דר' יוחנן כי אמרה להאי שמעתא וקרט
אידו ואמרה וזכה בה , והנוכחא אמתית בטאן
רב ביבי בר אבין לא בן אבוי , פרק מלל גדול
שבתא דרב ביבי היא ואיקלע ר' אמי ור' אסי
פרש"י ו'ל הגיע יומא להיות עומד ומשמש על
התלמידים .

אמר רב ביבי בר אבין אמר ר' עמרם אמר ר'
יצחק אמר ר' יוחנן , והם מלם בוכן ר' יוחנן

(1) עין להלן ע' 122 ב . המערך .

(2) בני בצירי ובקמ"ף כ"ח בעליל גילה . יע"ף ,

וגם מצא חזור לגוי מפני קדוש השם שהיה חסד ,
ויום שמת נולד ר' יהושע בנו לקיים וורח השמש
ובא השמש במדרש שמואל

ר' אושעיא בר שמאי ור' יוסי בר בון .

[אושעיא ור' יוסי בר בון . רב נחמן בר אושעיא ; עין באר
נ"ף . יע"ף .]

רב איתי (1) אמר רב , ויש נוסחאות רב איתי
קמיה דרב בפי' פסולי המוקדשים אמר רב איתי לרב
ואלי הם שנים וכבר אמרתו זה למעלה .

[אשתתא : ר"ב בר אשתתא . יע"ף .]

סיוט האלף אם היה חסד אחד מן הסנהדרין
היו לוקחין אחד מהראשונים מנ" שוחח של
תלמידי חכמים שהיו לפניהם , ואצ"ל שבראשונה
היה ראש ועתה הוא זנב לסנהדרין אומרים לו היו
זנב לאריות ולא הדי ראש לשועלים בפרק א' דיני
ממונות , ובירושלמי מתלא רב מן מחניהן ראמד
היו זנב לאריות משתלא אומרי היו ראש לשועלים
ולא זנב לאריות דהניקן צרבו להיות סומכין מן
הראשונה .

(1) כ"ג ס"א ב"ה מלא ביד אבל בשלשם גבירים
רמזיכ הוא רגיש וכן אתי חזרי . יע"ף .

אות הבי"ת

ר' בא בר יונה בשם רב .

אמר רב בא אמר רב הוא ר' אבא עצמו , וכן
בירושלמי דולג האלף ר' זרא ור' בא חזרו שם
לומר אמר ליה ר' אבא לה' זרא , וכן בפרק מי
שמתו בפסקי הראש ר' בא .

אמר ר' באלי אמר ר' הויה בר אבא , אמר ר'
באלי אמר לי אביתי ניתוחא משמיה דרב , ובפרק
ב' דהעניות פרש"י באלי שם חכם .

בארן ; בערך אמ' בארן שם חכם .

בבהו ; אמר ליה רב בבהו רב אשי בסוף פרק
שני דיבמות .

רב בני בשם ר' הויה רבה .

ר' בון שם חכם .

בוריא ; אמר ליה רב בוריא לרב אשי , מ' לולב
ושרפה פרש"י ו'ל שם חכם .

ר' בודי ; ר' אבא בר להנא בשם ר' בודי ,
בירקא רבה .

[בוני אבי ר"ח ס"ס השוחפין דר"ב . יע"ף .]

ספר יוחסין

יום אחד וקרו עליהו והחזוה המשוש פרק חוקת הבתים .

[ביסנא אבי ר' יצחק . יעב"ץ .]

בירא אמר ר' אמי סוכה כ"א , וגם בה"א ביראה . יעב"ץ .

[ר' בריים בהרואה ופג"ח . יעב"ץ .]

אמר ר' בירנא אמר ר' אמי בסוף ס' השנן ושירש רש"י ו"ל שם חכם .

אמר ר' בירא בר ביזנא אמר ר' עוקבא אמר ר' פנא אמר ר' תנחום אמר ר' בירם משום זקן אחד וכמו ר' מנא (2) , ור' מנא משום זקן א' ומנו ר' נחוראי בפרק הרוואה , נוסחא אדרינא ר' ביזנא בר זבדא אמר ר' עקיבא אמר ר' פנא (3) .

[בלא שם מכושי' ס' בתרא דיוסא . יעב"ץ .] בלוזשי אמר ר' יוחנן , בפרק אין בעריכין פרש"י ו"ל בלוזשי שם חכם ובנו חזקיה בן בלוזשי בפרק המקדש דשכינ' .

בנאה רבו של ר' יוחנן אמר ר' יוחנן אמר ר' בנאה קך היא הצעה של משנה זאת , והיה חכם גדול ודיין וכביא סודות ומשלים וציון מערת ארם הראשון ומירת אברהם ואליעזר קא אבנא וכמה סודות בקבלה נאמר על זה , אצ"פ שהתחספות פירש נכשופו ואמרו שיש רשות לנשמות אם ירצו לירד בכאן אף על פי שהוא אדר י"ב הדיש כדאחת בשבת , בעא ר' יוחנן מר' בנאה , תניא היה ר' בנאה אומר וכו' .

אמר ר' בנאי אמר שמואל , יש נוסחא אמר ינאי אמר שמואל בפ' המוכר פירות נוטה אחד רבנאי בנו של ריב"ל נתחנן בנשיא וכו' . בנימין הצדיק שהוסיפו לו עשרים שנה בעבור הצדקה בפ"ק דבתרא , נוסחא אדרינא כ"א שנה ויש נוסחא כ"ב שנה ונראה שהיה בוכן התנאים . בנימין רצא כרץ רישא ואמר ברך דחמנא מלא מריה דהאי פתחא ואמר רבא ינאי .

אמר ר' בנימין בר גזל אמר ר' יוחנן . ר' בנימין בר הייא אביו של אמא בנימין .

אמר ר' בנימין אמר רב חסדא אמר רב עוקבא . אמר ר' בנימין בר יפת הוא תלמיד ר' יוחנן אבל לא רייק דברי ר' יוחנן כמו ר' הייא בר אמא וגם לא מהדר תלמודיה כל שלשים יום כי סליק ר' זירא מצאו לפני ר' יוחנן , וכן אמר ר' בנימין ששמע מר' אמי כשהיה שואל מר' יוחנן .

(2) ובסתא דרין (בבבית ל"ה ב) ר' בנאה ויהיה נמי בפ' חזקת הימיעול א"ר א"ר בנאה עירל מקבל הוואה רשוכא . יעב"ץ .

(3) וכן שם בנחמא דרין כתוב א"ר פנא א"ר סרס וכו' . המציעין .

וחז רב ביבי שהיה בארץ ישראל כשעלה ר' זירא לפניו רב ביבי אמר לר' אמי ולר' אמי כמשרבא ואמר לו ר' זירא הי דמר דאנא ורב אמי ור' הייא בר אמא .

רב ביבי בריה דר' אמי גב"ד .

אמר רב ביבי בר אשי , נוסחא אדרינא אמר רב ביבי אמר רב אשי .

רב ביבי אושפויכנה ררב ארא בר אהבה הוה גיורא מנצו הוא ורב ביבי בענין שרחה הציבור והגר אמו מיראאל אהו לקמיה דרב יוסח אמר רב ביבי רגברא רבה הוא לעינין במילי דשמיא והגר במילי דמחא פרש"י ו"ל גבנוי צדקה והולקתם וסדר הפסחה והרגום הוא מילי דשמיא , ומילי דמחא שאר צרכי צבור לחומה וללחנות ולמעיינות .

אמר ר' ביבי גדלא אמר ר' שמעון חסדא , נוסחא אדרינא רב ביבי בר גתלה אמר ר' שמעון חסדא בסוף קמא .

רב ביבי : בפרק קמא דעירובין רב ביבי בריה דרב משרשיא בריה דרב ביבי ואמר לה ר' אבהו בריה דרב ביבי .

רב ביבי : אמר רב נחמן רב ביבי דשתי שמרא בעינן בנתיח שפלא .

רב ביבי קמיה דרב נחמן . רב ביבי קמיה דרב יוסף ורב אדא , ובסוף קדושין רב ביבי אלל עם רב יוסף בעלייה וירר רב יוסף ואשתו , ואמר רב יוסף שיסדו הסולם שלא יתייחד רב ביבי עם אשתו ואצ"פ שבעלה בעיר ואפילו בבית דשאי רב ביבי דשושביטתיה היא ורגילה בו , וכן הביא זה הדין בעל ספר מצות הגדול בתגליף בבית שיש שמואל זה , ותמה מהמתננים שלא הביאו זה אפילו בבית כי אם בעיר לבר שער כ"א שאנן העיר , ור' שרפון לא נתיחד עם לחו ולגלג עליו תלמיד אחד ונכשל אותו תלמיד בחמותו שנל דברי חכמים אמר .

[בינא אמר ר' יוחנן חמורה דנמ"א מנאן ומנאן תוה והמחבר גורס ביהא . יעב"ץ .] ביזנא אבהו דרב מארי .

ביזנא : רב הנא בר ביזנא בוכן רב נחמן . ביזנא : אמר ר' בירא בר ביזנא .

ר' ביסא (1) , נוסחא אדרינא ר' ביסנא הווא אבהו דר' חמא הווא וקנו של ר' אישעיא רבה והווא מכת דיש של רבי עם ר' שמאאל בר יוסי שאלו הלכה אחת לר' אישעיא ולר' חמא ולר' ביסנא (1) בסי בצירי והקמן כ"ח בשעה בנתיחם שבעולי נלה . יעב"ץ

בר בריה דר' ינאי סבא נא לפני ר' ינאי רבה.
רבי ברכיה : אמר ר' ברכיה הכהן בר חמא .

ר' ברכיה משום ר' זולנו והרבה חכמים חמצא
שהם בניו ר' ברכיה בשם ר' אבא ור' ברכיה ור'
זלנו ור' אמי , ובסוף פרשת כי חשא ברה : ר'
ברכה הכהן ברבי בשם ר' שמואל בר נחמני הלוחי'
היה ארכן ו' ורחבן ו' , ואזו משה בפסחים
והקב"ה בפסחים וספחיים באמצע ומשם נפל
קרני ההוד , ורבנן אמרי מן המערה שנאמר זהה
בעצור כבודי , ר' יהודה בר נחמני בשם ריש לקיש
משה כתב בקלמוס ונשתיר קימטא העביר על
ראשו וממנה נעשו קרני ההוד .

ר' ברכיה בר שמעון בריה דריביל הזה ליה בלע
פי' שבלע נימא של מיס או נחש ולחש עליה המין
ולאחר שיצא הטרף שאל לו מה אמר ואמר כי
זכר ליש"ו בן פנוריה ואמר הלואי שימות ולא
שמע זה והיה בשגגה שיוציאה ומת או בקדושה .
בר לואי היה לפני מר עוקבא , ונראה שהוא בנו
של לוי כמו שטראה שם בפ' שמינה שרצים .

[בר פרא נמצא בכ"מ בתלמוד , ולפי מה
שכתבתי מתוספות פ' העזר הדרושב (דקכ"ב) הוא
ר"א בן פורת . יעב"ץ .]

[בר ציצור כתובות (דנא"א) . יעב"ץ .]
ברקוא פרש"י ו"ל שם חכם בנתיבות (דקד"א)
תני רב יהודה במתניתא דברקוא .

בתא : אמר ר' בתא אמר ר' יוחנן .
בתא : אמר ליה ר' אבא לבתא מי פלגינן את
ועולא אמר ליה ר' יצחק בתא מכאן ומכאן הוא
ר"ל מבבל ומארץ ישראל , ואולי הוא זה ר' בתא
בר כהנא שאמרנו למעלה בפ' מצות חליצה .

[בתירא אביו של בני בתירא . יעב"ץ .]
בב"י בן שאבי ז) לא הבאתי בכאן זה אלא כדי
לפרש מי הוא יהדין היוצא ממנו , בסוף ע"ז
ר' יהודה ורבי בן שאבי קיימי מקמיה דשבור מלכא
ולקח סכין וסכס אתרובא ונתן לבשי ואמר כך נעץ
המלך הסכין בקרקע , פעמים ונתן לרב יהודה אמר
למלך לא יהורא בשי אמר אנא ידע דרב יהודה
פרש ולא יאכל וכו' , מפירוש רש"י ו"ל נראה
שהוא יהודי אבל התוספות ור"ת ו"ל אמרו שהוא
עבר כנעני ואמר יהודאה אלא שמקיים קצת מצות
וכן בפ' עשרה יוחסין בשם ר' שאבי מנסת הורה
לא נפיל נישא דחירותא ועבר מותר בגויה וכן
(1) במסא דיתן באמי בן שבי , עש"ל היעב"ץ דף
ק"א ב . המעריך .

רבי בנימין בר לוי , ר' אבין בשם ר' בנימין
בן לוי .
ר' בצלא : ור' ברכיה אומר משמו .

[בר אבין ספרן ויסימן בימי רבא ער אחר פטירה
רב אשי , וצ"ל שהאריך ימים קרוב למאה שנים ,
וכבר הלה עליו קלות ר"א כדאיחא במ"ק (רכה"ב)
כי ביום שמת רבא נולד ר"א והוא חי קרוב לשמונ'
שנה . יעב"ץ .]

ברבי שם חכם בברייתא תניא ברבי בפ' אלו
טרופות ופרש"י ו"ל לא ידענא מנו אלא אדם גדול
היה , ועל שם כך נקרא ברבי כדאשכחן בעירובין
אמר ר' אלעזר הקשר ברבי בפ"ב ר' יוסי ברבי , ועוד
פרש"י ו"ל בפ' אלו טרופות ברבי שם חכם (דנב"ב) .
בר דלא : אמר ר' יוחנן תני בר דלא פרש"י ו"ל
שם חכם .

בר דלא : אמר ריש לקיש משום אבא כהן
בר דלא ובספר קורא לו בן דליה וכבר וברנו אותו
באבא כהן (צד 101 א) .

אמר רב בר דלא בר פנימי משמיה זרב .
בר הבו כותב חפלין בומן אבוי , ובשרך בערך
בי בר הבו .
בר הד"א חכם ופותר הלומות בפ' הוראה בומן
אבוי ורבא .

בר הדיא קמיה דרב אחאי ור' אמי ור' אסי ,
הוא ראה בסגריה בחול המועד לנשים רוחצות
בגדי פשתן וחקשה אבוי על דבריו , ובפ' כל הבשר
אמר בר הדיא היה קאימנא קמיה דר' אמי הכהן .

[בר המדורי ס"ס העל . יעב"ץ .]
[ברך : ר"ן בר ברוך שבת דס"ב . יעב"ץ .]
ר' ברונא : אמ' רב ברונא אמ' רב , רב ברונא ורב
חזנאל חברים תלמידי רב , ואולי שהיה אח לר"א
ואמר ר' אלעזר נוסח אחר ואמר ר' אלעזר לעולא
שאל רב ברונא אדרי דארס שמח במצות או הוא
אזהבו קרא לו אדרי .

ר' ברקה : אמ' רב ברקה תוואה היה קאי בשוקא
ר' אלשפש אחא אליהו אתחזי ליה ועבר אז ורונקא
פי' יהודי שומר האסורים במלגלים שחורים וכלי
ציצות וכן תרי גברי ברייה ואמר אליהו ו"ל שאלו
הג' מזומנין לדיי העולם הבא , בפ' ג' רתעניות
ובפ' הנהשא בר נקא פרש"י ו"ל שם חכם .
ברוריה היא בת ר' חנינא בן תרדין אשת ר'
מאיר וחולקת עם חנאים בפ' א"א מתוספתא דכלים
ור' הושע אמר ישיא אמרה ברוריה וכבר בתנאים
שידענו יותר .

לא גידול בר מניומי אמא גידול סתמא למאי נפקא מיניה למרמי מדידה לרדיה .

רב גידול: אמר רב גידול האל הגדול שגדלו בשם המפורש ביומא ובסגורין .

אמר רב גידול אמר רב והוא עקר שלא הוליד מפרקיה ררב הונא, והוא יתיב אשערי שבילה ואומר דומין עלי כקאקי חיורי ולא רצה לקבל מתנתה השרה של ר' אבא רחביב ושונא מתנתה יתיב .

אמר רב גידול אמר שמואל

רב גידול ר' אבא ר' זירא ור' יצחק נפחא לבו רבו של ר' אבא והשאר חברים .

אמר רב גידול אמר ר' חייא בר ר' יוסף אמר רב. יתיב ר' זירא אתוריה ררב גדול ורחביב גדול קמיה ררב הונא .

רב גיורי: אמר ר' יעקב בריה דרב גיורי משמיה רר' יוחנן נפרק ואלו מנלחין, ובסוף תעניות פ' רש"ז"ל שם ארם .

רב גמרא ובנו ר' חייא בר גמרא זה בירושלמי . רב גמרא משמיה רבא אמר להו לרב אשי ואמימר ומר זוטרא, ובערך רב גמרא הפרק מרובה בגמרא השוחט ובפ' הגזול עצים .

ר' גמליאל בר אלימא בעא קומי ר' מנא .

רבן גמליאל: בפסר הגאונים ו'ל הוכיר בו זה החדר; רבינו הקדוש ור' גמליאל בנו ויהודה נשיאה בנו אשר תקן העבור כמו שהביא ר' שמעון בר צמח חוראן בפירוש האהרות, ורבן גמליאל בנו של זה הלל יהודה בנו ור' גמליאל בתראה שנת תק"ל לשררה .

גמליאל זוגא שאל לר' יוסי בר בון .

גניבא: בוסן רב היה שהיה הולך לביתו .

אמר גניבא אמר רב אסי, ור' חייא בר אבא אמר לדידי מפרשאי לי מניבא . וזה היה חולק עם מר עקבא והדוח לו עד ששלח לר' אלעזר בני ארם העומדים עלי מה אני למוסרין למלכות, שרשט וכתב ליה רוס לה' והוא ישלם תללים ומיד נתנו לן בקולו בפרקא קמא דגפין ובסוף פרק הנתקן רב הונא ורב יהודה הוו יתבי ואול גניבא נביהו ואמר חד לחביה ניקום מקמיה רב אריין הוא אמר ליה מקמיה פלגא ניקום פירש רש"י ו'ל חולק על רבני חכמים שהיה מצער למר עקבא שהיה אב ב"ד כדאמרינן בפרקא קמא, וכן בסוף פ' כל הגשם רב הונא ורב חסדא יתבי והלל גניבא . [א"ש: עוד מצאנו לו מאמר במדרש קהלת

השפחה שלא הוזהרו בנשג"ל כשדאל גמור לפיכך אמר ליה שבור מלכא ואוה מה עשית בלילה, ששכב עם גידיה ולא רב יהודה, וכן רב ששת היה מוסר שפחתו לחיל המלך כרי שלא יקדו מבגות ישראל, והרא"ש ו'ל בגמרא תרזה כתב במו זה בסוף פ' יוצא רופן .

אות הגימיל

רב גביה מארגוא הוא שם מקום, ורב הונא בר נתן אמר לרב אשי כי זה החכם אמר פעם בספוקים .

גביה מבי כחל אמר לרב אשי ואמר קמיה ררב אשי .

גביה בן פסיסא כבר זכרנוהו (צד י. א.) שהיה חכם בימי שמעון הצדיק ונצח לאומות ברבריו לפני אלסכנור ומרוב ימים היה לו עקמימות באוזניים, והוא אשר נתן פעם ועקר לתחית חכמים יותר מכל החכמים כי אין פלוסוף שיכדיש זה, והוה מאמרו מאן ולא זוהה זהה, מאן דזוה לא כל שכן .

רב גרא שמיצה ררב ששת .

גוריא אבהו ררב דמא תלמיד רב, ויש גוריא בר המא אדר בוסן רבא כי רבא מברך במוצאי שבת על האור שלו שהיה סמוך לביתו, והסימן בו של זה בשם אביו של זה .

גוריון: אמר גוריון בן אסמיון משמיה דרב .

גוריון: אמר רב יוסף חני גוריון מאספתק פ' רב צמח גאון בערך גוריון שם חכם הוא. ושם עירו אספתק .

גוריון ואיתימא רב יוסף בר שמיצה אמר לר"ם .

גורסק בן דארי משמיה דרב בפרק נ' דעירובין .

רב גוא: בפ' תבית ובפ' החולץ אמר רב גוא אקלר ר' חסי בר אבין ור' יוסי בן זבדא לאחריין ורב יוסף הביא מעשה ממנו .

[רב גוא, יבמות מה"ב. יעב"ץ.]

רב גידול בר מניומי לפני רב הונא ורב חייא בר רב ורב חלקיה בר טובי, רב גידול בר מניומי קמי קמיה ררב נחמן .

גידול בר מנשי אמר שמואל, ובפ' מי שמת שלח ליה גידול בר מנשיא לרבא למדנו רבינו ואולי הוא אדר .

גידול דמן טיש, אמר רב הונא חני גידול דמן ניש, אמר רב נחמן בר יצחק לא גידול בר מנשי

ד"מיו | אמר רב דימי בר אבין אמר רב עמרם
אמר ר' יצחק אמר ר' יוחנן .

רב דימי בריה דרב הונא מדמדיהן אמר לרבנא ,
ל"א נריה דרב דימי והוא בנהרדסא .

רב דימי בר דזינא אמר הא דרבא מילוקת ר'
שמעון היא . רב ספרא ורב דימי בר חיננא , רבין
בר דזינא ורב דימי בר דזינא אחים ובאו לפני רבא
אמר רב חסדא מרגלא בשמייה דרב דימי בר חיננא .

רב דימי רפין חיפא , נוסח אחר אבדימי רפין
חיפא ור' יצחק נחפא .

רב דימי בר חמא ואמר רבא משמו , ובפ' ר'
עקיבא רב דימי בר חמא בר חסאי מלמד וכו' .

אמר רב דימי בר יוסף אמר ר' אלעזר אמר ליה
שמואל לרב דימי בר יוסף וזה אינו בן רב יוסף כי
רב דימי קודם לו, ואולי הוא את לר' יצחק בר יוסף
תלמיד ר' יוחנן , כי אחא רב דימי אמר ר' יוחנן
ואמר ליה אביי ומי אמר ר' יוחנן וקרא לרב דימי
קרקפנא פרש"י ו'ל' אדם חשוב , ולי נראה מלשון
ראש כמו קרקפנא החפלין וכן קרקפלו של ר'
יששכאל .

רב דימי בר יוסף אמר רב נחמן , ובנרכות בפ'
תפלת השחרו כי היה במדרשו של רב יוסף הוא ורב
אריא , אמר רב דימי בר יוסף אמר רב , אמר ליה
רב דימי לאביי האלהים עיני ראו ולא דר' סמסיה
דר' ירמיה ור' ירמיה מר' זורא ור' זורא מר' חייא
בר אשי ור' חייא בר אשי מרב בפ' חבית וכו' לרין
לפני רב נחמן על ענין אחרותו, ובנו של רב דימי בר
יוסף חכם .

רב דימי בר יצחק אחא לקמיה דרב יהודה .
אמר רב דימי אמר ר' יצחק בן אבדימי משום
רבי .

דימי בר לוא ! שרא אבי לרב דימי בר לוא
רב דימי מנהרדעא סוף יבמות מא כי אימא
מכה מרוו כי ליכא מכה צמיה אבל אשהוי במים
תפח ר"ל נפוח , וזה הביא סחורה ואמר ריש
גלחא לרבא פוק חיי אי צורבא מרבנן הוא וכו' ,
ועדין רב יוסף דזי ואו ביום ההוא מת רב אריא בר
אחבה ודיה שם רב יוסף ואביי ורבא ורב הונא
בריה דרב יהושע ורב נחמן בר יצחק בפ' לא תשטר
בבבא והוא פסק הלכה כרב הונא . כי סליק רב
דימי לנהרדעא וקשה לי כי נהרדעא בבבל ואמר
לשון עליה ? ואולי בעבור שהיא על הספר בבבא
בפ' מי שהוציאנה , אבל כשרך בשך על אמר
בשריא קמא והעניות עלאי בני מיא תרמי לא

דף ע"ה על סוקו כאשר יצא מבפן אמר גניבא
אמר לשועל שמצא כרם ודיה מסוייג וכו' .] ובפ'
התקבל בגמין שיצא גניבא בקולר ליהרג במלכות
ונתן ר' מאתא זוז לר' אבינא מחמרא פקד - זבג'
מי שמחו בנרכות גניבא משמיה דרבי וכן בסוף
פ' הויקוף אמר הלכות משמיה דרב ונתן שלום
כפל לחכמים כמו למך .

[נרנגרות אבהו דיהודה בבבא בימא . יעב"ץ .]

סיום הגימ"ל , בפ' במה שומנין תמיא רחוק
ארס דיו ורגליו ופניו בכל יום בשביל כבוד קונו
שנאמר כל פעל ה' למענהו פורש רש"י ו'ל' לכבוד
קונו שנאמר כי בצלם אלהים , ועוד הנהגה
ברית טובה מברך ברוך שכחה לו בשלום כל פעל
ה' הכל ברא לכבודו .

אות הדלית

דארו בר ששא , בעק אין ממדין דחם י"א בני
רב ששא סבא שהיה בזמן רב וסחם בני רב ששא
שהיה בזמן אביי ורבא ואלו הם : דארו שהיה
רכש תרסא אבא אחא רמי חיננא אבא מר נחמן
בר ששא , ושמשוי מאבא מר ו'ל' שקבל מהחכמי'
הזקנים וסרס לברכה שמועלים לשכחה ושיאמר
אוחם שבעה פעמים ושוח הסנולה יש לה כמו
בכיתה אליהו ו'ל' במר"ש דארו בר ששא משמיה דרב .
[הנאוי : זו ברבי ר' יוחנן בן דהבאי סוף פ"ב
דנדרים . יעב"ץ .]

הוא : כי אחא דווא דמן חרין בעק המסלה
פירש שערך שם חכם ורש"י ו'ל' גורם זוגא ר"ל
שני חכמים , וטרסת הערך וזוא דמן חרין במועד
קמן ובנדה ורש"י שם חכם וכשמת רב הונא
היה שם .

[הולטאי : ישי בן הולטאי (יוסא לפ"ג) . יעב"ץ .
[הולטאי אביו של אבא אלעזר (ספ"ב דמקואות .
יעב"ץ .]

דוסנט , ל"א ר' דוסאנט בר"ש .

[דינג שם אשה בת ר"ג רש"י יוחסין ו יעב"ץ .]
דוסתא : דש ר' דוסתאי דמן ביר , ל"א דמן
בארץ פרש"י ו'ל' שם מקום , רמי ליה ר' שלא
רבו לר' דוסתאי דמן ביר .

דיויני גולה הוא קרא בזמן רב ושמואל וסר
שקבא .

דייני דנהרדעא רב אחא בר מכימי .
דייני דסורא רב הונא ורב חסדא .

ורבה בר בר חנה עשה חופת בנו בביתו של ר' דניאל .

[דנבו ב"ק צט"ב, עיין לעיל איסור . יעב"ץ .]
[דגמא : לוי בר דגמא (נשין מהא) . יעב"ץ .]
חני דרוסאי אבהו דר' אפסוריקי ואמרי לה אחודי דר' אפסוריקי בסוף ס' אלו פטרות אבל כשאומר בתלמוד כמאכל בן דרוסאי הוא אדם ליספים בנלמוד שחדו שלא לחדרו היה איכל בשליש הבישול או הצלי , וקוביוסמוס פירש רש"י ו"ל נונב נפשות והכל תפשו עליו כי הוא מלשון משקה בקוביא שהוא ירא מן השחר שלא יתפשוהו בעבור חובותיו . ובירושלמי נדגמא דלא מרוחמא לקוביוסמא ס' קוביא , ובמ"ק דשנת שם פרש"י ו"ל ררוסא .

אות הה"א

[הגרוס כן לוי ס' מ"ה . יעב"ץ .]

הדמך : בהחלת זבחים א"ל רבינא לרב פפא לא הוית גבן בי הדמך כי רבה שונה וכו' , ולא ידעתי מי הוא זה ונראה שם מקום , ואכתוב בכאן מה שפירש רב צמח גאון מנעו בניכם מן ההגיון מלהבות במקראות שהן נושין למינה , אבל צריק אתה כי אריז אליך יוכלו להנות שיש שם תשובה כי את רגלים רצהו וכו' , ורש"י בפרק תפלת השחר כי להנות הדריה נפסוק אי נמי משיחת הילרים , ויש מפרשים ההגיון כפסוקו חכמת ההגיון ואמרי מנעו בניכם ולא עצמיכם אבל בפרק חלק נראה כפירוש רב צמח גאון .

הון בריה דמר זוטרא אמר לרבינא בפ' הסמינה והוא כמו שיאמר הונא . וכן הוון בריה נחמן אמר לרב פפא , קם רב פפא ונשקה ארשיה ויהב ליה בריה בנשוי כדאית' בהוריות (ב"ב) , והוא רב הונא בריה דרב נחמן אמר רב הונא מר בריה דרב נחמן לרב אשי וא"ל הארץ ימיים או הק שנים .
רבי הונא אחוז של ר' אחא בירושלמי .

ר' הונא בר אבין הכהן ואמר כי ר' אבהו ר' אבא עשין וכו' אמר ר' הונא הכהן אמר ר' שמואל בר זעיר וכן ר' אלישי ר' אבין .

רב הונא בריה דרב אקא תלמידו של רב אבהו ורב להנא חבירו , ורב הונא בר איקא הוא דייק יותר ונמר שמעתא מרביה , וכן אמר רב ספרא נקפשתא ורב הונא ואמר רב הונא הלכה כרבי . אמר רב אשי הוא קאימנא קמיה דרב הונא ונראה שהארץ ימים או הם ב' או זה שאמר רב אשי

בעו מיא ס' כי שמואל בנהרדשא ורב בסורא ותרזויהו על פרת , ונהרדשא לעל מן סורא שפי מן עשרים פרסי , ושמואל ונהרדשאי בעו מיא ורב וסוראי שהם ההאי עהמים נקיים שם לא בעו מיא , וא"כ הוא גורם שאמר רב יום ס' כלפני ס' ושמואל כלאחר ס' , ורש"י זכרו לברכה ס' עלאי בעו מיא שהוא רב לפי שבא מארץ ישראל ר"ל שא"י עלינה , ושמואל לא בעו מיא שהוא בבבל תחתונה ונדחק לזה כפי גרסתו , וקשה לי מאר זה כי רב ושמואל שניהם מבבל ושניהם עלו לא"י ללמוד עם רבי , ושמואל אסייה דרבי וירחינאה ורצה רבי לסומכו ולא עלה בידו , ושניהם ירדו מארץ ישראל לבבל ושמואל ראש ישיבה בנהרדשא ורב בסורא אלא ששמואל בא ראשונה לנהרדשא , וכל זה מבואר בתלמוד בלי ספק ונראה לי רבי בעל הגרן , ועד כי הוא הלך לבבל והאח בעינו וכן הוא , ובפ' אלו פטרות כי סליק ועירי לנהרדשא פרש"י ו"ל כי א"ק ועירי מבבל לנהרדשא כמו פירש הירוק .

רב דימי בריה דרב נחמיה בריה דרב יוסף .
רב דימי אחיה דרב ספרא ומת ולא צוה ובא לפני רבא , ובערין רב דימי אחיהו דרב ספרא חלש על רב ספרא לשיורי ואמר תתי לי דקיימית כל דאמרו רבנן , אמר ליה מי קיימית לעלם אל יסר אדם בשונוצ של חבירו .

ימי בר ששנא אמר משמיה דרב והוא אדר רבא עם רב הונא בריה דרב יהושע , ב"א רב דימי בר חינא .
אמר רב דימי אמר ר' זעירי אמר ר' חינא .
כי סליק רב דימי אשכחיה לר' ירמיה שהיה שולח לרב יוסף .

בשא רב דימי מרב נחמן .
[דיקולו אבהו דרמי . יעב"ץ .]

דניאל דייפא שחר קרא בווקרא רבה

אמר ר' דניאל בר בר קפינא אמר רב הונא , וכבר הוא יודע כי ר' יורא נקרא רב קפינא שהיה קשן הנהן , וכן בירושלמי קורא לר' יורא ר' זעירא אולי הוא רב קפינא אדר אביו של ר' דניאל כיון שר' יורא משיב על דברי ר' דניאל בר רב קפינא ולא שמע בשמיהם כראיהם בפ' אלו פטרות , וכן בסוף קמא אמר רב ריבאל בר רב קפינא אמר רב ירב חנן בר רב קפינא הוא אחיו , וכן יש נוסחא רב שמואל בר בר קפינא וכן רב הונא בר רב קפינא

קסן פ' רש"י ו"ל על נוע שישים עלה מבגל וס"ח
 עמו על רבה בר רב הונא כי רב הונא ראש גולה
 רעידין מנשיא ארצין ישראל ואינו נראה זה בתלמוד
 בקרשין כי רב יהודה הלך אליו ואמר לו שילך לרב
 נחמן חתן ראש גולה משום כבודו וכן כתב בעל
 רורות עולם כי היה קרוב לראש גולה, ובפרק
 המוכר את הבית אמר ליה רב נחמן לרב הונא
 הלכתא מותין או כוונתו אמר ליה הלכתא כוונתו
 רשכיתו ריני ומקביו לרשי גלותא, ובפ"ק וסנהדרין
 רבה בר רב הונא כי הוה מצני בהדיה ראש גולה
 אמר לא נקישנא רשותא מינינו ראנא נקישנא
 מאנא מר רב הונא ואבא מרי כרוב ורב מרבי חיאי
 ור' חיאי מרבי ופירש רש"י ו"ל איני כסוף לראש
 גולה, וזה רב הונא היה נוצא ר"ל קסן הנוהג ובידך
 לו רב רבו כשמסבין חנורו להביא יין לקדוש ותקישום
 בשורא דחזאה בערך תנינים עשב דחאה ותקישום
 גרמנו, ורב הקפיד למה לא אמר לו רב הונא גם
 אתה תהיה מבוזך כדאיחא במגילה בפ' בני העיר
 וביומא רעינא מפקיה ליה בנזחראק דדהבא והיה
 בונה בתים משלו אם היו רעופות ולא היה לבעליו
 מסון, וכן בכל ערב שבת כל ידקא רחא יתיר
 לגנאי ובין ליה ושרי ליה לנהרא וכו' בתעניות.
 ורב חסדא הכהן תלמידו וקרוב לתלמיד חבר, ואמר
 לו רב חסדא בבוקר פרק אלו מצייאות חבר, הונא
 תלמידו ורבו צריך לו ואמר לו רב הונא שלא היה
 צריך לו והתענה רב חסדא מ' יום על שהקפיד לרב
 הונא ורב הונא התענה ג'כ מ' יום על הדשדיה
 לרב חסדא, וכשמט רב הונא העלתו לארץ ישראל
 וקנדהו במערת ר' חיאי ובניו וכשהכניסוהו למערה
 אמר ליה יהודה בנו של ר' חיאי הגדול שהיה סם
 קבור מימין אביו לר' חוקיה אחיו קום כי רב הונא
 בא ומשקם היה עמודא דנורא ונבעת ר' חנא
 תלמידו של רב הונא, ורב חנא הכניסו למערה כי
 בן י"ח שנים היה כשילמד כל התלמוד מרב הונא
 ולא ראה קרי והוא היצד על רב הונא שנמסק לו
 רצועה רחפלי וישב מ' יום בתענית, ורש"י ו"ל
 גולם איתחפסא ליה רצועה רחפלי וישב מ' יום
 בתענית ולא היו לרב צריך שהיה אוחיות שדי
 נראות מבחוץ בקשר של רצועה ולכן התענה.
 וריבין תורה בארץ ישראל כר' חיאי ומת רב הונא
 שתאום היו דואנים כי היא מיתה חסופה ער מן
 שם אמרו משם רב הונא עצמו כי זה הוא קודם
 שהגיע לנבורות אבל הגיע לנבורות שהוא ש' שנה
 היו וו מיתה נשיקה כמשה אהרן ישראל רב הונא
 עגר מפ' שנה, יהיו או בארץ ישראל ר' אמי ר' אבי
 אסי ור' אילא ור' חנינא נראה לי כי זה ר' חנינא

יהיה רב הונא בריה רב יהושע ורב חנינא אחיו
 מה שנתנו עיניהם בו רב פפא ורב הונא בריה רב
 יהושע כשנזכר ברוך חכם ואמר ברכה שלא
 חקנו הו"ל.

אמר ר' הונא בר אמי אמר ר' סדת א"ר יוחנן.
 רבי הונא בר אשי אמר רב.

רב הונא בבבליאה ור' דוא קורא לו רב הונא
 דמן בגל ופירש"י ו"ל בפ' שלשה שמאלו היינו רב
 הונא סחמא ויהיה חכם גדול כי רבא שאל חכמתיה
 דרב הונא והיה תלמיד מובהק לרב בפרק מספין
 בשבת ובסוף יום טוב אמר רב הונא אמר רב,
 והוא קבל מרב ואשלו ר' אמי ור' אסי כהני חשיבי
 הרישא דישראל מישי ליה, ורב הונא קרי בכהני
 אע"פ שלא היה כהן אבל רב אסי תלמיד חבר לרב
 היה גדול מרב הונא, ורב הונא היה קורא בי' ג'
 אמרוא ר"ל מותרבמנים לעם שהיה העם רב מאר
 שהיה האבק של העם פללה לשמים, ואמרו
 במשנה קם ליה מחיבתא רב הונא בבבליאה והיו
 פיישי עמו לעולם ת"ח רבנן והוא אמר לרב נחמן
 מר היכי דאין, ותביריו של רב הונא רב יהודה
 בר יוחנא ורב נחמן בר יצחק ורב חנא הראשון
 ושלמא רב אבינא בר אסי, ואמר רש גלותא לרב
 הונא וחסד דייני סורא שהיא מרא מחסיא רב
 הונא ורב חסדא תלמידו, ותוסא על רש"י שפירש
 בפ' הדר עם הנכרי כי רב הונא הוא בסום בדיחא,
 והאמת כמו שאמר בעל דורות עולם כי היה בסורא
 וכן נראה בסוף פ"ק וסנהדרין ושם אשתו חובה.
 ובשוק רב צמח גרים חז"כא ב"ק ולא נתקיים לו
 זרע כל ימי רב ארא בר אהבה משום מעשה דמק
 מרובה שהיה שומרת בהמה רקח וכו', וכן מעשה
 אחר בפ' שני נזירים שהקשה ראש הדקסן וכו'.
 ריש מי שפירש כי ח"י שקל' אלא דרך ניהותא או
 חמיה וכי קברה בניה שאין לה מי שיקף בנה
 הדקסן אלא היה כשגנה שציא מלפני השליש לא
 אתקיים ליה, ונראה כי כבר היה לו לרב הונא בנו
 העניו רבה בר רב הונא קודם זה המעשה, בעבור
 כי רב הונא מת קודם רב ארא בר אהבה כפירוש
 רש"י, ולפי דעת מת ר"א קודם רב הונא או היה
 לו מאשה אחרת, ובפ"ק דברכות נ"י נחמקין לו יין
 של ת' חביות וכו' ומתן בשווי היין הטוב, וזהו
 אסתנים רב הונא כדאיחא בפרק כל זבשור ובפ' ג'
 דתענית רב הונא ורב חסדא מתסדי דכלל וחסדי
 ארץ ישראל ר' וינה ור' מני בנו, ורעת ר"ח ו"ל
 ארץ שיר רב הוא רב הונא כדאיחא בפ' פרה
 ובסוף פרק קמא וסנהדרין ובפ' כבוד ז"ל תוספות
 סתם אמר כי רב הוא נשמייה דרב, ובסוף מועד

ר' הונא זומי מנהרשא ולרבה בנו שלה רב נחמיה בריה רבי יוסף וכו', ואולי הוא רב הונא שהיה קטן הנוף או משום שהיה רב הונא הידוע תלמיד רב בומרז ראש ישיבה וגורל הדור קראו לו זומי אבל השם של בנו זה זה אחד, ובסוף אין צריך נראה כי הוא רב הונא עצמו כיון שרב נחמן אמר לבנו אבא שרשי' ז'ל' חנר .

הונא בריה רבז זוטרא בומן רב אשי .

ר' הונא בר חיזון ואמרי לה בר חליין תחא צורבא מדבבן, ואמרי לה מארי לרב אשי בפ' ר' אליעזר דתולק (ק"ל"ט ב) .

ר' הונא בר חימי, אבהו ר' שהיה זה לוי בן ברו של ר' ירמיה בר אבא, וזה רב הונא בר חימי רב הונא סתם תלמיד רב שניהם היו בומן אחד עם שמואל ורב, וזה היה ג"כ אחד שמת רב הונא ובומן רב נחמן שחלק כנגדו, ובפ' יש נחליין ור' שבלא ר' חנינא בר שלמיה ג"כ עם רב נחמן ור' אבא ורב הונא בר חימי אמרו לו שבאו לפני רב חסדא ולפני ר' יהודה, א"ל רב הונא בר חימי לרב יהודה, אמר רב הונא בר חימי אמר שמואל ואשתו היתה בת ר' ירמיה בר אבא תלמיד חבר לרב .

רב הונא בר חיננא בעא מרב ששת ובנו למד עם רב פפא, אמר רב הונא בר חיננא אמר רב, אמר רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן, יחיב רב הונא בר חיננא ורב הונא בר נחמן קמיה רב חסדא, רב הונא בר חיננא מתיבין דין לרב פפא ר'ל' שניסח אותו, א"ל רבא לרב הונא בר חיננא ולרב הונא בר נחמן וכו' .

רב הונא בר חלוב בעא מרב נחמן ויהיה אח לר' יצחק בר חלוב .

רב הונא בר חנילאי תחא לקמיה דרב הונא וגברא רבה תחא .

רב הונא בר רב יהודה ונראה שאביו הוא רב יהודה סתם, א"ל רב הונא בר יהודה לרב יהודה מר יהודה איקלע לבי רב הונא בר יהודה, א"ל רב ששת לרב הונא בר יהודה, אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת, אמר רב הונא בר יהודה אמר ר' יצחק בריה ר' יוחנן .

ר' הונא בריה רבי יהושע אדם גדול בתורה, ובפ' כל בתבי הקדש ובפ' קמא וקדושין שלא הלך ד' אמות בגלוי הראש, והיה עם רב נחמן בר יצחק ורב פפא ושניהם היו ראשי ישיבות, אבל זה רב הונא לא נזכר לראש ישיבה אלא ראש לבני

שפי אבל רב חסדא היה כנבל בומן פשירתו שהיה תלמידו, ור' חלבו אמר שרב הונא לא ישב על פמיה שספר תורה עליה. ובארם תורה כתוב בתשובה הגאונים ז'ל' דמי שנתפכה לו הרצועה כשמתוך מה שבפנים לצד חוץ ולא תקנה בין של ראשו בין של ידו חייב לישב בתענית דמשמע הוא, אבל לחייבו להתענות מ' יום כרב הונא כשנתפכה לו רצועה של ראש לא מרוב הסידות הוא דעבר . ונראה זה כפ' רש' ז'ל' שאמר שהיה זה בראש רב הונא . ובירושלמי קורא לו רב הונא רבה בשם רב, ור' אבא דרש על רב הונא ראי היה רבינו שחששה שבינה עליו אלא כי בגל גרם וכו' . וכן לבנו רבה בר הונא ולרב חסדא העלום בידו ארונים לארץ ישראל ועבר כנשר הגמל שהיה נשוא לרבה בר רב הונא בראשונה כי היה נרול בן איש גדול שהיה רב הונא אבל רב חסדא היה רב הונא למדו אש גדול. ואמרו שרב הונא היה מ' שנה ראש ישיבה ורב ספרא תלמידו היה שם בעת מותו וכן רב חסדא כאשר אמרתי ולא ידעתי אם הוא זה רב הונא זומי כי גם שם בנו רבה או מדי להבדילו מרב הונא הידוע, וכן נראה כי רב הונא זומי מנהרשא, ורב הונא עשה שבעים ספרי תורות ולא ארמי אלא אחד שהיה הקפו כארבו זה צריך עיון גם כשמת רב חסדא היה שם ר' יצחק בר אמי . גם ועירי היה רבו של רב הונא אמר רב הונא אמר ועירי .

ר' הונא בגרמאה והיא עיר גדולה מאד בבבל ושתיין בה נהר חזקל ומהו פרת ושמה בגרמאה ואהם ב', ר' יהודה הלש על לבניה רב הונא בגרמאה .

רב הונא בר ביבי בשם רב .

אמר רב הונא בר חיננא אמר ר' שמעון מד בריה דרב נחמיה אמר לרב אשי .

רב הונא בר בריה משום ר' אלעזר הקפר .

ר' הונא מבריש אמר לרב אשי, כ"א רבא מבריש, ובריש שם מקום ג' טרסאות מביה הנבטת של ריאל .

הונא מדמחריא שם מקום בפ' ריני ממונות בפ' ב דר"ה, ובנו של זה הוא רב דימי שאמר לרבינא בנהרשא .

רב הונא מדסקארא אמר לרבא, כ"א רב יהודה מדסקארא .

רב הונא בריה דרב הלל בירושלמי .

רב הונא וורדאן שם מקום ואמר רב חסדא אשתוק וורדאן, כ"א רב חיננא וורדאן .

אמר רב הונא בר יואי .

רב הונא בר מנח ורב שמואל בר אידי תלמידי רבא והוא אמר משמיה רבא אחא בר יעקב וכן אמר משמיה רבא אחא בריה רוב איקא , והר רב הונא היה מצוי אצל רבא וכשמת רבא הלך ללמוד עם רב שפא ולא למד .

ר' הונא בר מניומי אחא לקמיה דר' יוסף .

ר' הונא בר מתנה אמר לרבה וכבר ידוע כי רב מתנה חבר לר' יהודה .

רב הונא בריה רב נחן אמר לרב אשי , זה היה אדם גרול בתורה ובגדולה אלא כי בומן רב אשי היה כיהן ליה כדאיתא בפ' הניזקין בגמין וכן בסנהדרין , ובסוף מ"ק בעבור כי אין מלכות נגעת בתורתה כמלא נימא מה רב אשי כרי שילוך רב הונא בר נחן , ורב שפא איקלע בביתו הוא אמר לרב שפא ולרב נחמן בר יצחק ונראה מזה שהאריך שנים , ובפ"ב דובחים היהו קמיה ר'יהוראד מלאכ ותקן לו אבנישו שהיה למעלה מאצילו והשפילו למשו: כדי שהיא נאה במלבושיו הניס שנאמר לא יתגרי ביזע ואמר לו המלך שכי ישראל נקראו כהנים שנאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש ואמר לו אמרתי אקיים כך והיו מלכים אומנין . ובפרק כיצד צולין אמרו ליה הרבה דברים וגם אמרו לו מאי פ'עמא קרית לשמך רב הונא , אמר בעל השם אמר ר"ל כי גדול אני , ורש"י פירש כי כן קראו לו מנעוריו ור"ה פ' בעל השם כי עשו סמיכה וקראו רב הונא .

רב הונא בר סהורה לפני רב המנונא ובסוף בטורות לפני רבא .

רב הונא בר סימן .

רב הונא בר שפא בירושלמי .

רב הונא בריה רב שפי ונבו נקרא מר זוטרא שהיה בומן רבינא .

רב הונא צפוראה ור' יוסי מראה לפני ר' רבה ופרש"י ר' רבה ר' הנשיא וכן פרש"י בפ' עצמור על רב ששמש ר' רבה הנשיא , ואני תמה כי הא' הוא ידוע שהוא רבינו הקדוש , והאחר נראה לי שהוא ר' יוחנן שהיה רבי סתם ואינו נראה שהיה זה רבינו הקדוש כי אם גדול הדור בימי האמוראים כי רב עוריא היה שם שהיה מפורש כניסיות זה בומן ר' ספרא ואביי ורבא בפ' אלו פדושה , וזה רב הונא נראה שהוא תלמיד ר' יוחנן בפ' אחרון של ר"ה א"ר הונא צפוראה אמר ר' יוחנן , ובפ' סדר תעניות יושלמי רב הונא רבה דצפוריא אמר

נילו נראהו בחלומות פ' הרהא , ורב הונא זה היה עשיר כדאיתא בפ' בתרא דהוריות ורב שפא ורב הונא בריה דר' יהושע , ובסוף פ' עושין פסין כי רב שפא ורב הונא זה תלמידי רבא , רב הונא בריה רב יהושע ורב שפא לפני ר' אידי בר אבין ואמר להו דרדקי ולפני רבא קרא להם קאקי דזוורא ר"ל וקנים לבנים בשיבה , רבה בר שמואל ורב הונא בריה רב יהושע ורב שפא כריכי רחמא רב הונא כרך רחמא עם רב שפא ובעוד שאוכל רב הונא אחוה רב שפא אכל ר' ואחר כך כרך ר' רחמא עם רבינא והיה אוכל ח' , אמר רב הונא מאה פפי ליה חורא רבינא כראיתא בפ' האשה בספדים זה רב הונא ורב שפא היו בחופתו רביה רבא ושניהם ראו חלום אחד , ורב שפא ראש ישיבה רב הונא ראש לבני נלו זה האריך שנים רבות .

רב הונא בר יוסף אמר ר' אושעיא .

רב הונא בריה דר' ירמיה בר אבא הוא אביו של רב מאיר , נ"א רבינא בריה דר' ירמיה בר אבא .

רב הונא הכהן בן משה בר עצור , בסוף בתרא ובגמרא דריכין בפרק שום היתומים משה בר עצרי ערבא וכלתיה הוה . רב הונא בריה צורבא מרובנן הוה ודחיקא ליה מלחא , אמר אביי ליתא דנסבי עצה לרב הונא דליגרשה לביתיה ותתבע כתובתה מאביה וליהדר מהדהו , אמר ליה רבא האקין ידור הנאה שלא יתחייבה תנן , ואביי אמר לו למגרש בני דינא מגרש פרש"י שיאמרו לו דור הנאה לך בצנזא ויגרשנה לסוף איגליא מלחא רבאן הוא אמר אביי גורר עניא אולא עניוחא , ומי אמר אביי הכי והא הוא זאמר איחורו רשע ערום זה המשיא עצה למכור בנכסים כרשב"ג כי מי שאמר בשעת מיתה נכסי לך ואחר כך לפלוני יוכל הראשון למכור ולאכול ואין לשני אלא כזה ששירי ראשון וזה אסור לתת עצה ואת הראשון , בריה שאני וצורבא מרבנן שאני וקבלן שאני שהיה ביד אביו משלשלי הכתיבה , ידעו כי היה חכם וכהן ובומן אביי ורבא היה .

רב הונא הכהן בר אבין .

אמר רב הונא הכהן בשם רב אחא .

הונא מר בריה רב אידי ורב אדא בר מניומי שאלו לרבינא .

רב הונא מר בר חייא , אמר בר חייא אמר לרב אשי , ויש נוסחא רב הונא מר בר חייא וכו' .

הונא מר בריה רב נחמיה א"ל לרב אשי .

הונא מר בר מרימור קמיה דרבינא .

אסתייה חסו הארון בנהב ואנחנו נאמר בתעניות .
רב הונא בר רב קטינא בשא מרב הונא טעם
 מה הוא שיבדיל ב' ערבי פסחים ובפ"ק דחולין
 אמר רב הונא בר קטינא אמר ריש לקיש .

רב הונא בר קפרא בריש פ' אמר ר' שמעון .

רב הונא ראש גלות בבבל במונ' רבי וסח בדדי רבי
 ונקבר בארץ ישראל היה מורע יהודה מיהויכין
 המלך מצד הוברים, אבל רבי היה מצד האם
 מיהודה ומצד האב מבנימין כמו סודני, וזה
 שהיה רבי מצד האם ר"ל הלא הוקף ראש המשפחה
 של רבינו הקדוש שהוא ז' לו, וזה בבראשית
 רבה פרשת וינזכר אלהים את נח ובר הארבעה בזה
 בסדר התנאים ושם כל המעשה (צד 18 א, 62 א).

רב הונא בריה דרבא מפוזיקא אמר לרב אשי .
 רב הונא רבה מצפור .

רב הונא בר תהליפא ורב פפי רומי בר אבא .
 רב הונא בר תורהא בא לפני שמעון החסיד
 וראה נחוש נרדף על הצב ויצא מהם עירוד וכו'
 כדאיתא בפ' העור והרושב הוא קודם האמוראין
 וסוף התנאים, גם יש ר' חזניא בר מרדא ור'
 אלעזר בר תורתא . ובמרדש שהיה גר ומסני
 שפרתו היחה שומרת השב' שלא היה יכול להכריחה
 לצעות מלאכה בשבת חזר יהודי וקרא בן תורתא .
 רב הונא רדו של רבינא וזסי בא לפני רב אשי .

רב הונא : מצאתי בספר החדש בדפוס שהוא
 הליכות עלום רב הונא הוא תלמידו של שמואל
 כדמפורסם בדרכה מקומות בתלמוד, אבל יש
 רב הונא אחר שהיה רבו כדמשמע בפ"ק דחולין
 בשא מיניה שמואל מרב הונא מנין למתעסק
 בקדשים וכו' וכן במקומות אחרים ע"כ דבריו .
 אבל אני אבררם וזכרתי מצאתי בפסקי הרא"ש
 בפרק הזהב וכן בתוספות בפ"ק דגשין ח"ל : ורב
 הונא היה גדול אף משמואל רבו דאמרינן בריש
 גשין בשא מיניה שמואל מרב הונא שנים שהביאו
 גש וכו', ובפ"ק דחולין מנין למתעסק בקדשים וכו'
 ז"כ . ואני אומר כיון שרב הונא רבו הסובחוק הוא
 רב כמו שניראה בתלמוד הוא כ"כ גדול רב הונא ר'
 אמי ור' אשי כהני תלמידו דר' יוחנן כייפי מקמיה איט
 תימה שישאל שמואל ממנו ואל תרמה מזה, כי
 רב אשי שהיה תלמידו רב היה גדול משמואל ולא
 היה שמואל נכנס קודם לו כדאיתא בפ' מרובה
 ועוד יותר מזה וסוהו כי הוא היה נהוג כתלמיד,
 בפ"ג דבביתא בשא אבהו דשמואל משמואל אע"פ
 שהוא בנו ותלמידו ואמר לו אביו לשמואל

אישתבשת וכו', וכן בפ' ר' יששאל בשא מיניה
 ר' ינאי מר' יוחנן אע"פ שהוא תלמידו, וכן בהוריר'
 בשא רבי מרב מה אני בשיעור וכו' אע"פ שהוא
 התלמיד, וכן עור שם בשא רבי מר' חייה וכו',
 והתוספות בפ"ק דחולין בשא שמואל מרב הונא
 משמע שהיה שמואל קטן ממנו, וכן בריש גמין .

אבל בפ' יש בערכין משמע שהיה רב הונא יושב
 לפני שמואל בתלמוד, ובפ"ק דגמין יתיב רב הונא
 קמיה דר' ירמיה ור' ירמיה חבר לר' ירמיה תלמיד
 ררב יהודה ורב יהודה תלמיד שמואל רב, והיה
 קורא רבי לר' ירמיה ולרב הונא דודק כדמוכח
 החם : ר"ל רהרי רב הונא הור, ומיהו ההוא
 דערבין תלמיד רב כדמוכח החם ע"כ, ולפי זה
 שאמרו התוספות נראה כי הם שלשה, א' גדול
 משמואל והב' תלמיד רב והג' קטן מר' ירמיה .
 ולפי האמת נראה שהם שנים הא' תלמיד רב וגדול
 משמואל וגם כמי תלמיד חבר לשמואל והכל אחד,
 אבל השני הוא בא' תלמיד ר' יוחנן חבר קצת
 לשמואל ילר' ירמיה או תלמידו .

רב הונא ורב הושעיא תלמידו ר' יוחנן בעי ר'
 יוחנן למסמיניהו ולא נתייעא מלחא שהיו כהנים
 מבית עלי שנאמר ולא ידעו זקן וכו', ואלו זקן
 ממש הוא כתיב ימותו אנשיי אלו זו סמיכה והאמר
 ר' יוחנן אינו נסמכין לבית עלי, ונראה לי כי שמואל
 שלא זכה לסמיכה שיסמכהו רבי שאולי היה מבית
 עלי, ופי' רב צמח נאמן למסמיניהו להושיבין בע'
 סנהדרין כמו שאמרו סמיכת זקנים בב' .

רב הונא ור' חזקיה תלמידו דר' ירמיה אמר,
 ואלי הוא רב הונא בר אבין .

רב הונא ורב יצחק בר יוסף יתיבה קמיה דר'
 ירמיה בפ"ק דגמין .

רב הונא ורבין קמיה דר' ירמיה .

הונא : שרא אסימור להונא למינסב, אמר
 ליה רב אשי .

רבי הוריינו אחיו רב שמואל בר סוסרסי
 בירושלמי .

הושעיא בר זעירא, ויש גרסא הושעיא בר
 זבדא (בכ"י ועירא) או הושעיא בר נזורא בפ'
 ארצון מתעניות (ף' כ"ו ב) ואולי הוא בן ר' זיא .
 הושעיא הכהן תלמיד ר' חינה (א' .)

ר' הושעיא בן לוי, ונראה כי הוא ר' ירשע
 בן לוי ואולי הוא שעת .

ר' הושעיא בריה דרב שימי מקיסרין בשם ר'
 יצחק בר זעירי .

(א' בכ"י הושעיא חתן לחד, הושעיא תלמיד ר"ח
 לחד, המעריך .

רב הושעיא קומי ר' אמי .

הלל הנשיא העשירי להלל חזקן וזה בנו של ר' יהודה הנשיא המחזיק ידו ר' יוחנן ור' אמי . כתב ר' אברהם בן חייא בס' העבור במאמר ג' פ"ג שאלה מריבנו האי טאון כו' ר' הלל בן ר' יהוד' הנשיא שיטתה העבור היה בשנת הר"ע לשטרות וא"כ היה עד סוף ימיהם של אביי ורבא , וכן בפ' ר' ממאמר רביעי מיסוד עולם כי ר' הלל בן ר' יהודה דהוא רבינו הקדוש . וזה הלל החסיד כיון שראה הנלות נברת היה ירא שיבטלו החמיכה ואם ה"ו תתבטל יהיו ישראל בלא ר"ח ומוערים וצום כפור ומצות שופר וסוכה ולולב וערבה ומצה ואיסור חמץ שכל זה הלוי בקריאת וקידוש ב"ד העומדים במקום משה ואהרן ע"ה החוש הזה לכם בידכם תהא מסורה , בא וחקן בריב חכמתו השבון העבור שביצו בדינו והמולות כמו שהיה מקובל בידו מאבותיו עד דוד המע"ה ועד משה מפי הנכורה , והוא עם בית רנו קדש כל החדשים והמועדות וכדו ה"ש שנים הפטריות והמועבות כפי תקופת רב אדא בענין האבב שלא יהיה י"ז בניסן שהוא יום העומר אלא בתקופה חדשה של ניסן ואביבות , וכן תקן הדתיות ב"ה בעבור ית"כ שלא יבא ביום ר' ויום א' , ויום ערבה שלא יבא בשבת , וכן י' בשבת וכן דתיות מולד וקן וגפר"ד בכל שנה פשוטה ובג"ו תקפ"ט בשנה שלאחר עבור כמו שהופיע של כל זה כתוב בספרו , הכל חזקן וקדש ער שיבא משיח צדקנו בן דוד ויבנה בית המקדש . וכל זה סיבב הש"ת וית' ולו נתכנו עלילות לתת בלבו לשנות זה הדבר לקיים הכתוב כי לא השכח מפי ורצו כאשר כתב הרמב"ם ז"ל בספר המצות הקצר שעשה עם ה"ד עקרים למצות . וזה היה בומן אביי ורבא וכן כתב ר' שמעון דוראן בפ' האחרות .

רב הושעיא ורב הונא בעא ר' יוחנן למסמכיהו ולא אחתייעא מלחא שהיו מבית עלי שנאמר ולא יהיה וקן וכו' כמו שכתבתי למעלה ברב הונא הבירו . רב הושעיא ורב חנינא ארשכפי ועושין מנעלין לנונות ולא סלקי עיניהו לראותן תלמידי רבי יוחנן . רב הושעיא ורב חנינא עסקו בדלילות יצירה ואיברי להו עגלא תלחיא פרש"י בפ' הדר עם הנכרי שליט העגל בגידול שאו הוא סזמרו ו"מ שלישי לבטן , וקשיא לי איברי להו עגלה תלחיא מה בשון היה שם שיהיה שלישי לבטן ע"כ דברי רש"י , ונ"ל דלא קשה שיחיה נברא להם ל"כ מוכן כמו שלישי לבטן לשבת שמות הק"ה , ו"א כי אלו היו אחיהם של רבה בר נחמיה האמורים בסוף כהונתו וא"כ היו כהנים , וכן נראה בפ' שנים אוחזין (ד"ב) כי רב חנינא ורב הושעיא אמרו לרבה כי אולת לרב חסדא לכפר בעא מיניה וכו' (י) . ונראה ל"כ כי הם רב הושעיא ורב הונא שאמרנו למעלה שהם מבני עלי כמו שהיה רבה בר נחמני .

בעא רב הושעיא מרב יהודה ואמר לו בני אמר אביי כבר תרמשה רב הושעיא בגבל , כי סליק רב הושעיא אשכחיה לר' אמי דהגארא אזו רבה בר נחמני , בעא רב הושעיא מרב אמי , ובפ' החובל אלו ר' אבא אמרה קמיה רב אושעיא ורב אושעיא קמיה רב יהודה . רב הושעיא רבה רבו של ר' יוחנן כבר כתבנו אחרו באות הא"ף .

[הורמוז שם מובהק דכריס נשין יא"א . יעב"ץ.] היה : א"ל בר היהי להלל , א"ל אליהו לבר היהי , ואמר לה לר' אלעזר לא מצא מרה טובה וכו' שנאמר הנה כותנתך כבוד עוני בש"ק דחגיגה , ויהיה זה אבונה בר היהי שהיה בומן שמואל או מנימין אחיו .

הניקן : א"ל רב אביי בר אבין לרב חסדא במתיבא דרב הניקן כותין , ל"א בר הניקן , ל"א דבי בר הניקן . רב הלל חנר רב אשי , א"ל רב הלל לרב אשי כי הונא בי רב כהנא .

הלל בריה דר' וולס , ל"א בריה דר' אלס , ממשחה ועד רבי לא עסדה תורה וגדולה במקום א' , ונראה שהוא בומן רבי ואילו הוא מה שאמרנו למעלה בשם הלל מרבי . וזה המאמר מוכר בפ' ר' ישמעאל בעבדה וזה ובפ' הניקין ובפ' אחד דיני מסונות .

ר' הלל אבהו דר' גערא בירושלמי . (י) בפ' ריקן רב חנניה ורב אישעיא . חמשיך .

הלל בר' שמואל בר נחמני , ל"א בר בריה דר' שמואל בר נחמני . בשא הלל מרבה ואגבי היה שם . בשא מיניה הלל מרבי כפ' המוכר את חספיה וזה בומן רבינו . אמר הלל משמא רגמרא בפ' ערבי פסחים : פ' רבינו נסים שם אמורא הוא , ובפ' השולח גט הוא תני הלל אין כותבין שרובל פרש"י אמורא , ובפ' עשרה יוחסין אמר שמואל הלל שינה עשרה יוחסין וכו' . הלל יהודה בני ר"ג בשוק מקום שנהגו היה נראה שהם נכדיו של רבי , אבל כיון שסבביאן

בגריהא וכן בנ"ל דשבת בתוספתא וכן בנ"ה מסס
שמוחה נראה שהיו של ר"ג דיגבה .

רב הלל אמר לרב, ואולי הנוסחה לרמא או לרבה
או יהיה אשר היה בנמן רבי .

[הלל בריה הרשב"ג פ' המוציא רמ"א בספר .
יעב"ץ.]

הלל : אמר לו בר יהדי להלל נראה שהיה בנמן
ר' אלעזר ועד צריך עיון .

ר' הלל : אמר רב יוסף שרי ליה מרי לר' הלל ,
ראמר בנר אכלהו בימי דזוקיה ואין משייה לישאל
שהרי זכריה בבית שני אמר גילי מאד בת ציון ות'
רש"י פ' ימחול לו הקב"ה שאמר אין נשייה
לישראל אלא הקב"ה ימלך בעצמו ויטאל אותם
לבדו ואלו וסדיה בבית שני אמר הגה. מלך יבא
לך, ואחרים פירשו שאין הוזהב בכתובים מנואר
ונכל לומר אותם על דזוקיה עם לזתריב, אבל
ביאת המשיח תאמן ע"פ הקבלה כמו שאמר משה
בפרשת אחם נצבים, ורב יוסף אמר כי גם ע"פ
הנביאים שהרי זכריה היה בבית שני דזוקיה בבית
ראשון . וזה יהיה הלל שאמרנו שהיה בנמן רבה
ורב יוסף כי רב יוסף אמר שרי ליה או הוא אשר
היה בנמן רבי ובפ' הספנה הוא דרבי עמו בגריהא .

בר המדורי : אמר בר המדורי אמר שמואל
ושמו בר המדורי כראדא נראש ד' שריצים, אמר
בר המדורי הוה קאימנא קמיה דשמואל כי מסא
וט', אמר בר המדורי אסברה לי פרש לי פעמו
של רבנ' ופרש"י שם חכם . ובעל הערוך פרש
המדורי כמו בנ"ה פ' מיהם רוד ר"ל בר מיהם
יווחו וסדיות וא"כ הנוסחה שלו בשני הלחים .

רב המנונא סבא חבר בר הונא⁽¹⁾ בנחובח
בסוף נערה החוספות . תרי בר המנונא האוחד
גזול מרב יוסף ומרב חסדא חבירו של רב יוסף,
והשני רב המנונא תלמיד רב חסדא, ובמדרש
שמואל יום שמת רב המנונא נולד ר' אבין לקיים

ווח השמש ונא השמש, יום שמת ר' עקיבא
נולד רבי, יום שמת רבי נולד רב אדא בר אבהו,
יום שמת רב אדא נולד רב המנונא, יום שמת
רב המנונא נולד ר' אבין, יום שמת ר' אבין נולד
ר' ארשיעא איש פרא, יום שמת רב ארשיעא
נולד בנו רב ארשיעא, וזה הראשון תלמיד רב .
הב' הוא בפ"ק דקדושין כששאלו ממנו
החכמים ולא ידע להשיב, ואמרו לו מה שמך
המנונא אמרו לו לא המנונא אלא קרנונא ר"ל
מישבי קרנח, אבל בעל הערוך בעדן צנע פ'
כי חס והלילה כי לא בוהו אלא כך אמרו לו וכי
הדגים חלמים הם קרים הם כי הה"א והח"ת
מתחלפים לא היה ראוי לקרות לך המנונא אלא
קרנונא ותרג' רג נונא כל זה הך צדחה : אמר
בי רב הוא רב המנונא הראשון, אבל התוספות
בפ' כירה אמרו כי בסוף פ' קמא רסנהדרין פירש
רבינו חס כי אמרי בי רב הוא רב הונא, וכן
ראיתי שפירש רש"י כן בפ' השיל וז"ל : אמר בי
רב הוא רב הונא כמו שאמר בפ"ק רסנהדרין,
ואנ"כ שמשנין החס אמרי בי רב הוא רב המנונא
היינו דהכי דאמרי רב הונא אמרי בי רב ומונהא
מילתא דאיש אדתיני קאמר, אבל זדכא דאחמר
סחמא דדיא רב הונא הוא וכן נראה שם בגמרא,
ובין זה או זה אמרי בי רב הוא מרב עצמו כאשר
פ' הרא"ש ר"ל הדחוספות כי התלמוד מקשה לרב
מאמרי בי רב, ובפ' הגזול עצים וכו' א"ל השתא
ומה רב המנונא תלמידיה רב ופרש"י רב הונא
התלמידיה רב הוא דק"ל אמרי בי רב הוא רב המנונא
בפ"ק רסנהדרין, אבל התו"כ בפ' כירה אמרו כי בסוף
פ"ק רסנהדרין פ' ר"ה כי אמרי בי רב הוא רב הונא.
וזה הראשון תלמיד רב אמרי בי רב הוא רב
המנונא, הניב בר יוסף קמיה רב המנונא, רב
המנונא קמיה דעולא, וא"ל כסף גולגלחך להיכא
יהבת ואמר לשם נהרא . סוף פ"ק דיבמות אמר
ר' זורא הא דרב זמנונא אמר רב הונא הא דרב
המנונא ושניהם חברים . ומכאן [סוברים] רבינו
נסים דרשב"ן ר"ל שהחכמים נוהגים לתח כסף
גולגלחא, אבל הרא"ש בפ' דיני ממנות בסנהדרין
מאותרו מעשה מבר המא מלמד משם רבינו נסים
ל"כ זה הדין כי בר המא קנלה לטריגה דרב ספי
רכוליהו שני, כי נראה שהיו נוהגין כסף גולגלחא
כשהיו שואלין לכל איש לבדו ולא היו חייבין או
הקדול לפרוע בעבורו וולח כשהמס הוא קצוב על
כל הקדול שאו לדעת הכל יפרעו בעבורו, גם בה
כתב הרא"ש שהו דרב מבר המא הוא שידבר
בעדו למיך לפופרו מן המס ובלאו הכי מפדי

(1) בפ' השולח דל"ב בסימו נספא רב חוטא אמר רב
המנונא ושם נראה דרב המנונא סחמא מקשה דרב
המנונא סבא הדי, ונראה דתרי רב המנונא סבא אי
זוהר חזו, וכן רב המנונא סחמא סחב שיבא תו,
וצ"ע גם באותו רב המנונא סבא דזוהר איח היה .
אבל באמת אין הכרח לומר תרי רב המנונא סבא
סחמא שאמר רב המנונא משמי, כי רב המנונא סבא
הוה ספי כולעיל, דהא בע"פ ק"ה הוה משמש
לתלמידיו רב, ובסבובות רב המנונא סבא אמר
משהיה דרב אדא בר אבא אנ"פ שנס רב"א הוה
הוה זוהר כפ"ש לעיל (א 107) ס"ס רב"א הראשון
היה בבי רב כפ"ש שם .

שם חכם הלמידו של ר"ל בשילדו נבא מציטא .
 ות"ק באומות זה אברהם אבינו כראיתא בתנח
 פ' הגונה בשבת . [אמר ש"ש : לפחות היה לו
 למתבר לשמו בשך התנאים .]
 ותוקים היו נומרין בברכות מ"ק ובש' תפלה
 השחר , ורש"י פירש עניים ומתבנים המצות ,
 פ"א משך הרים תרגום מוחק מוריא .

אות הוי"ו

רב וברא אמר לרב אשי .

אמר רב וברא אמר רב בשבין .

רב וברא אנהו דר' אמא בר וברא תלמיד רב
 הוה וכו' יחידה בר וברא אמר רב נחמן בר וברא .
 וברא בן לוי אמר ר' יוחנן , תני וברא בן לוי ,
 וברא בן לוי ור' פנחס .

ובולקן בן דן (קדושין דף ל) בימי שמואל
 שלמדו אבי אבדו מקרא משנה וכו' פרש"י תלמיד
 שהיה בימייהו ובולקן בן דן בימי שמואל .

רב וביד : משבזין ליה רבנן לרב וירא בר רב
 וביד אנהו דר' שמעון בר זבד דארס גדול ובקי
 בברכות ואמר מוציא לחם מן הארץ וכו' , אמר
 רב זבד ואיתומא רב יהודה א"ל רב פפי לרב זבד
 ורב כהנא לרב פפי ואולי זה רב זבד הראשון
 מנהדרעא וכן רב זבדי משהיה דרבא .

רב זבדי בר אושעיא בש' השוכר בומן אממר
 ומר יושורא ורב אשי בש' אע"פ נבא רבה וכן
 מאני דקניא ובשרי כל הושבין בומן רב יוסף בר
 מנימי תלמיד רב נחמן .

רב זבדי : א"ל אביי לרב זבדי מנהדרעא פרש"י לא
 רב אספריה לרב זבדי : בש' עשרה יוחסין (רעב"ב)
 רב זבדי מנהדרעא פרש"י לא רב זבדי סתם .

והנה דמן חדייב כשמת רב הוה פרש"י שני
 חכמים וש נוסחא דווא וכבר פירשנו בדל"ת ,
 וגרסת הירוק וזאת דמן חדייב פרש שם חכם וכן
 בש' המסלת .

והשי : תני רב חשי דבי רב פפי ואולי ר"ל רב
 הקסן , ובש' הקומץ א"ל רב זושי לרב אשי .

אמר ליה מר וושרא בריה דרב אברמי לרבינא .
 אמר ליה מר וושרא בריה דרב הוה בריה דרב
 פפא לרבינא הא דר' נחמיה בר רב יוסף .

דש מר וושרא וושרא משהיה דמר וושרא רבה
 ואמרה רבנן קמיה דרב פפא .

מר וושרא חסדא כי מכהי ליה בשבתא דרנ"ל

רבנן מרנא תלכן לא הוי כשהוד מאחד ע"כ .
 אמר ר' זירא אמר רבה בר שילא אמר רב המנונא
 סבא וקבר בא"י שהלכינו ארוננו עם דעניו רבה בר
 רב הוהא מבל לא"י , ואולי רב חסדא אמר ר'
 זירא אמר רבה בר שאלוא אמר רב המנונא סבא
 אמר רב זירא בר אהבה אמר רב , ופרש"י בפ"ק
 דשבת כי רב המנונא קבור בחרוזא דארגיז מקומו
 של רב וא"כ בחוצה לארץ הוא ויהיה האתר קבור
 בא"י , או נפרש קבורתו שם חוור לארגיז ואינו
 נראה אלא כמו שאמרנו , והשך בשך חד תא
 נארנו עיר סמוכה לבגד כחוק פרסה .

רב המנונא הב' ישינו רב חסדא אורי במקום .
 אחר והלמדו חבר לרב חסדא אבל רב הוהא לא רב
 ולא זה רב המנונא לא אורי אלא במקום אחר ,
 רמא חזייה לרב המנונא כי הוי מצלי מ"ק דקדושין
 משתבח ליה רב חסדא לרב הוהא בר רב המנונא
 דארס גדול הוא , א"ל לכשיבא לידך הביאהו לידי
 כי אתא חזייה ולא פרים סודריה ארשיה מרן
 הנשואים שהיו רגלין לכסות ראשם כמו שהיו
 המנהג בתנ"כ , אמר מאי מעמא לא פריס סודרא
 א"ל לא נכיבנא א"ל לא תחוי לאשאי עד רנסבה ,
 ועוד בש' עצמור סבי דקוסא , לא אתו רבנן לפרקיה
 דרב חסדא א"ל לרב המנונא זיל צנענהו ר"ל שהיו
 בניהם והוה לשון נודי להנכסין דרך כבוד הכבר
 ושב בביתן , אמר להו מאי פריסנא לא אתו רבנן
 לפרקא אמרו לו ששאלו מרב חסדא ולא פשיט
 להו ואו שאלו ג"כ ממנו ולא השיב אמרו לו מה
 שמך המנונא אמרו לו לא המנונא את אלא קרנונא
 ר"ל מישיכי קרנות , הוא לקמיה דרב חסדא א"ל
 מנצינא בעי מיך נראה מה שהיה תלמיד רב
 חסדא ובשך צנצ תראה למעלה .

רב המנונא וושי בהילוליה דמר בר רבינא חבר
 ר' זירא אמרו לו לירש לן מר , וש נוסחאות רב
 המנונא סבא , וכן נראה כי הוא היה בומן אחד ,
 ובירושלמי רב המנונא סבא שאל לר' חנינא .

[הקף אביו של אליעזר כ"ג . יע"ץ .]

אות הוי"ו

רבי ואלס בומן רבי וכן אומר בשך בוי"ו ,
 נ"א ד' אלס הוה ש' דיני מסונות בסנהדרין ובגמין
 פ' הקומץ .

והאלס ובו ר' הלל אמוראה בש' ר' ישימיאל
 בעצהה וזה .

וסשיני : אמר וסשיני אמר רש לקש פרש"י

סנהדרין, והיה מוחל בכל יום למאן דציעריה כדאיתא גמ' בני העיר.

מר זוטרא גריה זרב פפא כיצד מברכין, ונראה שהוא פיעות בגמרא ר"ל שהוא מר זוטרא בריה דרב אשי בנמתא מחסיא.

מר זוטרא מדרישבא אמר לרב אשי, ג"א בר רישבא והיה בבור. (פי' רישבא צייד עופות).

רב זוטרא בר שמואל בוסך דבא, ג"א רב שמואל בר זוטרא.

רב זוטרא תנא דברתא בסוף ס' כל סוללי המוקרשין בבכורות תניא הפרת גדרים בג', ר' יהודה אומר ואחד מהם חכם ממלך הנהך כל דהו אמר רבינא דמסברי יהו וסברי.

יביר אימיה דמר זוטרא בר מוביה כתב לגבי כל נכסיה דבעיא דלינשא לרב זבדי ואח"כ איגרשא ממנו ותאתא לפני רב ביבי בנו של אביו וא"ל רב הונא גריה רב יהושע רב מאיר ורב זביר.

יוחאי חתניה דר' מאיר, ג"א נחאי.

ר' זירא; הוא ר' זירא ואחר שעלה לא"י וסמכוהו נקרא רבי, ובראשונה לא היה רוצה להסמך משום דאמר ר' אלעזר הוי קבל וקיים עד ששמע כי מי שעלה לגדולה מיהלין לו כל ענותיו אמצו נפשיה להסמך וסמינו ר' יוחנן, ובפרק העור והרוטב תא חזי בין חסדיו בבל לחקשי דארשא דישיראל

הוא ר' זירא זוסר, ובפרק א"ש אחר שעלה ר' זירא מבבל עיין נשארנו בבבל רב הונא ור' ירמיה בר אבא ור' אבא ועלה אח"כ ר' אבאי, כל רב מבבל וכל רבי מא"י. אבל לא ידעתי לכיין זה סב' פעמים או יותר, הא' מפני נוסחאות הגמרות שאין אדם יכול לכיין זה, ועור טעם ב' כי לפעמים בראשונה היה שמו רב כראתא גריש כנדה שנתפתה, ואח"כ נקרא רבי כמו ר' זירא שסמכו לו ולר' אמי ולר' אסי נפרק ערבי ססחים, אמר ר' זירא הגבלה עד רביעי בשבת כי הא דיהוי ר' זירא אחורי רב אסי ויהוי רב אסי קמיה דר' יוחנן.

וכן בסוף ס' מי שאחוו ובש ריבי ממונות כי אביו של ר' זירא גבאי של מלך היה. י"ג שנים וחסיד גדול ועשה טוב לישראל, ונכבדו זה לא בחז' ר' זירא כמו רבה ורב יוסף שברחו מהחל של מלך ואמר להם ערוקאי, ובענין פוגרמת שאמר מאן אמרה יוסף בר חייא שהוא היה ר"י סתם ואיקפא רב יוסף ואמר אנא מרב יהודה נמינא דאסלו ססקא דגברי גריס, ור' זירא נולד בבבל וגדל בא"י ומת בבבליה שהיא רבת, ובפ' הוראה שלא עלה מבבל לא"י עד שראה בחלום שצורים בשבליהו

אמ' כי לא לעולם חוסן, ובפ"ק דנדר"א כתב הרשב"א פירש הלמד חכם מנדה לעצמו ושוי לעצמו כמו מר זוטרא שלא היה חייב נדוי אלא כשהיה מנדה לחכם היה מנדה לעצמו קודם מפני כבוד החכם וכו' כראתא בפרק אלו מלוהין זה כתב הר"ן משמו, וכן נראה ג"כ כשהחכם רואה בעצמו שהוא חייב נדוי מפני שבינה לחכם אחר הדומה שיש לו שנות נורות לעצמו ולהתיר לעצמו כיון שעשה הרין לעצמו וזה לא התירו לאיש אחר, אבל אם הוא נשבע על דבר או נדר או נדוי על הרך שבעה אשלו החכם אינו יכול להתיר לעצמו, ובפירוש בגמרא אמרו מנין לה"ח שלא יתיר נדוי עצמו שנאמר לא יחל דברו אבל אחרים מוחלין לו.

מר זוטרא חסידא ומר יימר הלמידי רב הונא חסידים, כתב רב אחא משבדא נאון בפ' יוהי מקץ היטא ונדהו על תנאי אי נמי נדה עצמו על תנאי כגון דאמר אי לא מקיים דרא מלהא יתא בנדוי וקיימא מי צורך כפה או לאו, ת"ש הלכתא מדדו על תנאי או שדה עצמו על תנאי אע"פ שקיים כמו יהודה צריך הפרה, אבל ר"ת כתב דוקא שהמניחה מסוסק כי הא דיהודה שקבל להביא בנימין וזמריה ומנבני שהם בירי שמים לא יוכל לשומרו אבל אם ברור לו שיכול לקיימו אין צריך התרה.

רב זוטרא בריה דר' זירא.

רב זוטרא בר טוביה קמיה דר' יהודה, רב זוטרא בר טוביה אמר רב זוטרא שהוא בזמן לוי ורב ור' יוחנן.

רב זוטרא בר טוביה השני, אימיה דרב זוטרא בר טוביה כתב לבנו כל נכסיה דבעיא להנשא לרב זבדי ואיגרשא ותאתא לפני רב ביבי בן אביו ואמר לו רב הונא בריה דרב יהושע וכו' א"ל בזה הומך הוה, ונראה מזה המעשה שאין זה מר זוטרא בר טוביה האמור למעלה.

אמר מר זוטרא בריה דרב מאיר לרבינא, מר זוטרא ורב אחא ורבא בני רב מאיר בר איסור טולס אדום ובאו לפני רב אשי, אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא ומתקין לה רב אשי, אמימר וסר זוטרא ורב אשי שניהם אכלו ירק ומר זוטרא, לא אבל, ובפ' כיצד מברכין כריך ריפתא בל הני, אמימר ומר זוטרא ורב אשי וזהו יחבי וזריח מר זוטרא הבטיל מבית המלך ונתח לו מר זוטרא ורב זונגא.

מר זוטרא בריה דרב נתנן אמר לרב נתנן, והרא"ש כתב גמ' הניקטן שהוא בנו ורבא ורב ספרא מפניו בו והיה דין בזה רב יוסף בתחלת גמ'

התנוקת בפ"ב רקדושין כי סליק ר' יורא אמר
 לשמעיה רב קמיה רר' יוחנן וא"ל ר' יוחנן אמר
 רב הכי, וכן שם יב אבי שאל לר' יורא אמר
 לו כי שמע לךש לקיש צווח ככרוביא וכן ר' יורא
 שמע מר' אבא רמין עכו ואי לאו ר' אבא רמין עכו
 היה שוכח ר' יורא, בפ"ב רכתובות אמר ר' יורא
 א"ר הושעיא א"ר ינאי אמר ר' יורא אמר רב נחמן
 ובש"ר אליעזר רמילה (דקל"ב) נראה שהוא תלמיד
 רב, א"ר יורא אמר רב, ואמר אב"י הא מלתא אמה
 ר' יורא ולא פשרה עד רחמא רבה בר אבהו ופירשה
 וידוע כי רבה בר אבהו רבו של רב נהמן תלמיד רב,
 וכן ר' יורא היה בוכן שמואל אב"י שלפחות היה
 יורד ממאה שנה, אמר ר' יורא אמר רבה בר רב
 ירמיה אמר שמואל והיא היה עם רב יהודה בגבל
 ולא הניחו לעלות לא"י שנאמר בגבל יבואו הוא
 אשתמיט מיניה ועלה, א"ל ר' ירמיה לר' יורא,
 בעא ר' ירמיה מר' יורא, ר' יורא היה יתיב לפני
 ר' אבי, שאלו תלמידיו את ר' יורא במה הארכת
 ימים בפ' בני העיר, ר' יורא ורבה בר מתנה ואב"י
 ורבא הוו יתיב והוו צריכי רישא אמרי כל חד מינן
 דלימא מלהא ולא מיפריך ליתבי ברישא, כלרו
 אמרו ואיפרכו אב"י לא מיפריך חוייה רבא לאב"י
 רגבה רישא א"ל נחמני פתח אימא אי בעיא לרו
 ר' יורא הריף ורבה בר מנחנה מהוין די מינייהו עדיף
 ומסיק חיקו בסוף הוריות, וכן שם רבה הריף
 עוקר הרים ורב יוסף סיני ואמר שם כי רבה מלך
 כ"ב שנים ורב יוסף שנתים וחצי, ובסוף ברכות
 ואמר ב' שנים ואינו סביא נהוריות מה שאמרו לו
 כלדאי לרב יוסף וא"כ רבה בן י"ח שנים מלך כי
 לא היה אלא מ' שנה כראיהא בסוף מ"ק וכן ב"ה
 ויבמות אב"י ורבא מבית עלי קא אהו שחיה מ'
 שנה, ונראה כי לפעמים בירושלמי ר' יורא והוא
 כמו קשיטא (א) או ר' יורא חזר עין. וכן בפ"ק
 דברכות בבלי אמר ר' יורא ייראך עם שמש,
 ובירושלמי אמר ר' יורא ייראך עם שמש אבל
 אין זה ר' יורא סתם הנוזר הרבה בירושלמי
 הנוזר בוכן ריש לקיש א"ל ר' יוחנן לר' יורא, אמר
 ר' יורא אמר ר' אבי אמר ר' חנינא בסוף ג' שאכלו
 בפסחים ר' יורא בשם ר' יורא בירושלמי ואולי הוא
 בצהו או הם שנים, ר' יורא אמר כי הדין בי
 רב כהנא וכו' וכי אהאן לכבי רב יהודה אמר לן וכו'
 ור' אבהו עשה סעודה להכמים כשנתרפא ר' יורא
 בש"ר שאכלו ועוד תמצא באות הק"ף ב' ק' ש' נ' א'
 תשלום מה שצריך לה.

ר"ל סרו עונותיו, ורב אבא סתם חבר מר' יורא
 ושיניהם מבבל, ועוד ר' אבא לא"י אחר שעלה ר'
 יורא, וזה ר' יורא היה קטן הנוף והוא נכרא
 קשיטא הדין שכן משום אורו מעשה שברק עצמו
 על תנור אש אם ישלשו בו גיהנם ונתנו רבנן בו
 עיניהם ונחרכו רגליו ממשא, והוא אמר לו
 מלאכא, ר"ל מלאך קשיטא קשיטא סרגלא בסיתוא
 וסרינא נקייטא ציצית מה תהא עליה, א"ל ענישתו
 מעשה, א"ל בעידן ריחחא ענישין, בזה הענין
 רבו הספרות והם נארכה מהמפרשים, וכן עם
 זה מאמר ר' יהודה בר אלשיא בסרין בפרק במה
 מדליקין ובתוספת פרק כל הבשר, ובתחלת
 דולחן א"ל ר' יורא לר' יעקב בר אדרי תלמיד ר' יוחנן
 ור"ז מחסדי בגל, ובסוף מגלה הבאי ר"ל מאמר
 ר' יורא אע"פ שריש לקיש יהיה בשך ר"ז רבי לו
 והוא המאמר הדוע: בנות חמירי הן הן החמירו
 על עצמן שאפילו רואות רם טפה כתרל יושבות
 עליה שבעת ימי נקיים והיא הלכה פסוקה בברכות
 ובשאר גמרות, אע"פ שנראה שמעצמן החמירו
 אמרו שחול' חקנו להם זה והנשים קבלו ברצון
 ולכן חלה בהם המעשה. ויש ב' קשייות בזה
 המאמר: הא' כיון שריבנו הקדוש תקן לנשים
 שבשרות ששה נקיים הרי יצאו כל ספק נרה, והב'
 מהו אפילו כחדל וכי טפה כחדל אינה שיעור
 ראה מן התייה, אע"פ שראיתי מי שנסתפק
 בזה השעור אם הוא מן התורה אבל לא נראה זה
 בשום מקום, בזה תרצו המפרשים כרי שלא יבואו
 לפעית בין ימי נרה לימי זיבה ובין רואה יום א'
 לרואה ג' ימים ולפעמים היתה נכה גדולה וכסורה
 שלא ראתה אלא ב' גנן שראתה ב' ראיה וא' מהן
 בין השמשות ולא תספור אלא ז' הדין, וכן כרי
 שלא יבואו לפעית השוון מדותיהם האפילו רם
 כחדל יושבת ז' ימים נקיים. רבינו נסים תדין
 שכוון שלפעמי' בפספה כחדל יושבת ז' ימים נקיים
 מן התורה הרינו כונה הסותרת החמירו בנות
 ישראל לעשות כל רם שראות נכילו היא כותרת,
 ורבנא מטפה כחדל היינו משום ריהה מצי
 למימר הרבם מרובה ריוקא שהוא ראוי לחמירו
 בתחלת נדה שהוא רומה לההיא דובה אחר ז' ימי
 נדה ושמה יצא מן המקור בג' ימים וא"ו ושהה
 בפרוורו שהוא כמי שיצא לחץ כדרושין בגשרה
 וכו', וצריכה מן התורה ז' ימים נקיים אם יהיה
 בימי זיבה ולהכי נקט טפה כחדל אע"ג ורואה
 אינה אלא ראה אחת והרא"ש כתב כי בימי רבא
 [צ"ל רבי] עדיין לא שפשה חומרא זו בכל המקומות
 אבל אחר זה שפשה בכל ישראל, וכן נראה בשך

(א) לא נראה כי ב' לר"ז היה זה עם בניו נרדא,
 אבל ר"ק אפוא אחר היא. יעב"ץ.

ועיר למד טרב והיה מיוחס מבבל ולא ידעתי
 למה לא נקרא שמו רבי אלי לא נסמך, ובספר ר'
 אליעזר הולקין כי ועירי רבו של ר' חייא בר אשי,
 ובסוף שבת כי ר' חייא הגדול רבו של ועירי חזיה
 נוחן לו ר' יוחנן בתו וזוא לא היה רצוה לישא
 אותה בעצור שהיה ר"י מארץ ישראל ואינם
 מיוחסין, ונראה שם שהיה עם ר' יוחנן ולמד
 מסנו בש' עשרה יוחסין, ותלמידיו רב דימי ור'
 חייא בר אשי, ובסוף יום הכפורים ג"כ כי ר' חייא
 בר אשי תלמידו, ועירי היה כל כך חסיד וחסם
 שהיה מדבר עמו ריש לקיש מה שלא דבר ריש
 לקיש עם רבה בר בר הנה, ואפילו עם ר' אלעזר
 מרא דארעא דישראל לא היה מדבר עמו ריש לקיש
 כי מי שדבר עם ריש לקיש יתבו ליה עסקא בלא
 סודי, ועירי היה מכבד מאד לר' יוחנן, ואמר
 לו אורייתן כשרה ובריה לא כשרה פרש"י ותלמידו
 אתה ובנתי איך חסין.

מר ועירי מדהבא אמר לרבינא בש"ק דחגיגות
 פרש"י גרסינן סר ועירי מדהבא, כי ועירי הקדמון
 לא ראה לרבינא שהיה בומן רב אשי והלכה כותיה,
 ולא מפעמיה כי גם יש רבינא קדמון בומן ועירי
 הקדמון תלמיד ר' יוחנן.

ר' זריקא : א"ל ר' ירמיה לר' זריקא כי עילת
 לקמיה דר' אבהו וסחם כל אלה תלמידו ר' יוחנן,
 אמר ר' זריקא אמר ר' אמי, אמר ר' זריקא אמר
 ר' אמי, אמר ריש לקיש אמר ר' זריקא אמר רב
 יהודה, אמר ר' זריקא אמר ר' אלעזר, אמר ר'
 זריקא אמר רב הונא, ור' זריקא בומן אבי ורב
 סמרא תלמידו של ר' אמי, ור' זריקא היה אדור
 שמה ר' יעקב בר אידי דאמר ליה רב נחמן לחמא
 בריה דאדא, ל"א בריה דאבא שליח ציון פירש
 שהיה רגיל לעלות לירושלם, וא"ל כי סלקה להחם
 אקוף ואויל אסולמא דצור פרש"י בש' במה מדליקין
 מעלת הר מלחה קצרה וגבוהה, ורב צמח נאמן
 פירש כי הוא נדר וכן נראה ששם צדין החלוון,
 וכן בש' עשין פסין אמר דסולמא דצור מקף לא"י
 מצד א' וחדקל לבבל ואוקינוס לכל העולם וכו',
 ועייל לגביה דר' יעקב בר אידי עד דאויל להחם נח
 נפשיה דרב יעקב בר אידי פגע בר' זריקא א"ל הכי
 אמר ר' אמי. מכלתא דר' זריקא פירש רב צמח
 נאמן ר"ל מסכתא אחת מכל התלמוד, ר"ל מדה
 אחת שהסלח שיצא ממנה אחת היא ששיתיה
 מדה וכן מכלתא דר' עקיבא דר' ישמעאל ע"כ,
 אבל בש' השולח נש אמר לו ר' ירמיה לר' זריקא
 סוק עיין במכילתך, נסך דק ואשכח פרש"י במכילתך

ר' זורא בר אבין נראה שהוא עצמו ר' זורא
 שהיה ילמי רב נחמן ורבה בר שאלחא בא לסורא
 ומצא שם לר' זורא.

[ג] וזרא בר אדא פ"ו דבריותה דכו"א אלי ש"ם
 הוא ז"ל רבנ"א שהוא מחרד תלמודיה כל התחין
 'ומן קמיה דר"י כדאיתא פכ"ט'. יעב"ץ.]

בר זכאי : רב יהודה במעצרתא דבי בר זכאי ולא
 ידעתי אם הוא חכם, ורש"י מ' באלו שרופה
 אמר שלא בר זכאי אמר בר זכאי לא ידענא מנו.

ר' זכאי : תני ר' זכאי קמיה דר' יוחנן, שלח
 ליה זכאי למר עוקבא אמר מר שקבא א"ר זכאי.

ר' זכאי : בש' הסוציא י"ן הוא תנא דבריחא
 תלמיד שמעון בן ר' יהודה חבר רבינו הקדוש,
 ובש"ה מספתי שפוחת יהודה הולל בנו של ר"ג
 שנכנסו לשני ר' זכאי, ובסוף פ' מי שמתו ר'
 זכאי תנא דבריחא וכן בתוספתא דברכות.

ר' זכאי, שאלו לו תלמידיו במה האריך ימים
 וכו' לא ידעתי אי זה הוא.

[ר] זכריה, שילחי פר"מי ערא אמרה קסבר ר'
 ג"כ הנאמן נאחז מלמדן. יעב"ץ.]

ר' זכריה בן אבוקולוס ל"א בן אלקנס ל"א בן
 אבסולוס בש"ם נוסף את בנו בשבת, ובתוספתא
 בש"ה בשבת אמר ר' יוסי כי זה זכריה בן אבסולוס
 צנוחיתא שרפה הדיכל וזוא תנא בסוף המעשה
 שלו בש' הנהניקן בגשין מפני הקרבן.
 ר' זכריה קומי דר' אמי.

ר' זכריה דתניה דרבי"ל ל"א דתניה דר' לוי,
 א"ר זכריה משום ר' ישמעאל ונראה שהיה תנא.

ר' זעורא בריה דר' אבהו מקיסרין הוא ר' אבהו
 סחם.

ר' זעורא בר דול אמר דר' יונה וכו'.

ר' זעורא בר חמא אושפיזיניחא דר' הושע בן לוי
 אימא לן סמילי סמיליהא דאבון.

ר' זעורא בר' חנינא בשם ר' חנינא יש נוסחא
 אמר ר' זעורא אמר ר' חנינא בירושלמי.

ר' זעורא בר יהודה.

ר' זעורא סחם הנזכר בתלמוד ירושלמי ובגיל
 ובמדרשות חכם גדול בומן ר' יוחנן כי תלמידיו ר'
 יונה ור' ירמיה שהם תלמידיו ר' יוחנן, ובירושלמי
 ר' זעורא בר' זעורא ור' אבין לא היה להם אב ואם
 כמו ר' יוחנן ואביו, אמר ר' זעורא אמר ר' חנינא,
 א"ל ר' זעורא לריש לקיש.

ר' חוניא בשם ר' אחא הוא ר' נהוניה בזמן ר' אמי .
ר' חוניא בשם ריש לקיש .

חזקיהו רבו של ר' יוחנן בנו של ר' חייא רבה , אחיו הקטן של יהודה יהודה היה תלמן ר' ינאי ומת בימי ר' ינאי , ואלו שני אוחים נולדו בבבלי אחד יהודה הגדול נולד ל' חדשים קודם והיו שספה אותם , ופוי ופוייו היו אחיותיהם הן נולדו שתיהן בבבלי , ו' ויהויה אמר שהיתה לה צער לידה בעבור שהיתה יולדת האומים באחה לפני רבי ושאלה אם האשה מצווה על פירה ורביה והשיב לא ואו שתתנה כוס עקרות בספ"י ריבמו' . וכן אמר'לבעלה שאביה קבל קדושין עליה כשהיה קטנה מאיש אחר כדי שיגרשנה ר' חייא מפני צער הלידה , ואמר לה ר' חייא שאינה נאמנת בפ"ק דקדושין , ונקרא חזקיה ברבי בפ"א אלו שרפות לפי שגדול בדורו היה , וכבר ידעת שהיו בשיבת רבי ושומר אליהו ו'ל שהם חסודים ר' חייא ובניו מאברהם יצחק ועקב וכן בפ"א השוכר וירדו לפני התיבה , ואע"פ כי ר' חייא אביהם לא היה יכול להוכיח בדת' אלא ה"א דאמרין במגלה (רכ"ב) : אמר רבי כשמיניע ר' חייא לפסוק דזכתי ל"י הוא סותרך בעבור שאמר ל' שמעון בר רבי שלא היה קולו נעים , ועוד תנאי שם אין מורדין לפני התיבה לא מאנשי בית חופה ולא מאנשי בית שאן שקרין לאלפין עיינין ולעיינין אלפין , זה תירצו התוספות שמיניע שואר באחד אבל הכא לא איפשר , ור' חייא קרי על ר' יוחנן תלמידו לית דין בר אינש או דין בר אינש בפ"א ואלו קשרים (רכ"א) וכן בפ"א שישן ססין . אמר חזקיה משמיה ראביי בפ"א כרה ובפ"א כ חבש . חזקיה בר גיוסי עריכ' פ' המקדש . חזקיה ואיבו בני ברתיה ררב לפני רב . ר' חזקיה ור' הונא תלמידו ר' ירמיה אמר וכו' אמר ר' חזקיה אמר ר' ירמיה .

אמר ר' חזקיה בריה רר' פרק אמר ר' יוחנן . [חזקיה , יבמות קט"ב . יעב"ץ .]

רבי חייא בר אבא החלמיס המובהק ל' יוחנן , והוא אשר קבל דייק שמשעתא מד' יוחנן יוחר סכל חבריו , ובירושלמי ר' חנינא רבו ומסתפק על ר' חייא בר אבא בעצרו ואמר כל מילא מששת לי חוץ ממשלי יקדלח , ומחדר תלמודיה קמיה רר' יוחנן כל תלחין יום וצדק הראב"ד מה שהוסיף על האזורים שזכר הרמב"ם ו'ל . ואני מוסיף עוד רב יצחק בר יוסף שהיה לשלם עמו והתלמד מלא ממנו , והוא יצחק סומקא אלא שר' אבין היתה לו מעלה יותר על רב

במשנה הסודרה לך לידע מה חשיב לו , ולמעלה פירשנו שהוא כמו סגולתא מחולקת נימ"ל בכ"ף .

אות החי"ת

בר חב"ו : חמילן רב חבו בזמן אב"י , [נ"א בר חבו , עיין לעיל צד 121 א .]

[חבו בר נטאי , יבמות קט"ב . יעב"ץ .]

רב חביבא רבו ר' חנינא , ר' יוחנן ור' חבינא בר יהאי ונא מהני בכליה סדר מועד ואיכא דחולטו ר' יוחנן ל' יוחנן וחבל בזמן אחד .

רב חבינא בריה ררב יוסף בריה ררבה , נ"א רב חנינא בריה ררב יוסף בריה ררובא .

רב חבינא מסורא ררבת אמא לקמיה ררבינא . רב חבינא בר סמרי [נ"א סורמק] , אמר רב חבינא אישתעי לי רב חבינא סמרי דחזא חד מרבין אישתעי אליה בהדיה דאמר ליה אליהו אחיו לי רבנן ררבינא וכו' בפ"א השוכר .

רב חבינא בריה ררבינא , רב חבינא בזמן רב ייסר ררבינא .

חביני : אמר רב חביני כד הוה יחיבנא קמיה ררביני הוא ר' חייא הגדול ורדו תרנט ורדו אח אבוהו , ונס ר' אהבו . רב חביני מחתונה אמר לרב אמי .

רב חגא חלמיס רב הונא והוא קבר לרב הונא בא"י כבשרת ר' חייא ובניו ואו הו בא"י ר' אמי ור' אמי ור' אילא ור' חנינא , ונ"ל כי זה ר' חנינא הוא ר' חנינא בר פפא .

ר' חגא החגייה ררב ארא בר אהבה בזמן רב נחמן בשוקא פרוס בריחא , ואמר רב חגא כשקבר לרב הונא אמר מעלמא ליה דאוקמתיה לתלמודיה מיניה כד הוא בר חמניסר שנה ולא חזי ליקרי וכשמיניע ליה , אמר ר' חגא אמר רבי יאשיה , א"ל אב"י לרב חגא רב הוא כי סליק סדרגא רבי רבה בר שילא , רב חגא שדרא לקמיה ררב מחנה .

אמר ר' חגא בר חגא אמר רב ששה , א"ל אב"י לרב חגא , רב חגא משמיה רעולא .

ר' חגאי בן אלעזר .

ר' חגאי בוחאי ור' יוסי .

רב חגי : כי חגא רב חגי מדרומא , א"ל ר' חגי ל' תנחומא בשם ר' חייא בר אבא .

ר' חזקא הוא תנא דברייתא בפ"א כתבי .

[חזונה אתתיה רר"ה . יעב"ץ .]

[חזומא אתתיה ראביי . יעב"ץ .]

ר' חזנא בר דונא .

ר' חזניא ור' מוניא ור' יהודה בר סימון .

יצחק בר יוסף שלפנינו היה דודו ר' יוחנן במקום אחר מדבריו. ור' אבין היה בתורה ור' יצחק בר יוסף שלפנינו לא היה בתורה אבל התלמוד מלא הלכות שאמר רב יצחק בר יוסף שקבל מר' יוחנן. אמר ר' חייא בר אבא אמר רב הווא מצא לרב"ל ונראה שמת ר' חייא בר אבא קודם ר' יוחנן [פי] במיתת ר' יוחנן היה ר' אבא בנו ולא הוא, אבל בירושלמי נראה שהיה אחר ר' יהודה נשיאה כ"ש אחר ר' יוחנן, והוא חבר ר' אבהו שהיה רורש הגדה ור' חייא בר אבא שמתתתא, וכן היה חבר לר' אמי ולר' אסי והיה מקרי ומתני לבניו של ר"ל. ונראה בירושלמי שהוא כהן, גם דברי זה החכם רבו מלפסור ושמותם ושם אביהם אחר, כי ר' חייא הנדול בר אבא בר אהא וזה ר' חייא בר אבא ובנו ר' אבא. ר' חייא בר אבא ואיבו בר נארי אילקע לבניו ב' בתשרי ר"ל יום הכפורים, ונבחרתא בפרק האומר א"ל ר' יוחנן אדאכלת בפנייתא בבבל תרגמא מסיפא וכו'. ונבחרתא ירושלמי כשאל ר' יוחנן וית ובך לפניו ולאחריו אמר לר' חייא בר אבא שהיה מסתכל בו מה הדין בבלא מסתכל בו, וכן בתלמוד בבלי כי סליק ר' חייא בר אבא אבד לפני ר' יוחנן משם רב, וכן בפרק האורג קרא לו ר' יוחנן לר' חייא בר אבא בבלא והיה אחיו של רב והיה כהן כדאיתא בירושלמי וכן בס"ג רבננות אדאכלת בפנייתא רבבל תרגמא מסיפא וכו'.

[ר' חייא בר אבאיה פ' הנשרפין פב"א ופ' חלק, ואמר על גולגלתו של הידיקס דאמכח וקני של ר' שריא, ופרש"י בהנשרפין שר"ז הוא וקני של ר' שריא רחבי אמרינן בחלק ולא ידעתי היכן משורש זה בחלק. יעב"ץ.]

רבי חייא בר אבין אמר רבא לבניה דר' חייא בר אבין אימא לן מילי מעלייתא וכו', ר' ויאא הוה רכיב ור' חייא בר אבין אחורוי, אמר ר' חייא בר אבין אמר ר' יוחנן, ר' חייא בר אבין אמר שמואל א"ר בר אבין. אמר ר' חייא בר אבין בעא מרבה, אמר רבא אני וארי שבחבורה ומנו ר' חייא בר אבין הווא ר"ל ר' חייא זה אמר לרב הונא ובעא מרב הונא וכן אמר לרב הונא בר דהנא, א"ל רב נחמן בר יצחק לר' חייא בר אבין, אמר ר' חייא בר אבין אמר רב עמרם, אמר ר' חייא בר אבין אמר בר ששת, אמר ר' חייא בר אבין עונדא בי רב חסדא ונראה כי זה הוא בר אבין ננרא.

ר' חייא בר אבא בר אחתיה דרב קפרא והיה קולו ערב מאד כמו רב וריש לקיש שקבל עליו תנחומין שהיה רבו של ר"ל כדאיתא בפ' היה קרא

בירושלמי, ויש נוסחא ר' חייא בר אבא מתני בנדה וריש לקיש ומקרי, אבל נראה הנוסחא האמיתית ר' חייא בר אבא וכבר פירשנוהו.

רב חייא בר אימי: אמר אממר בריה דסר יקא בן רב חסדא הוה קאימא קמיה ר' חייא בר אימי.

רב חייא בריה דרב איקא.

ר' חייא בר אמי משמיה רעלא, ג"א בר אסי וא"כ הוא ר' חייא בר אסי אחר בפ' החולץ (רמב"ב) אנשר רבי (נו' ריזן רב יוסף) לעבדו של ר' חייא בר אמי וא"כ יהיה זה כהן כי רב אמי הלא כהן.

ר' חייא ארימא מדיפתי ורבא בר רב שילא ורבא כלם בוכן אחר.

רב חייא בר אסי הלמי רב בפ"ג דברכות הוה מתני לחייא בר רב קמיה דרב בעירובין, אמר ר' חייא בר אסי אמר שמואל, אמר ר' חייא בר אסי היה קאימא קמיה דרב, פ"א דברכות אמר ר' אבא אמר ר' חייא בר אסי, ורבו ג"כ ועירי, רב שרא לר' חייא בר אסי וכו'. ורב חסדא בר אסי נראה שהוא אחיו מפני שרבו ועירי, והוא אמר בסוף מ"ק ת"ת אין להם מנוחה מדברי תורה אפילו בעולם הבא שנאמר ילכו מזולל אל חיל פרש"י בשבט קאמר הולכין מן עין לרקיע ומרקיע לנן עין לשייל ולשמכין, ובסוף קדושין שהיה זקן וירא מיצר הויע והמעשה שיקרא לו עם אשתו ושרצה לשרוף את עצמו על שחשב שעשה עבירה וכל ימיו היה מצטמר על זה ארתו צריק ז"ל.

ר' חייא ברבא ור' ייסא מצלי לג' שיני.

אמר ר' חייא בר גמאא אמר ר"ב בר חנינא, ובצירך אומר ר' חייא בר גמאא בפ"ג דתמיד ובפ' ג' דטרק אע"פ.

ר' חייא בר הונא (יצטרמיא ליה ששתא בס"פ עי כמה בבכורות פרש"י שהיו צריכים לו החכמים לשאל מפני הלכות ועיל גביה רבה ורב יוסף ות' זוני דרבין שפע דקא ארתו קפיד להו ר' אמת חתקי פ' כסאות לישב עליהן, לסוף שמשו שנעש' גבאי פ' ממונה למלך לנכות מס מישראל שלחו ליה זיל לקדמתיה ר"ל להיות חכם וכוונה, אבל פרש"י פירש שלחו ליה זיל לחשיבותיה יתך לחשיבותו אחר החשיבות שבחר לו להיות מוכס ואני לא נלך אצלך, שלח להו הדרי בי מנבאות, רב יוסף לא אול רבה אול, רב יוסף אמר חנינא חבר ונעשה גבאי רוחין לו מחבורתו פ' אין מקבלין אותו, רבה אמר דודו

(י' ג"א בר קנא, ובספחא ריזן רב הונא בר חייא. המספין.)

חייא בר יוסף, כי סליק ר' חייא בר יוסף אשכנזי לר' יוחנן שעלה לא"י.

רבי חייא מיוחסתא ורב הונא בר מנח ורב שמואל בר אידי שכידי קמיה דרבא, בתר דנח נשפיה דרבא אתו לקמיה דרב פפא וזיה אומר שמעתא ולא מסתברא להו, והוון מחויו להדרי חלש דעתיה אקוריה בתלמיה ואכחיד את שלשת הרדעים בריה אחד, למחר אומר להו זילו לשלם בג"ק התעניות (קף פ ע"א).

רב חייא בר יעקב אמר ר' יוחנן ולא דעתא אם הוא שעות כי נראה כי הוא רב אחא בר יעקב.

ר' חייא בריה דרב יצחק א"ל רבינא ויהיה זה רבינא הראשון, ר' יוחא סליק למבקרא לר' חייא בריה דרב יצחק דיתב וקאמר חלמון אסור בירושלמי דתרומה.

דרש ר' חייא בר לוליאני צדיק כחמר ישרה וכו' בג' סדר תעניות ובג' המוכר את הספינה ובתריבה מקומות, ובערך פירש לוליאני שם חכם.

ר' חייא בר מריא ור' יונה.

רב חייא בר מתנה משמיה דרב, וכבר ידוע כי רב מתנה חבר רב יהודה.

ר' חייא בריה דרב נחמן.

אמר ליה חייא בריה דרב נחמן לרב אשי, ויש נוסחא רב הונא בריה דרב נחמיה.

ר' חייא בר נחמני תלמידו של ר' ישמעאל אומר משום ר' ישמעאל והוא אמורא, ונראה כי היה ר' ישמעאל בר אבא שהיה בומן ר' יהושע בן לוי וריש לקיש או ר' ישמעאל בר' יוסי, ואפשר היא ר' חייא בר נחמני תנא דברייתא והכי נראה בעיני.

ר' חייא איש כפר עכו אבדו דר' תנחום, וכפר עכו היא עיר גדולה מוציאה אלף ות"ק רגלי כראית' בסוף תעניות.

אמר ר' חייא בר פפא לר' אבא בר פפא משום ר' אחא בר פפא.

ר' חייא פורויה איקלע לבי ריש גלותא אומר רב זביד לא תצויה ליה הכי, אומר אבימי ביצה צלוה אסור ואו העבדים של ראש גולה השקו חלה לרב זביד ומח בעבור שאמר להם בג' אין מעמידין.

ר' חייא קושטפאה משמיה דרב יוסף במסכת ביצה.

ר' חייא בר רב, אסו היתה קנפנית על אביו, ושינה לה כמה שצוהו אביו וא"ל אביו שלא ישנה

לומר פירש הרי הוא ככל אדם, ובהו הדבר אם אבר חבירו או שפירש שלא יהיה עוד גבאי. כתב הרמב"ם בג' ממשנב ומושב בספר שהיה פירש ממשיו הרעים הרי הוא ככל אדם ונראה שהוא בן רב הונא.

רבי חייא בר הונא חייא לאביו ורבא דמצלי אצלו ר"ל נוסף לצום, וכן אמר משמיה דרבא. ונראה שהם שנים כי הראשון צריך לו רבה ור' יוסף רבם של אביו ורבא ואין אומר משמיה דרבא או האריך שנים.

רב חייא מהורמין ארשיד אישתעי לרב נחמן בר יצחק, וכן רב אחא בר יעקב תלמיד רב הונא אישתעי לרב נחמן בר יצחק משמיה דרב נחמן בג' חוקת הבתים (דנ"ב א), וזה סיוע לתוספת כי רב נחמן סתם הוא רב נחמן בר יעקב אע"פ שכל כך הוא ברור שאין צריך סיוע.

חייא בר וואו ורבין דקסרין.

רב חייא בר זרנוקי נ"א בר זנוקא, ור' שמעון בן יהוצבק הלכו לסייא לעבר שנה ופגע בהו ר"ל.

ר' חייא מתנא מנהרעא בימי שמואל.

ר' חייא בריה דרב חייא.

אמר ר' חייא בר חנינא אומר ר' אמי וכן אמר ר' אסי ולא ידעתי איזה ר' חנינא הוא, אלא שנראה סתם ר' חנינא הוא בר חמיא.

ר' חייא מדינאה בעא מר' יוחנן בג' ד' מחוסרי כפרה ואולי הנוסחא ר' חנינא מדינאה.

ר' חייא בר יהודה דפו.

חייא אבהו דרב יוסף סתם חבירו של רבה ודואו יצא מרבה בר נתן.

ר' חייא בר יוסף זקן מאד מסתמך ואילו אכתפיה דרב נחמן בר יצחק בר אחזיה דא"ל כי מסיקן לבי בר חסדא עיילינן וש נוסחא רב אחא בר יוסף.

רב חייא בר יוסף בעא משמואל וכן תני קמיה דר' יוחנן ואולי הוא אחיו של רב יצחק בר יוסף שומקא תלמיד מובהק לר' יוחנן או אביו של רב יוסף סתם בר פלוגתיה דרבה, וכן א"ל לריש לקיש וכן תני קמיה דרב נחמן וא"ל ר' חייא בר יוסף לשמואל הלכה כוותיק או רב, אול רב חייא בר יוסף אומר לשמעתייה דרב קמיה דשמואל, א"ל אי הכי אמר אבא פרש"י כי רב גדול משמואל וקרא לו אבא, וי"ם אבא ר"ל חבר ואמר שרב היה בסודא ושמואל בנהרעדא, אמר ר' אילעא אמר ר'

פרנסתו מבית רבי ולא היה מקפיד עליו ר' שמעון בר', לימא שהי' ניוון מבית אביו יותר ממנו שהבי' ו' רגיס ולקח ר' חייא ה' מבית רבי ור' שמעון לקח ב' כראית' בפ' אין צדין (ב"ח"א) וזה היה מצד הנהגה, ובפרק המפלת כי ר' חייא הנא ואמורא וכשאומר אמר ר' חייא אהא אמורא וכן פרש"י שם. ורב היה בן אחיו ובן אחותו ויבנה בר בר הנה בן אחיו, וזה ר' חייא ריבין תורה בישראל, וב' פעמים נהג נויפותא ל' יום מפני כבוד רבי, הא' שקרא בשוק עם רב ורבה בר בר הנה כראיתא במועד קטן, והפעם הב' שאמר שבא רב הונא שהיה ראש גולה בבבל וחשב רבי שהיה חי ולא היה אלא אחנו ואו נהג נויפותא ר' חייא ל' יום, ובבבלי ה' ל' יום לימד לרב כל ההלכות והוה הלכות בבליא שלימד לו כל כללי דאורייתא כראיתא פרשת ויכורו אלהים את נח. וביקרא רבה ר' חייא רבה דציפורי ובפ' כספי הדם משעלו בני הגולה פסקו ורוחות רעות וכו' והם ר' חייא ובניו שעלו מובל מראיתא בספ"ק דסוכה, והוא נסע משום בדיא ובא לסורא ללכת לא"י כראיתא בפרק במה אשה, ור' חייא אמר אנא דן יחודי והוה גבן ערן למעלה מכל הצדיקים ואין עין יכול לראות וכו' בפרק השובר, ור' יונתן ור' חייא חברים א"ל ריליה לציצית בפ' מי שמתו, וזה ר' חייא ארס בתו לגן רבינו הקדוש ומחה ואמר רבי דלא סתרייטא מלחא שלא היה מיוחס כמו רבי, דר' חייא בא מממעא אחי דוד המלך, ורבי משפטיה בן דוד. ודני זה החסיד וחכמתו לא די ספר לכתבו, ומ"ג פנים שרבי אומר במשנה אגמרה לר' חייא שבעה דאלה רבי ושכח כולם, ור' חייא הדחיר לפניו ה' השששה האחרים היה יודע חד קצרא ששמעט מרבי החלף ר' חייא ללמוד מהקצרא ובא ר' חייא הדחיר השששה האחרים לפני רבי כראיתא בנדרים.

רב חייא בריה דרבה בר נחמני אמר רב חסרא והם כהנים כי אביו כהן.

חילפא: בעא חילפא וכו' וזהו אלפא באלף חבר ר' יוחנן, אמר ר' ירמיה וכו' אמר ר' חילפא ובספר ר' אליעזר יש ג"כ חילפא בר עזא, ל"א חלפתא בר אגרא שהוא תנא הלמיד ר' יוחנן בן נורי.

חילפא בר בריה דר' אבהו.

רב חיינא ורב הושעיא יבתי אפיתחא רירחלים והם אושכפי תלמידי ר' יוחנן ועסקי בהלכות יצירה וכפ"י ר' חננאל הם אחי רבה בר נחמני.

כי יפיה כוביס עד שקד, וזה נראה מפני שהיה קפן שלא ירגיל לכוב כי מותר לשנות מפני השלום וזה בפ' דיבמות, ומתני ליה רב חייא בר אשי תלמיד רב לחייא בר רב כראיתא בערכין. וכן מתני ליה רב חנן בר אבא התניה דרב ודחוננו של חסרא לחייא וכן כראיתא בפ' רימא ובפרק במה אשה, ורב אמר רב חיינא בר שלמיה מתני לחייא בר רב קמיה דרב וכן ר' יהודה מתני לחייא בר רב קמיה ררב, א"ל רב לחייא בר רב בריה חפוקה פי' בענוו הקדישה שיש למבדק קודם הפניה אמן מקדישין לו השכר כראיתא בנריתא ובסוף נזיר ורב שמי חכם ודריף היה בנו של זה. ובספ"ק דחולין בתוספות ממה דא"ל חייא בר רב לרב הונא רבי פרש רבין נראה דרב הונא נרול מסנו ועוד שהיה מצעור כראיתא בפ' יש בערכין, אבל בכאן אמר אמר רב הונא דרש חייא בר רב כשמיה ררב.

ר' חייא בר רב מדיפתי ונראה כי הוא ר' חייא אייבא מדיפתא, רבה בר רב הונא רב חסרא יתבו כל יומא ברינא תני להו ר' חייא בר רב מדיפתי ויעמוד העם על משה וכו', א"ל חייא בר רב מדיפתי לרב פפא.

רבי חייא רבה הוא ר' חייא הגדול הוא ר' חייא רבני ר"ל גדול בדורו, ר' חייא רבני ור' אושעיא רבני ור' הושעיא רבני חייא כולם ביהודי. והוא עשה התוספתא ונקראת משנת ר' חייא וגם יש הוספתא אחרת קודמת לו כמו תני עלה יראתא בירושלמי. וגם תלמוד נקרא משנה א' במאמר אין למיין הלכה מפי תלמוד ר"ל משנה כן כתוב בנריתא. והם ר' חייא ובניו שקולים כאבות ובניו יהודה וזקקה, ובנתיבי משיח ואשתו שמה יהודית, ובספ"ק דסנהדרין ובפרק כל היר פירש"י כי ר' חייא תלמיד רבי והתוספתא אמרו שהוא תלמיד חבר וכו' וירמיה פירשנו מהו תלמיד חבר. והש"ס אמר בתהלה לומר בבבל ולעת יקנותו עלה ולמד לפני רבי כדאמרינן חודה נשתכחה תורה עלו ר' חייא ובניו וייסרוה. וכן ראינו בפ"ק דקדושין שבנו של רבי היה רבנו מר' חייא ר"ל ר' שמעון כאשר אמרו התוספתא בסוף גיטין. וכן נראה שהתלמוד נסתפק אם מת קודם רבי או אחריו, וכן נקבר בא"י הוא ובניו ורב הונא ולא שח שיהיה במלח כל ימיו ואביו של ר' חייא אלא בר אחא סילא מכופרי ופרש"י מכופרי שם מקום. והיו ה' אחים: ר' חייא, ואיבו, ורב חנא, ושילת, ומרתא, נ"א סילא, והיתה א' גם ר' כנחס בן כרוק קורא התלמוד בשם משנה. עין הקיסמי לספר המבשר. המערך.

רב חיינא בר אבין ואבין בר אבין וגם אבין עמה' הנו תרומות בי רבה אמר להו אבין לא שמיע לנו הא דרב יצחק בר אבירמי .

רב חיינא בר ביסנא .

רב חיינא וורדאן נ"א רב הונא וורדאן , ואמר רב חסרא אשתוק וורדאן גפרק האומר וכבר פירשנו בר הונא .

" ר' חיינא בר יהודה משמיה דרב , ולפעמים ואמר נוסחא משמיה דרבא ולא ידעתי לכוון .

רב חיינא בר כהנא אמר שמואל וכן אמר רב , וכן אמר רב אסי ויהיה בנו של רב כהנא תלמיד רב .

ר' חיינא ספרא ור' חיינא בר פפא אמר משמו .

רב חיינא בריה דרבה מפשחוניא אמר מאן חכים כ"ר חיינא .

רב חיינא בר שילח אמר רב , א"ל שמואל לרב חיינא בר שילח וכו' כאשר פירשנו באבא באלף , ובפ"ק דמצינא סופר דהו רב והו אמר עליו שדו' אודב ר' חיינא כמו האב לבן .

רב חיינא בר שלמיה אמר לרב הא רבי . הוא בר למיה מתני להייא בר רב קמי' רב . רב חיינא בר שלמי' מתלמידי רב . ורב המנונ' סבא ורב עמרם אמרי חיינא שלחו מבי רב לשמואל ילמדנו רבינו , ובפ' תניקתא אמר רב חיינא בר שלמיה דבר גדול הוא זה כיון שנתקו שניו של אדם נתמעצמו מוונותיו שנאמר וגם אנכי נהתי להם נקיון שנים וחוסר לחם פרש"י נתקו שניו וקנה נתמעצמו מוונותיו קשין לבוא , וגם עד וקנה ועד שיבה אלהים אל תשובני . ר' הלבו : בני גלילא שאלו לר' הלבו הוא שאל לר' יצחק נפחא .

אמר ד' הלבו חיינא ליה לרב הונא רטרין למוזה מאהו כלפי שמע ועשה פשוטיה סתומי .

אמר ר' הלבו אמר ר' אבא בר זבדא אמר רב הונא אמר רב אחא .

אמר ר' הלבו אמר רב בר גוריא .

ר' הלבו ור' יוסי בר חיינא ור' עוריה אקלעו , וזה ר' הלבו חכם גדול .

א"ל ר' הלבו לר' שמואל בר נחמני יונתן רבך לא קך אמר נפרק יש נחלין .

[חלוקה אביו של ר' זדוק אמורא יוסא רע"א . יעב"ץ .]

ר' הלפתא רמן חיפא ואמר ר' יוחנן לבניו הכי אמר אבונך .

רבי חלפתא בן שאלו אמר כנגדו קולח וכו' , ובפרק אלו מדרשות התוספות אמרו כי הוא תנא רביתא , ונראה שהוא בזמן רבי אזח לר' יוסי בן שאלו תלמידו של רבי .

אבא הלפתא קרויא בשא מר' חייא בר אבא בפ' יש נחלין , ובמדרש תלים אמר ר' הלפתא בשם ר' איבו לזור שפשמ' וכו' .

ר' חלקיה ור' סימון ור' אלעזר , ואולי זה אביו של ר' מניסין שנוכרי .

לב חלקיה בריה דרב אריא בזמן רבא .

חלקיה מהגרוניא .

רב חלקיה בר טוביאה ור' מניסין בר' חלקיה ורב הונא בר חייא הו יתבי , וכן רב הונא חייא בר רב ורב חלקיה בר טובי יתבי .

ר' חלקיה אבהו דר' מניסין שאמרנו בזמן רב .

ר' חמא בריה דר' אבא שלח בידו אנביא בריה דר' אבהו ובא לפני רבי אבהו ור' חמא בר אבא ור' אסי מליג' .

רב חמא בריה דרב אבא שלח ציון , ורש"י גודס רב חמא בר אבא שלח ציון פירש היה רגיל לעלות לירושלם בזמן ר' יוחנן ובזמן ר' יעקב בר אדי .

רב חמא בר בוני ורבינא יתבי קמיה דרב אחי .

ר' חמא בר ביסנא אביו של ר' אושעיא רבה רבו של ר' יוחנן , ולמד ג"כ אהו שנשא אשה י"ב שנים שלא בא לביתו כדאיתא בפ' א"ע"ס , ומצא לר' אושעיא בנו קשן היה חכם ומחודד . משבח לו ר' לר' שמעאל בר יוסי בר חמא בר ביסנא , וזה ואביו ר' ביסנא מבית דינו של רבי מע' סנהדרין דאדם גדול הוא והבירו בר קפרא .

רב חמא בר גוריא אמר רב הוא תלמיד חבר לרב הונא ולרבה בר מזוסאי ורב אסי אמר משמו , וכן אמר ד' הלבו א"ר חמא בר גוריא אמר ר' חמא אמר ר' חיינא , איתביה רב חמא בר גוריא לשמואל .

ר' חמא בר חיינא בפ' עשרה יוחסין באו לרבי ואמר להם אצל ר' חמא בר חיינא , ואו אמר ר' חמא שהוא מקובל מר' ישמעאל בר' יוסי וזה כ"כ מבית דינו של רבי , והוא אביו של ר' חיינא בר חמא שצוהו רבי שישב בראש אהר פשירתו אמר ר' חמא בר חיינא אני ורבי אכלנו בצעים וכו' , ור' חננאל פירש כי זה ר' חמא בר חיינא הוא בנו של ר' חיינא בן דוסא .

דב חנא בנרעהא שאמרנו למעל' א"ל לרב יהוד' והוא בומן רב ושמואל, ורבא בר בר חנה איקלע לאחריה רבב יהודה ואמר רב יהודה לארא ריילא שיקח לבושי כדי שיבא למרשוו ובא ואמר הלכה משפשו של רב חנא בנרעהא, ואמר רב יהודה דא חנא ריזן דא שמואל ריזן ואילי זה רבה בר בר חנה נינו.

ר' חנא בר ביזנא דן בשום בריחא וא"ל רב נחמן וכו', וכשהיה בנהרדשא א"ר חנא בר ביזנא אמר ר' שמעון חסירא.

ר' חנא אתיו של ר' חייא ור' חייא אמר לרבי בן אחי יורד לבבל יורה כי הוא רב חנא אח לר' חייא, ופרש"י פ"ק רסנהדרין ר' חנא אביה דרבה בר חנא ואיבו ושילת ומרתא אלו הם בני אבא בר אדא שלא מספרי כלם בומן רבי.

אמר רב חנא הואיל ורוב צלעותיה מגינין עליה פרש"י שם חכם בפ' אלו מרשות ובפ"ק רסנהדרין.

רב חנא בר חנליאי עם רב חסדא אתו לקמיה ררב הונא והוא גברא רבה ושוכח כל עסקיו בעבור השמיעתא, ובפ' הירואה שעשה צדקות הרבה חזרב ביתו והיו שם על החזרבה עולא ורב חסדא ויש נוסחא רב חנין בר שובי ר'ו לעבר לדיות ברבו. רב חנא בר ייבא נ"א רב חנא בר ביזנא, אמר רב מאן חכים כרב חנא.

רב חנא בר לואי קמיה רר' אלעזר, ויש רב חנינא בר לואי.

ר' חנא בר רב קמינא מחיב לרב הונא, בעא מרב הונא, אמר רב חנא בר רב קמינא אמר ר' יצחק, יחיב רב חנא בר רב קמינא קמיה ררב חסדא. ויש נוסחא רב חנין בר רב קמינא אמר לרב חסמן והכל אחד. אבל נראה שאין זה [בומן] ר' זורא כיון שיה בר קמינא בומן רב הונא ור' דניאל אחין.

רב חנא קרפינגנא שם מקום והוא משחעי מעשה ריב"ל והיה בומנו, נ"א רב חנינא.

ר' חנא שאונא; ואמרי לה ר' חנא בר שאונא, תלמיד ר' יוחנן.

אמר רב חנליאי בר אידי אמר שמואל, אמר ר' תנחום א"ר חנליאי ואילי דאח לר' יעקב בר אידי.

רב חנין א"ל לרב אשי ואמרי לה רב חניני לרב אשי.

א"ל רב חנין לרב אשי אמר שר הרבייהו דעיו רבאלי שעז הבר היא חיה.

רב חנין בר אבא חתניה רבב שמכיר להלן איקלע לבי רב חסדא חתניה שקלה לתב בריחא ר"ל

רב חמא בר טרניה רחמא, וחסא בומן ר' אמי והוא גברא רבה בומן רב נחמן ר"ל חמא, וזה רב חמא אמר לרב כהנא האחרון כי רבה בר נחמני אבנ שמדא נח נפשיה.

רב חמא בר טוביה שרף בת כהן שוינהא אמר רב יוסף שמעיה בשני רברים וכו' בפ' ד' מתות ב"ד, ורש"י ש' כי רב חמא בר טוביה מהאמוראי בדרות האחרונים.

רב חמא בר יוסף אמר ר' חייא בר אבא ור' אמי, א"ל ר' יוחנן יפה אמר רב חמא בר יוסף אמר ר' אשטינא.

רב חמא אבדו רבב יוסף בר חמא, והוא לקנו של רבא סתם חבר אבי.

ר' חמא הכהן אביהם של ר' פנחס ור' ברכיה הנזכרים בכל המדרשות.

רב חמא בריה ררב מארי ואין זה רב מארי בריה דאיסור גיורא כי זה הוא אחי רב חנא בר אדא אמר משמו.

ר' חמא מנהרדשא והוא סתם אמר נהרדעי, והוא ורב פפא מתו בשנה אחת והיה ראש ישיבה בנהרדשא מ"ו שנים.

רב חמא בר עוקבא בינא מר' זורא, אמר ר' חמא בר עוקבא אמר ר' יוסי בר חנינא.

רב חמא בריה דרבה בר אבהו רבו של רב נחמן ר"ל רבה בר אבהו, וזה רב חמא בומן ר' אבהו ואביבי בן ר' אבהו.

רב חמא בנרעהא נראה שהוא אביו של ר' חנינא בר חמא שאמרנו.

רב חמא: א"ל שבור מלכא לרב חמא קבורה מנא לנו אישתיק, אמר רב אדא בר יעקב אימסר עלמא בידא דפישיא וכו' בסנהדרין.

רב חמא שכח קמיה ררבא במחזא ומח בקצור' שנים, א"ל רב פפא.

חנא: אמר רבה בר בר חנא אמר ר' יוחנן.

אמר ר' חנא ואיחיא ר' שמואל בר נחמני. אמר רב חנא בר אדא אמר רב יהודה נתנינם נור רוד עליהם.

חמא בר איסא אתא ליה אחא מבי חוואה. אמר רב חנא בריה ררב איקא, נ"א רב חנינא,

נ"א רב חנניה בריה ררב איקא וכבר זכרנוהו.

רב חנא בנרעהא א"ל שמואל ר"ל ממדינת בבל בנרעהא ער גדולה בבבל, ויש אומרים על שהיה בעל אגרות טובות ומכריות.

ר'ב חנינא : אמר ר'ב אשי חנינא לר' חנינא בר ברבי ויהיה נין אביי .

ר' חנינא בר אבדימי , נ"א ר'ב חנא בר אבדימי יתיב קמיה ר'ב אדא בר אבהו , אמר ר' חנינא בר אבדימי אמר ר'ב .

ר' חנינא בריה דר' אבהו שלחו אבוי למוד תורה בשבירה והיה עוסק בגמילות חסדים , וש גרסא ר' חייא בריה רר' אבהו .

ר'ב חנינא בר אדא בוכן ר'ב יהודה .

ר' חנינא בר אישעיא בפ"ג דסנהדרין .

א"ר חנינא בר אידי אמר שמואל וש חנא דברייתא בפרק שבושת העדות ששמו כן .

א"ר חנינא בריה דר'ב איקא שפוד שפחות ונומו וכו' (ביצ' כח"ב) , ר'ב ספא ור' חנינא בר איקא , ובפ' הירוא' שנתנו עיניה' , בו ר'ב ספא ור'ב קניא בריה דר'ב יהושע בחדמותי ומת , ר' חנינא בר איקא ור'ב זבד אמרי לא יאמר בומן הזה אל סתרי עם איש פלוני וכו' .

ר' חנינא הגדול , אמר ר' חנינא קרא צער גדול היה לי אצל ר' חנינא הגדול , ואולי הוא זקנו אביו של ר' חמא .

ר' חנינא בריה דר'ב הלל בירושלמי .

ר' חנינא בריה דר' הלל .

ר' חנינא חזנאיה אחא לקמיה דר'ב נחמן וכן לקמיה דר'ב חסדא א"ל ר' חנינא חזנאיה לר'בא .

ר' חנינא בר חמא שצוה ר'ב שישב בראש ולא רצה להיות ראש ער שמת ר' אפס שהיה גדול ממנו ב' שנים וחצי ולוי היה בחברתו עד שמת ר' אפס ומיד היה ר' חנינא בר חמא לראש . בפ' יש בכור פרש"ש ש"ר"ח כהן היה לקיים ותגור תומל ויקם לך , ומיד ירד לוי לבבל והיינו ראמר ר'ב גרמא ר'בא אריכא אחא לנהרדעא ואיפלע שהיה לוי ודרש כלילא שרי וכו' כדאיתא בכתובות פרק האשה ובשבת פרק כמה אשה ובפ' מי שמתו בברכות .

ובפ' שואל בשבת כי מתה לו בת לר' חנינא ולא היה בוכה עליה עד שאמרה לו אשתו אם היא חרנגולת שהוציאיה מהבית אמר לה הנהי שמיא ועירא ר"ל שכול בניי דומעה שמסמא העינים .

והו' ר' חנינא התיב בנותיו של שמואל שנשבר , ובוהו יש קושיא שאחת מןן לקחה איסור בגינת כדעת רש"י ויהיה התיבון שהיה הוא לאדירות או ונות מן השמים , וכן בסוף פ"ד מיבמות שלא שלט בו כישוף דנפשיא מוחתיה . ובסוף פ"ג דתענית גזר תענית על מטר ולא אחא ואמרו ליה והו' ר' יהושע בן לוי גזר תעניתא ואחא מיטרא א"ל הוא אנא הוא בר לויא ופרש"י הוא איש אחד

בר תב חסדא שהיה נכרתו ושמעו עלי' שהיה' ארוסה והיא קטנה ואמר לר'ב חסדא שלא עשה טוב בוהו והוא אמר לו שגם הוא לא עשה כטוב שהיה סאורשה לאיש ולא יוכל לחקקה והכל לשם שמים , ר'ב יהודה ור'ב ירמיה בר אבא ור'ב חנין בר אבא כלם ביחד .

ר'ב חנין בר אביי אמר שמואל עוד נפרש הגרסא ר'ב חנין בר אבא .

ר'ב חנין בר ר'ב אדא , נ"א ר'ב חייא בר ר'ב אדא ור'בא בר ר'בא הווי בי ר'ב .

אמר ר'ב חנין בר אמי אמר ר' פדת אמר ר' יוחנן וכן אמר הוא בי ר'ב מזה לתלמידיו וכו' , אמר ר'ב חנין בר אמי אמר שמואל נ"א ר'ב ענן בב אמי .

ר'ב חנין בריה דר'ב חסדא איחזיניה לר'ב חסדא תהוי נהן , כי ר'ב חסדא אבוי א"ל אבהו דאמך הוא ר'ב חנין בר אבא בפרק אלו פרישות .

אמר ר'ב חנין ואיתמא ר'ב מיאשיה , אמר ר' חנין ואיתמא ר' שבתאי .

ר'ב חנין בר יצחק אמר ר'ב אשי אמר שמואל .

אמר ר' חנין אמר ר' יעקב בר' אירי אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא .

ר' חנין התנה דבי נשיאה לא הו' לו בניי וביום שמת נולד לו בן וקראו לו ר' חנין על שמו בסוף מועד קמן נ"א התנה דר' חייא היה ר' חנין .

אמר ר' חנין אמר ר' חנין בן פנחס בוכן ר'ב אולי הוא תלמיד ר' עקיבא .

ר'ב חנין בן פנחס שאמרנו למעלה הוא ור' אלעזר ושלמי כלם תנאי דברייתא .

אמר ר'ב חנין בר מולדא אמר ר'ב הונא .

ר'ב חנין מבי צלודית ור'ב ספא בנו אול לפני ר'ב שמי בר אישי .

ר' חנין דצפורי ור' פנחס אומר משמו .

ר' חנין בוכן אביי ור'בא .

אמר ר' חנינא דבר זה למדני יונתן בבואה אית להו בבואה דבבואה לית להו , פרש"י לימדני יונתן שה היה או בקי בשדים ע"כ , אבל בפרק התקבל בנישין אמר יונתן בני לימדני וזה ר'ב חנינא כבר אמרנו ממנו למעלה , ובאבן העזר שער י"ז כתב גאון האידנא לא בקיאינן האי בבואה דבבואה הויי היה הלכך לא עבדינן בה שובא .

ר'ב חנינא : ר'בנא איעסק לבירה בי ר'ב חנינא ואולי זה ר'ב חנינא מסורא , א"ל ר'ב חנינא לר'ב אשי אחון דיתביי בבבל שהיה צפונית לא"י אררימו .

רבי חנינא בר יצחק .

רב חנינא הכהן בן יש בכור שלוקח פדין בכור יחונרו ואולי הוא אה רבה בר נחמיה .

רב חנינא בר לויא נ"א ר' חנא בר לויא .

ר' חנינא בר משומי אמר לאבי .

רב חנינא מסורא דפרת פרש"י לא סורא סהם אלא שוו על נהר פרת בוסין רב אשי ואמימר וסר וסורא , ובפ' דיני מסונות אמר ר' חנינא מסורא מוסריקה דרבי בר אבא שמיע , ובפרק א"צ"ט כי סר וסורא אנפייא לאמו של ר' חנינא מסורא ונולד הוא בסייעתא דשמיא .

ר' חנינא בן עגל שאל לר' חייא בר אבהה מפני מה לא נכתב ש' בלחוח ראשונות מפני שסופן להשבר וה"ו שלא יסוק טוביה מישראל בסוף פרק שור שנבג את הפרה בבהרא בנמרא קמא .

ר' חנינא בן עקיבא , אמר ר' חנינא פעם אחת הלך ר' חנינא בן עקיבא , אמר רב הא פריעה ר' חנינא בן עקיבא , הוא תנא מהמשה ר' חנינא בן עקיבא תורנמן רב ידודה בר אלעאי או תנא א"ר בוסין רבי .

ר' חנינא בן פדאי שאל לר' מנא בירושלמי רפסחיים .

ר' חנינא בן פוי .

ר' חנינא בר פפי נקרא ר' חנינא פפי , וזה קיים כל התורה ותבעתו מפורנימא לתשמיש וצגל והוא דבר לריב"ל , א"ל ר' לרב יהודה כגון ר' חנינא פפי ור' אבהו ור' יצחק נפתא אמר להו ר' אבא וכו' , ובפ' המדיד נכשוח איסטיק ליה עמודא דנורא וזה אינו אלא לחד בשרא או לחרי , ולא היז יכולין לקברו עד שקרב אצלו ר' אלסכנדיי שיסר האש כדי שיקברוהו וכן היה , וגם היה ר' חנינא פפי בוסין רב יוסף בן האשה שנמלו לה נכסים , רבי חנינא בר פפי ור' יוחן ור' אידו ח' חמא בר חנינא פדשו הרבנא אנוש ראשני , אמר ר' אבא בר פפא משום ר' אחא בר פפא משום ר' חנינא בר פפי .

ר' חנינא דצפורי הגיה נשיאותו לר' מני שהיה עניו ור' חנינא בפרק חמדי נשחף בירושלמי .

ר' חנינא קרא . [עיי' לעיל ר' חנינא הגדול .]
ר' חנינא קרשינאה מסר מעשה שבא לפני ר' יוחשע בן לוי .

ר' חנינא בר שילא ור' יהושע רסכנין , אמר ר' חנינא בר שילא אמר ר' יוחנן בפרק ערבי ספחים .
אמר ר' חנינא שירמאה אמר ר' ינאי , ור'

ואני איש אחר וכו' ואימא מישראל . ובסוף שנת אמר לתלמדו ריב"ל לא מלו יומא גרים אלא מלו שעה ומפני חסדותו אומר בפ"ק דחולין , אבל בתעניתו ירושלמי כי ר"ח היה בצפורי וריב"ל בדרום וכשאתרו לו זה בני צפורי שלח אהר ריב"ל דהתפלל שניהם ולא בא מסר א' אמר הא אבא וזה בר לויא אלא שבני דרום יבניעם בחטובה ושומעין , ואו התפלל ר"ח ובניו ובא מסר ונשבע ר"ח שלא יתפלל על מסר בצפורי ויבא בעל חוב וינכה חובו . בירושלמי ר' יוחנן עלה מסבריה לצפורי ואו מת ר' חנינא שם ושלה ר' יוחנן אייתי מני מבייא בשבתא וקורען משום דהוה רביה בספ"ב דמציצא ירושלמי ורוב תלמדו ממנו . הורה ר' חנינא בצפורי ובפ"ק דחולין שה' תקין יב"א שבן פי שנים נועל מנעלו וכו' , ואמר רבי לאנשוניטס לית דין בר אינש החזיה המת עבדו של אנשוניטס משום אין משיבין על הלקלה , והיה מוטלף מאר ואמר ר' יוחנן הכמתיה דר' חמא גרמא לי שלא ראינו רם כשאני מטמא הוא מסודר , ואמר ר' אלעזר ענתונתיה דר' חנינא גרמא לי ראהו רמא ; והיה רופא ואמר משילם לא שאלני אדם על מכה פודה לבנה , ור' יוחנן הלש על לגבי ר' חנינא ויהב ליה ידא ואוקמיה , אמר ר' חנינא אני ראינו את רבי שתלה תפילו וזה בר מחלוקת של ר' חייא , ר' חנינא ור' יוחנן אולי , אמר ר' אלעזר אמר ר' חנינא אמר רב , יתב ר' חנינא קמיה דר' ינאי , רב ור' חנינא , אמר ר' חנינא צטר גדול היה לי אצל ר' חנינא הגדול ולא החיר לי לטסק סקא אלא לחינוקת , ר' יוחנן ור' חנינא שאני ר' חנינא רנפיש וכוותיה , א"ר אלעזר אמר ר' חנינא תלמידי הכמים מרבים שלום בעולם .

רבי חנינא בר חמא שישב בראש אהר ר' אסא כבר רבינו בו למעלה ובוסין רבי היה בינו ובין רב מעט מריבה , דרב ססק סודרא קמיה דרבי ואיקפד ר' חנינא בר חמא והלך רב לו ר"ב מעלי יומא רכפורי ולא נתפיים ר' חנינא , וזה עשה לדעת כרי שיעלה רב לבבל ויהיה שם אש ולא בא"י שידחה לר' חנינא וימחר ר' חנינא אם יהיה שם רב שראה ר' חנינא בחלום מעלה לרב . ור' חנינא היה יותר זקן מריב"ל שקרא לו רבי ופרש"י שאין דרך התקנים לקרוא לבחורים רבי בפ' הוציאו לו את הכף , אבל מעט שינוי היה ביניהם כיון שהתלמד מסוסק ור' חנינא היה חבר לו .

רב חנינא בריה דרב יוסף בריה דרבא נ"א רב חביבא .

אבא זקן אומר ורב נחמן אומר .

רבי חננאל ורב ברוחא הלמידי רב .

רב חננאל בר פפא מאי רכתיב שמעו כי נגידי
ארבר פרק ר' עקיבא , נ"א רב חננאל בר פפא .

חנניא : אמר שמואל בר אדא חנניא אחי אומר .

רבי חנניא ואיתאמר רב חנניה ונראה שהיא
בזמן רבא .

חני רב חנניא קמיה דרבא , בעי רב חנניא וא"ל
אביי וחבשי וכו' , וכבר כתוב למעלה רב חנניא
סבא משימיה דרב ורב חנניא סבא בר פפא ורש
לקיש ואילי הוא הראשון .

ר' חנניא א"ל רבא תניא דמסייע לך .

רב חסא גברא רבא בזמן רב נחמן ומת במים
ונשאת אשתו וכו' בסוף יבמות , ובפרק הכותב
שכיב חסא ולא פקיד פרש"י שנשבע בנהר בסוף
יבמות , ובפרק זהבב אמר רב חסא פירש לר' אמי
ורב חסא היה בר ברתיה דחסא . חריפי רפוס
בריתא הם עיפא ואבימי רב רחס רפוס בריתא
הלמיד רב יהודה , נ"א איפא או חיסא .

רב חסדא בר אשי הקדמון ורבו זעירי , ונראה
שהוא אחי לר' חייא בר אשי .

רב חסדא בר יוסף שאל מר' ירמיה .

רב חסדא הכהן התלמיד המובהק מרב הונא
וכמו תלמידו חבר , ורש"י בש' אין צדין כי רב
נחמן ורב הונא ורב חסדא תלמידי רב היו וכן בש'
המסקד , והוא גדול מרבה בר נחמני ונראשון היה
עני ויאה"כ העשיר כדאיתא בשבת (דק"מ ב) אמר
בעניותאי לא אכלית יוקא משום גרוד ובעתידותאי
אמינא במק"י יוקא ליעול בשרא והיו לו ב' או יותר
ובנ"ל וכל חתניו הם חכמי' . ובש' מי שמח אמ' עדיפא
לי בנתא מבניא ראלו בני לא ידעי אם היה צורבא
מרבנן ובניהי משום יוקא רידי נסבו צורבא מרבנן
וזהו שאמר' עדיפא לי , ובפרק הדר עם הנמרי
אמרו ליה ברתיה רב חסדאי לרב חסדא לא בעי
מר מיום פורתא שלא היה ישן ביום כרי שלא
יבשל מהתורה , עדיפא לי ברתא מברא ופי'
נת בתחלה סימן יפה לבנים מפני עין הרע ועור
דמריבייא אחי , אמר רבא שאלתי ג' דברים וכו' .
עותריה רב חסדא ואמרו ליה כלדאי ר"ל חושים
בכוכבים שיהיה חכם גדול ולא מקרי ורדיק בש"ב
ריבמוה . וחתניו ב' אחים רמי בר חמא ורב עוקבא

יצחק נפחא פפא רין מר חנינא שורשאה , תני ר'
חנינא שרשאה קמיה דר' יוחנן .

רב חנינא בר רב ששת .

ר' חנינא בן תורתא היה גר ומפני שפרתו שמרה
השבת חזר יחזירי ונקרא בן תורתא .

הנמאל בשש ר' זעירא בירושלמי .

[הנמאל המציר כ"ג עשה פרה (פ"ג רפרה) ,
יעב"ץ .]

רב חנן בר אבא אומר רב , א"ל רב הונא לא
החלוק על רב .

רב חנן בר אבא חתניה ררב פרק ניד הנשה ,
הוא חותן רב חסדא בש' עשרה יחסין , ובפרק
אלו טרפות גביבא אמר לרב הונא ורב חסדא
משמיה דרב חנן בר אבא אומר רב , ומתני ליה רב
חנן בר אבא לחייא בר רב קמיה רב בש' ה' דיומא .
ויש נוסדותא רב חנן בר אביי אומר שמואל ואולי
הוא אחר , נ"א רב חנן בר רבא והכל אחד .

חנן מנופחא אומר קמיה דשמואל בירושלמי .

חנן חיישא : רב הונא בר מניומי זבן הכלחא
מאשתו של רב עמרם חסמא אחא לקמיה דרב יוסף
לא היה בדייה , פגע ביה חנן חיישא א"ל יוסף
עניא מנא ליה בדייה היה עובדא דובני תלחא
מאשתו דרבנאי אחוה דר' חייא בר אבא ואחאי
לקמיה דרב מתנה ולא היה בדייה ואחאי לקמיה
דרב יהודה מהנהניא ואמר אשת חבר נחבר .

[חנן חיישא קרי לרב יוסף בשמעתא ראשת חבר
(צ"א פ"ב ל"ש א) . יעב"ץ .]

ר' חנן בר פוי .

ר' חנן פתוראה ובערך גרים יוחנן פתוראה , בש'
אלו טרפו' (ג"ב) ר"ל שולחני בריטין לפני בר נפחא
שהוא ר' יוחנן , וכבר יצת ההבל שיש בין דינרי
לדינרין , כי רינרי הם מזהב ודינרין הם מכסף והם
כ"ה כסף רינר זהב א' . וישה הקשו החוספות
שבשום זמן לא התיקו כ"כ הזהב שיהיה רינר שיה
כ"ה דינרין מכסף , אבל האמה כי דינר זהב
שלהם היה עם ומשקלו כפל הדינר של כסף ,
ובעבור זה נאמר בתלמוד כעובי רינר זהב ולא אמר
כעובי דינר של כסף בעבור שאינם שרים . ובפרק ג'
דהעניות ערשים כרינרי זהב וחשים כלליות , וכן
בפרק השלית במעלה אמר וכי גורן ארונה הינוס
בא' רינר זהב מ"ב [דינרי כסף] כמו שהוא עכשו
שהוא נ' לת"ר , אבל זה רינר זהב הוא עם ויותר
מנפלו מדינר כסף

[חזקא אבוי של ... יעבץ.]

[חשו; יימור בר חשו (כתובות ס"ב). יעבץ י.]

[חזאי, סוכה מב"א. יעבץ.]

אות הטי"ח

מאבות: אמר מאבות רשבא אמר שמואל,
נ"א מבי רשבא מ' צידי עופות, והגאון בערך
פירש ראש בית אב.

מאבי וקנו של ר' מאבי ר"ל מאבי מאבי ונינו
למד עם מר עוקבא וא"כ יהיה בוסן רב.

אמר ר' מאבי אמר ר' אסי אמר ר' יוחנן.

אמר ר' מאבי בר בריה דמארי מאבי, אמר מר
עוקבא אמר שמואל ואמר לה מר מאבי בר בריה
דמארי מאבי.

ר' מאבי ור' אישיה בשם ר' מונא בירושלמי,
ובס"ב דבריכות אמר ר' מאבי אמר ר' אישיה
ובגיראשית רבה ר' מוביה.

אמר רב מכות רבא בר רב עשה [?], ובירושלמי
מכות בשם שמואל.

רב מביימי הוא מר בר רב אשי, ובספר קבלת
החסיד שנקרא כן כי כל ימיו היה טוב לשראל,
אבל בס"ק דבתרא אמר כי קודם שנוספה לאש
שיבה הוא היה חורם כן מביימי, כי במתא
מחסיא היו רוצים להמליך לרב אחא מדישחא
ובאו למר בר רב אשי וזגא וזגא דרבנן עד ד' חמ"ו
ומלך בר רב אשי שהיה חותם מביימי כפי נבואת
השופה במתתא שאמר מביימי יהיה מלך, ומשחרב
בהמ"ק שרחה נביאה בשומים ונכשירים שדמיזנס
דחוק, ומכאן נראה שהתלמוד לא נזחם בימי רב
אשי כי זה דבר היה לבנו אחר שמה רב אשי.

אמר רב מביימי בפרק ויקחו לי תרומה ברבה.

רב מביימי ור' ישמיאל בר נחמן ביקרא רבה,
וכן ר' מביימי ור' יוחנן בן אלעזר.

רב מביימי בוסן רבא ולעולם לא שניה מדבריו,
ויל"א שנקרא רב מביימי כי איקלו במקום שנקרא
קישמא כדאיתא בס' חלק, ואמר לרבינא מה
סקרה לו שמתו בניו על שרבו כוב אשילו דבר
שוב וכן בפרק התוב.

רב מבלא: רב מבלא ורב נחמן ביהוד תלמידי רב,
אמר רב מבלא אמר רב חנא אמר רב, בשא רב
מבלא טרב. וכיון דאיתא ליה דע שהדבר שאינו
מעשיר שלא הוציאו המעשיר נקרא מבל, ופי'
הרמב"ם בס' המשנה בס' ג' שאכלו שהיא מלא
מורכבת מבל לא, והערוך פי' שהיא כמו מבלא
של עץ שאינו ראוי למאכל כמו עץ.

בר חמא אחר שמה רמי בר חמא נשא רב עוקבא
אשתו תר רב חסדא לקיים נביאותה וכלם היו
מתלמידיו, והיה צדיק נמור דמד בשא חמא
ואתא מישראל, והיה בעל מ"ש כי ראה בביתו
ששים עופות ושמותם ועשר ואריכות שנים ע"ב
שנה יש נוסחא צ"ב, והיה ראש ישיבה אחר רב
הונא וא"ל רב הונא חסדא שפך וחסדין מליך,
וכן א"ל רב הונא לבריה שהוא רבה ויל לרב חסדא
דכחדין שמעתיך, ואמר רב חסדא אנת משאי
מלא חפני מיא ויהבו לי מלא חפני דשיבותא.
היו לו ר' בנימין חכמים ואלו הם: רב נחמן בר רב
חסדא, ורב מארי, ורב פנחס, ורב החלישא, ומר
ינסא, ומר קשישא, ורב חנן בר רב חסדא. והיה
אדוב דברי רב מארי כי נתן ב' ונות מתנות כדונה
וב' פרים לרבה בר מחסאי, ואו אמר ליה משמיה
רב מלאח אלבושיהו יקרא כדאיתא בס"ק דשבת
ובס"א החולין שהיה עני היעשיר, והיה מצה
לננותיו דרך ארץ והיה מפולפל מאד כי רב ששה
חבירו מרתע כולו גופיה מפולפלו של רב חסדא,
ויב חסדא מרתע שפיותיה בלבר ממתניתיה דרב
ששה, כי רב יוסף שהוא סיני ורב ששה בעבור
שהו מניא נהור היו בקיאין במשנה שהיו לומדין
ע"פ, והם ב' חכמים המיוחדין זה את זה רב
חסדא ורב ששה בס"ג שאכלו, ורבה בר רב הונא
העניו חבירו, ואיקלו לרש גלותא ושם רב נחמן
ח' הלכות נאמרו בבוקר בשבת לפני רב חסדא
בסורא ובהדי פניא דשבתא לפני רבה בפום ברייתא
ושואל ההלמוד כיצד יזהה זה ואמר מאי לאו
אלוהו אמרן דלמא יוסף שדא אמרימיה וכו',
זה לי סיוע כי רבה בפום ברייתא ור"ה. בסורא
ראשי ישיבות בוסן אהד, ובס' יום הכפורים רב
חסדא רבנ דרמיז טרבא ושהיה נמצא לרב יהודה
לרב חסדא עופות שליו שמנים מן השמי' וכן לרבה
במכות רבו, ארב חנן בר אבא חתן רב היה חמיו
של רב חסדא, בס"ק דגיטין רב חסדא תלמיד רב
הונא, אמר רב חסדא אמר מר עוקבא, אמר
רב חסדא אמר רבינא בר שילא, א"ל רב חסדא
לרב יוסף שהיה חבירו, ורב חסדא נשא בן י"ז
שנה והיה אורה מאד בנותיו, והיה מטרון בכל
ראש ישיבה חורה וכהונה ועושר ובגים וכבוד
וחיים ושם טוב על הכל צדיק נמור. ויום שמת
רב חסדא היה שם רב יוחנן בר אמר, וחסדי רבנל
רב הונא ורב חסדא וסתם דיניי רסורא רב הונא
ורב חסדא, ובסוף פ' אלו מציאות כי התענה
מ' יום משום שהקפיד לרב הונא רבו, וכן רב הונא
התענה מ' יום משום דחשדהו לרב חסדא, אמר
רב חסדא אמר רב.

יום שמת ר' עקיבא נולד רבי, יום שמת רבי נולד רב יהודה, יום שמת רב אשי נולד רבא, יום שמת רבא נולד רב אשי לקיים מה שטא וורח השמש ובא השמש, ובסוף פ' כ"ג שהיתה אשהו קמטרנית אבל היתה מיצרת על מדותיה, ונפ' כל כתבי שקיים עיני תפלה.

ואני אומר כיון שלא היה מחפלו משלשים לשלשים יום כדאיתא בסוף ר"ה היה מסור קודם התפלה ואו היה בכוונה טובה, וזה רב יהודה אע"פ שהיה בזמן ר' יוחנן שאמר כנגן אנו שמפסיקין מרבי תורה אפילו לומר התפלה כדאיתא בפ"ק דשבת (ר"א א) הנה כמו ר' שמעון בן יוחאי שלא היה מספיק לתפלה שהיא חיי שעה והתורה חיי עולם אבל לקראת שמע היה מספיק וכל הפרשיו' אם הוא לברו קרא הכל היו מספיקין שהוא גדול כקריאת שמע כמו שאמרו בברכות: והקרא מסוף ואיך נקרא בתורה הא בזמנו יותר גדול, אבל אם מלמד גרבים לא יספיק כי אם בסמוך ראשון של שמע כמו הדרה רבי עבדי. וכן כתב הרא"ש ו"ל בפסקי ברכות בפ' אין עומדין רמציין נפשיה ומצלי פ' מקטש עצמו בגרביה. סבי דגום בריתא רב יהוד' ורב עינא תוספות בפ"ק דשבת, והא דאמר לקמן כשהיו במערה כי היה משי ומן תפלה לביש ומכסי ומצלי ההוא מצלי היינו ק"ש, אבל בעבור השנה מפני קלקול המסודות לא היו מספיקין אפילו לק"ש ובתוך גמרא פ' על ענין עולם השן ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה וכו'. והנאונים פירשו כי קבלה בידם כי ראה לשמואל בעולם הגבא הדרה יתיב קמיה רב יהודה תלמידו משום רמיהת בו וא"ל אושם אוננו וכו' כרמשרש בפ' במה בהמה. ובסוף פ' בגל משרבן רב הונא ורב יהודה תלמידו רב. וזה רב יהודה בנו של רב יהונקאל תומא למד לאביו, ורבו ומובדק של רב יהודה הוא שמואל וכן רב נאשור אמרנו, והזכירו רב הונא ורב נחמן ועולא, ושמואל היה קורא לו שינא ר"ל מתורה כמו חץ שנון ויש משרשים בעל השנינים, והוא אומר עליו כל כך היה יראת שמים עליו אין זה לוד אשה, והוא מלומר בנסים כי שלח מסאנא אתא מיטרא שהיה קרוש, ואחיו הוא רמי בר יהונקאל, ורב יהונקאל אביו נ"כ היה אדם גדול כי שמואל קם מפניו.

ורב יהודה היה זקן וראש ישיבה בפום בריתא כדאיתא בסוף פ' חבית, וכן נראה בקדושין כי רב נחמן נסא' בנהרדסא אחר שמת שמואל ולא רב יהודה, ואילו היה מדג' עמו כי שלח מסאנא והוא רבו של רבה, גם לבן יוסף יצא רב

רב טובי בר מתנה לקמיה רב יוסף, והוא שבחא ראלחמקו בי בר טובי בר מתנה אמרו אבוי ורבנא נשמוהי, א"ל אבוי לבן אדיר בר אבין מדיי שמיע לך וכו', ובפרק חוקת הבתים שאחר מיתהו איש אחד הגיע למערה שלו ואחיו בוקנו ואבוי בקש מרב שאבי שיעוננו וא"כ מת קודם אבוי.

רב טובי בר קטינא, אבל בגמרות אחרות הנוסחה רב טובי בר קיסנא.

אמר רב טובי בר קיסנא לרבה רב נהורי בריה רב נחמיה אתא לקמיה רב יוסף.

אמר רב טובי בר יצחק על מנת כן הוצאתיך מסצרים שתקבל אלהותי עלך.

בר טוביני אמר ריש לקיש משמו, ויש גירסא בר תישני.

מומאי: תנאי מומאי אומר בפ"ק דקדושין. ר' שולי: אמר ר' שולי אמר רב הונא בסוף מועד קמן.

[שלי כהן פ"מ. יע"צ י.]

אות ה'ר"ד

[יאסיניא, ביצה ח"ב. יע"צ י.]

רבי יאשיה רמן אושא ואושא באי, באושא התקינו והסדרהין היו שם ואולם הוא מה שאמר להלן.

ר' יאשיה רמן הוצל והוצל היא בבבל קרוב לנהרדסא, וכן אמרו יוסף איש הוצל הוא יוסף הגבלי, ובית הכנסת שלה קרובה למדרש עורא הסופר, וקרא עליו רב כהנא ר' יאשיה רבה וצדיק יסוד עולם, וא"ל מנשיא בן עזא שאלתי את ר' יאשיה בבית עלמין ההוצל ג"א רמן עלמא רהוצל.

ר' יאשיה דדרה ר"ל שהיה ברזון ופרש"י שהוא אמורא כמותו, ויש להזין בכתב שעדיין בימי ר' אלעזר היה ר' יאשיה בר מלונתה רד' יונתן קיים להזיב איצטרך למיתניה לר' יאשיה דדרה לאפוקי ר' יאשיה קשישא ע"כ. ובעל השרון פ' דדרה בן גילו סבלו שהיה שם וקן, א"ר יאשיה הכי אמר ר' יוחנן רבו של ר' יאשיה.

ר' יאשיה ור' טובי, א"ר טובי אמר ר' יאשיה רמן אושא שהיא בארץ ישראל. ר' יאשיה ורב עובדיה שרא להו בפ"ק דרבהא, תני ר' יאשיה קמיה רבא והוא מתלמידי רבא.

ר' יבא סבא תלמידו רב ולהלן כתוב בשני יודין. רב יהודה, יום שמת רבי נתנבא עליו שאמר היום ישב רב יהודה בחיקו של אברהם ר"ל בריה מלה, ואמר היום נולד בבבל רב יהודה ואמר מר